

మహిళా ఉద్యమ కరదీపిక

తెలుగు

పూర్వ

త్రైమాసిక

జూలై-సెప్టెంబర్, 2008

అసమానత

అంతం చేద్దాం

మహాసభల దృశ్యమాలిక

మద్యపానమో-ప్రజా క్షేమమో?

చైతన్య మానవి

సంపాదకీయం...

“నలుగురు నవ్వి పోదురు గాక ! నాకేటి సిగ్గు” అన్న చందంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తుంది. ఆదాయమే పరమావధిగా సాగుతూ మద్యం అమ్మకాలలో రాష్ట్రాన్ని దేశంలోనే అగ్రస్థానమందుంచింది. అంచెలంచెలుగా మద్యాన్ని నియంత్రిస్తామని ఎన్నికల ముందు రాష్ట్ర మహిళలకిచ్చిన వాగ్దానాన్ని తుంగలో తొక్కింది. మద్యం అమ్మకాలను నియంత్రించకపోగా పెంచడమే తన ధ్యేయం అన్నట్లు ప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతోంది.

రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం 6,588 మద్యం షాపులు ఉన్నాయి. వీటి గడువు ముగియనుండటంతో ప్రభుత్వం మద్యం దుకాణాల లైసెన్సుల ఫీజు 15%కు పెంచి టెండర్లను పిలిచింది. కోట్ల రూ॥లు కుమ్మరించి ఎక్కువమంది అధికారపార్టీ నేతలు, అనుయాయులే లైసెన్సులను సొంతం చేసుకున్నారు. బడి,గుడి, నివాస ప్రాంతాలు, రైల్వే, బస్ స్టేషన్లకు 100 ఫర్లాంగుల దూరం వరకు షాపులు పెట్టకూడదనే నిబంధనలకు కూడా నీళ్లాదిలింది.

ఏ ప్రభుత్వానికైనా మద్యం ఆదాయ మార్గం కాకూడదు. ఆదాయం కోసం ప్రజల జీవితాలతో చెలగాటమాడకూడదు. 2001సం॥లో 25,000 వున్న బెల్టుషాపులు నేడు 1,50,000లకు పెరిగినవి. 2006-07లో మద్యంపై 7,000కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వ ఆదాయం వస్తే 2008-09లో 12,000 కోట్లకు పెరిగింది.

రాష్ట్రంలో 50లక్షల కుటుంబాలను ఈ మద్యం గుల్లచేసింది. ఏటా 10లక్షల కుటుంబాలు నాశనం అవుతున్నాయి. పేదరికంలో కూరుకుపోతున్నారు. ఏ గ్రామం వెళ్ళినా మనస్సును కలిచివేసే దయనీయ గాధలు, విషాద దృశ్యాలే కనిపిస్తున్నాయి.

40 ఏళ్ళ లోపే భర్తలు చనిపోయిన భార్యలు.

కన్నీటితో కుటుంబ భారాన్ని మోస్తున్న వితంతువులు.

జేబులు ఖాళీ చేసుకొని పూటుగా తాగి వచ్చిన భర్తలు చేస్తున్న ఆగడాలు.. భార్యని, పిల్లల్ని చితకబాదడం..... ఇంట్లో దొరికిన వస్తువుల్ని తాకట్టు పెట్టడం, తెగనమ్మడం... తాగిన మైకంలో వావి వరుసలు మరచి అకృత్యాలకు పాల్పడటం..... కుటుంబాలను పస్తులపాలు చెయ్యడం..... జగదాలు, తన్నులాటలు.. పిల్లల చదువు ఆగిపోవడం..... అనారోగ్యం వస్తే చేతిలో దమ్మిడీ లేక, ఆదుకునే దిక్కులేక కుమిలి కుమిలి చస్తున్నారు. మహిళల బతుకు దిన దిన గండం అయ్యింది.

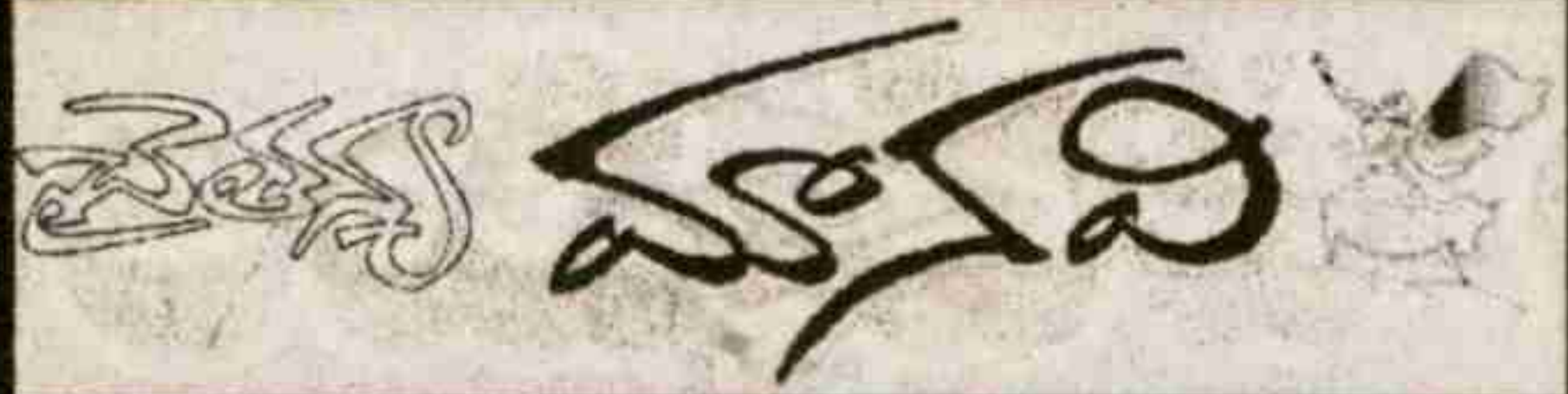
ఒక ప్రక్క ఆకాసాన్నంటుతున్న ధరలు, చిన్నాభిన్నం అవుతున్న పేద మద్య తరగతి ప్రజల జీవితాలు, రక్తసిక్తమవుతున్న రోడ్లు, మహిళలపై పెరుగుతున్న హింస, కునారిల్లుతున్న శాంతిభద్రతలు, ఇవేవి తనక్కరలేదంటున్నదీ ప్రభుత్వం. కాసులే పరమావధిగా మద్యం అమ్మకాల్ని ప్రోత్సహిస్తే ఇక ప్రభుత్వానికీ, వ్యాపారస్థునికీ తేడా ఏముంటుంది? మద్యాన్ని నియంత్రించకుండా ప్రభుత్వం రోజుకో సంక్షేమ పథకం ప్రకటించినా ఆ ఫలాలు ప్రజలకు ఎంతవరకు అందుతాయి?

విచ్చలవిడి మద్యం అమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా ఊరు, వాడ మహిళలు స్వచ్ఛందంగా కదులుతున్నారు. వివిధ మహిళా సంఘాలు, రాజకీయ పార్టీలు వీరికి మద్దతు పలుకుతున్నవి. నివాస ప్రాంతాల్లో వున్న మద్యం షాపులు, బెల్టుషాపులపై ఉద్యమిస్తున్నారు. అమ్మకాలను అడ్డుకుంటున్నారు. ప్రజాహితం కాకుండా ప్రభుత్వానికి ఆదాయమే కావాలంటే తలొక రూపాయి చందా వేసుకొని ఇస్తాం, మద్యం బారి నుండి తమ కుటుంబాలను కాపాడమని అర్థిస్తున్నారు.

ప్రభుత్వానికి ఆదాయమే పరమావధి కారాదు. ప్రజాక్షేమమే లక్ష్యంగా సాగాలి. అందుకే ప్రభుత్వ ఎక్సైజ్ విధానం మారాలి. మద్యాన్ని నియంత్రించాలి. బెల్టుషాపులు, చీప్ లిక్యూర్ ను రద్దు చెయ్యాలి. షాపుల సంఖ్యను తగ్గించాలి. మద్యపానానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజలలో ప్రచార కార్యక్రమం నిర్వహించాలి. మద్యానికి బానిసలైన వారికి డి. ఎడిక్షన్ క్యాంపులు నిర్వహించాలి.

కాదు, ఆదాయమే లక్ష్యంగా ముందుకు సాగుతాము అంటే ఈ ప్రభుత్వం భారీ మూల్యం చెల్లించక తప్పదు. మద్యం అమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలు సంఘటితమవుతున్నారు. మద్యం మత్తులో ప్రజలను ముంచాలనుకుంటే కాలిన కడుపుతో వున్న ప్రజలు ఈ ప్రభుత్వాన్నే ముంచేయగలరు. తస్మాత్ జాగ్రత్త!

ఈ
సంచికలో...

1. సవాళ్ళకు దీటుగా ఉద్యమం.....3
2. మహిళాఉద్యమ చరిత్ర.....6
3. ప్రమాదాల అంచులలో.....9
4. అణుమానాలా? పెనుభూతాలా?.....13
5. తాపీ రాజమ్మ -నేను.....15
6. బాధితుల హత్య.....16
7. జెందా కప్పుకుని ఎగిరిపోయిన అమ్మ.....18
8. పిడికిలి బిగించి20
9. మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు.....22
10. ఏడు కొండలపైన.....25
11. అమెరికా పాపిష్టి పథకంతో.....27
12. బంగారు బాల్యానికి29
13. సంఘ సంస్కర్త హేమలతా లవణం31
14. మేము ఒంటరిగా లేం32
15. బాధిత మహిళలకు చేయూత ఏదీ.....33
16. నేనూ సంఘంలో చేరతా.....34
17. తాను చీకట్లో ఉంటూ.....36
18. ఉద్యమాల బాటలో38

అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం

1-8-538/4, చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్ - 20.

ఫోన్ : 27605845, ఫ్యాక్స్ : 040 - 27605845

సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

ఎస్. పుణ్యవతి

మల్లు స్వరాజ్యం

మేనేజర్

అల్లూరి మన్మోహని

టి. జ్యోతి

ఎం. సుధ

కె. స్వరూపరాణి

విరాళం రూ : 5/-

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింగ్ ప్రెస్, ముషీరాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020

భద్రమయ్య

పల్లవి: భద్రమయ్య భారత గడ్డ- పొంచిఉన్నది ముప్పుబిడ్డ
అణుబంధం పేరుతోటి-అమెరికోడి కాళ్ళు మొక్కి
భారతమ్మను నైవేద్యంగా-అర్పించగ చూస్తున్నారు

చరణం: వ్యవసాయ రంగంపైన-వేసినారే దేగకన్న
బీటి విత్తనాలతోటి-బీళ్ళు చేయ చూస్తున్నారు
పాలకుల పల్లకి కింద-పంట తల్లి ప్రాణాలిడిసె

||భద్ర||

2 మన్ను పట్టిన కాంగిరేసు-కన్ను తెరిచి లేచిందని
దేశరక్షణ ప్రధానిగా-మన్మోహన్ సింగును పెడితే
చెంగు చెంగున ఎగురుకుంటు-బుష్గాడి సంకనెక్కిండు

||భద్ర||

3 స్వాతంత్ర్యపు పునాదుల్లో-రాలిపోయిన ప్రాణాలెన్నో
త్యాగాలను అమ్మి పెంచిన-పాలకుల ఆస్తులు ఎన్నో
సామ్రాజ్యవాదుల కోరల్లోన-బలియై పోయిన దేశాలెన్నో

||భద్ర||

4 యుక్తినంత పోగుజేసి-అణుశక్తిని కూడబెడితే
చాలదంటు సాయమంటు-అమెరికోడి వేలుపట్టి
అమ్మ భారతికి తెస్తారు చేటు-అదును చూసివాడు వేస్తాడు వేటు

||భద్ర||

5 భగత్ సింగునురి తీసిన తెల్లోడితో మనకు స్నేహమా
జాతిపిత సమాధిపై విదేశీయుల వీరంగమా
భరతమాత గొంతుచుట్టూ బుష్గాడి మృత్యుహారమా

||భద్ర||

6 శాంతికి భారతి పుట్టినిల్లు-దానిపైన పెట్టకు విల్లు
హత్తుకోకు అమెరికోడిని-ఎత్తుకోకు సామ్రాజ్యవాదాన్ని
వెనుదిరిగి నువ్వరాకుంటే సింగు-ప్రజల పోరుతో తింటవు ఖంగు

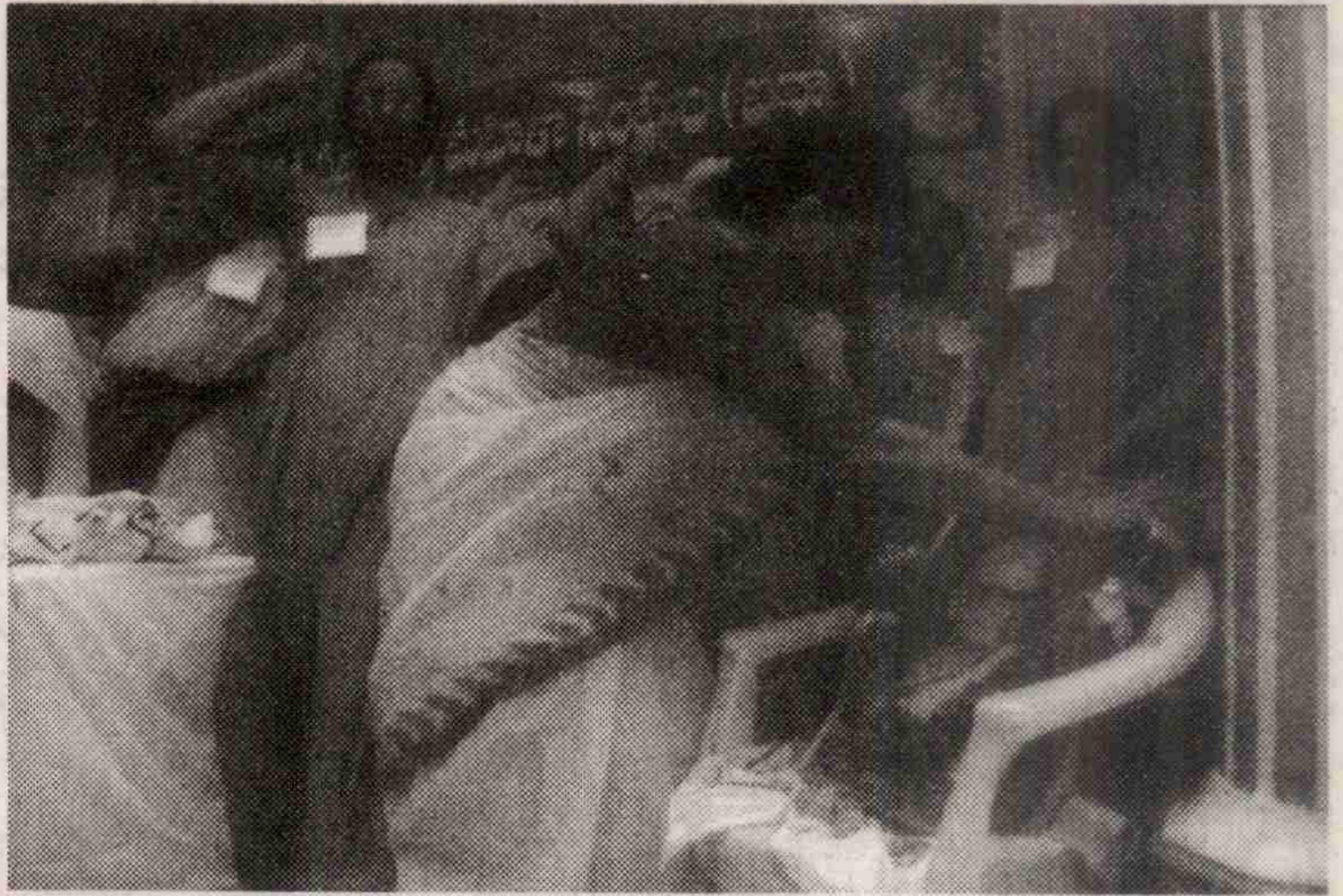
||భద్ర||

-పెద్దిరాజు

సేవాశక్తి పట్టుగా ఉద్యమం

- కె. న్యూరావరాజ్

అఖిలభారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం 11వ రాష్ట్ర మహాసభలు జూన్ 6,7,8తేదీలలో కర్నూలు నగరంలో అత్యంత ఉత్సాహ పూరిత వాతావరణంలో జయప్రదంగా జరుపుకుంది. మహాసభ ప్రారంభానికి ముందు నిర్వహించిన ప్రదర్శన, బహిరంగ సభ ఐదాకు నారీలోకంలో పెరుగుతున్న ఆదరణకు దర్పణంపట్టాయి. అన్నిరంగాలలో మేమున్నామంటూ 11వ మహాసభలకు చిహ్నంగా 11 ద్వీపక వాహనాలపై ప్రదర్శన అగ్రభాగాన పయనించగా, మహిళా డప్పులకళా విన్యాసాలు పురప్రజలను అబ్బురపరిచాయి. బహిరంగ సభలో వివిధఅంశాలపై మహిళలు ప్రదర్శించిన నృత్య రూపకాలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచాయి.

సామాన్యుల జీవన ప్రమాణాలను, మరీ ముఖ్యంగా మహిళల స్థితి గతులను తీవ్రంగా ప్రభావితం చేస్తున్న ఆధిక ధరలు, ఇళ్ళ స్థలాలు, భూ సమస్య, ఉపాధి, హింస, లైంగిక వివక్ష వంటి సమస్యలపై నికరంగా పోరాడాలని అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర సంఘం (ఐద్వా) బహిరంగసభలో జాతీయ కార్యదర్శి సుధా సుందరరామన్ పిలుపునివ్వటం జరిగింది. నమాజంలో నేడు మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లు, సమస్యల గురించి మహాసభ చర్చించి పలు తీర్మానాలను ఆమోదించింది. భూ సమస్య మహిళల జీవనంతో ఎలా ముడిపడి వున్నదీ, ఎంతో కీలకమైన భూ పంపిణీని రాష్ట్రంలో చరుసగా వస్తున్న ప్రభుత్వాలు ఎలా నీరుగార్చుతున్నదీ మహాసభ సందర్భంగా జరిగిన బహిరంగ సభలో వక్తలు ప్రసంగించారు. జాతీయ నాయకురాలు మల్లు.స్వరాజ్యం, ఎమ్.ఎల్.ఎ గృహర్ పాల్గొన్నారు.

కూడు, గూడు, ఉపాధి కోసం పోరాటాలు ఉధృతం చేయాల్సిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పారు. సెజ్లకు, ఎయిర్ పోర్టులకు వేలాది ఎకరాలు కట్టబెడుతున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జానెడు స్థలం అడిగిన పేదల పట్ల ఎలా నిర్బంధాన్ని ప్రయోగిస్తున్నదీ విశదీకరించారు. చట్ట సభలలో మూడింట ఒక వంతు సీట్ల రిజర్వేషన్ కల్పించే బిల్లుకు పార్లమెంటు ఆమోదం లభించాలంటే ఉద్యమాన్ని ఉధృతం చేయడం ఒక్కటే మార్గమని మహాసభ అభిప్రాయపడింది. వై.ఎస్. పాలనలో మహిళలపై అంతకంతకూ పెరుగుతున్న హింస, ఏరులై పారుతున్న మద్యం, ప్రహసనంగా మారుతున్న పావలా వడ్డీ రుణాలు వంటి సమస్యలపై మహాసభ ప్రత్యేకంగా దృష్టి సారించింది.

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న సరళీకరణ విధానాలు మహిళల జీవితాలను ఎలా బుగ్గిపాలు చేస్తున్నదీ విశ్లేషించింది. ఎలాంటి హక్కులు కానీ, భద్రత లేని అసంఘటిత రంగంలో పెద్ద సంఖ్యలో పనిచేస్తున్న మహిళల స్థితి గతుల గురించి చర్చించింది. ఈ రంగంలో చాకిరీ ఎక్కువ ఫలితం తక్కువ అని పేర్కొంది. పని ప్రదేశాలలో లైంగిక వేధింపులను అరికట్టేందుకు ప్రభుత్వం గట్టి

చర్యలు తీసుకోవాలని కోరింది. గత మహాసభకు ఈ మహాసభకు మధ్య అంటే గడిచిన మూడేళ్లలో భూమి, ఉపాధి, వివిధ తరగతుల సమస్యలు, మహిళలపై హింసకు వ్యతిరేకంగా ఐదా నిర్వహించిన పోరాటాలు, సాధించిన విజయాలు, ఇంకా అసంపూర్తిగా మిగిలివున్న కర్తవ్యాలను మహాసభ సమీక్షించింది. మహిళలకు ఎక్కడ ఏ అన్యాయం జరిగినా దానిని ఎదిరించడంలోను, బాధితులకు అండగా నిలవడంలో ఐదా చొరవ పెరిగిన విషయాన్ని మహాసభ గుర్తించింది. అయేషా కేసులో న్యాయం కోసం గత 7నెలలుగా అలుపెరగని పోరాటం చేస్తున్న మీరా తల్లి షంషాద్ బేగమ్ కు ఐదా తన సంఘీభావాన్ని ప్రకటించింది. అయేషా హత్య కేసులో అన్ని ఆధారాలు ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ఉదాసీనంగా వ్యవహరిస్తోందని, ఒక మంత్రి బంధువులకు ఇందులో పాత్ర ఉండటమే ఇందుకు కారణమని అయేషా తల్లి స్పష్టంగా ఆరోపించినా ప్రభుత్వ ధోరణిలో మార్పు రాకపోవడాన్ని మహాసభ తప్పు బట్టింది.

ప్రసిద్ధి చెందిన పుణ్యక్షేత్రం తిరుపతి దేవస్థానం వద్ద కూడా లైంగిక వేధింపులు తప్పటం లేదని మహాసభ విమర్శించింది. తిరుపతిలో సులభ కాంప్లెక్స్ (పారిశుధ్య) కార్మికురాలిగా పని చేస్తున్న రాధ పై వేధింపులకు పాల్పడిన అధికారిని శిక్షించాలని మహాసభ డిమాండ్ చేసింది. సిఐటియు, ఐదా అండతో ఆ అధికారికి చెప్పుతో బుద్ధిచెప్పిన ఆమెను అభినందించింది. పవిత్రమైన స్థలంగా భావించే తిరుపతిలో వెలుగు చూడని నేరాలు ఇంకా అనేకం జరుగుతున్నాయని, వీటిని చూస్తూ ఊరుకోరాదని, మహిళలు చైతన్యంతో తిరగబడాలని రాధ అన్నప్పుడు ప్రతినిధుల నుంచి మంచి స్పందన వచ్చింది. భూ పోరాటం సందర్భంగా పోలీస్ కాల్పుల్లో అసువులు బాసిన ముదిగొండ అమరవీరుల కుటుంబ సభ్యులు చెప్పిన మాటలు చాలా మందిని కలచివేశాయి. ఆనాడు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీలలో ఏ ఒక్కటే ఇంతవరకు అమలు చేయకుండా ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం వహించడం

పట్ల మహాసభ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. మృతుల కుటుంబాలకు సత్వరమే న్యాయం జరిగేలా చూడాలని డిమాండ్ చేసింది.

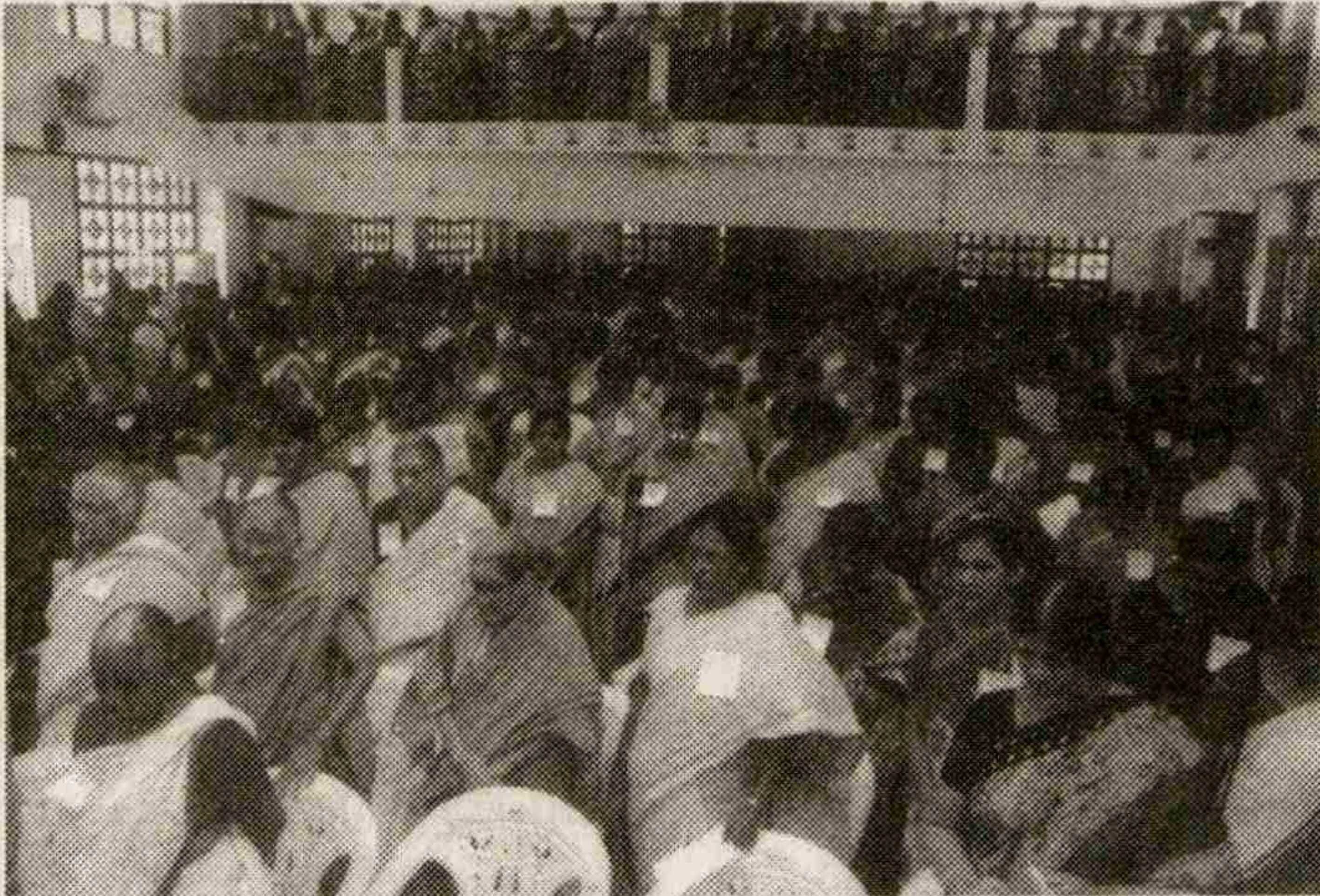
రాష్ట్రంలో నూటికి 30 నుండి 35 వరకు వున్న ఒంటరి మహిళల సమస్యలపై కూడా మహాసభ ప్రత్యేకంగా దృష్టి సారించింది. ఆర్థిక ఇబ్బందులతో కుటుంబ భారంతో సతమతమవుతూ ఒంటరిగా జీవిస్తున్న మహిళలు సమాజంలో చులకనభావంతో అవహేళనలు, లైంగిక వేధింపులు వంటి సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు. వీరికి తగు రక్షణ కల్పించాలని ఐదవ కోరింది. గతంలో ఒంటరి మహిళల సమస్యలపై సర్వే నిర్వహించి కొన్ని డిమాండ్లతో కూడిన పత్రాన్ని ప్రభుత్వానికి అందజేసింది. తాగుబోతు అయిన తన భర్త ప్రతి రోజు హింసించడమే గాక, అక్రమ సంబంధాన్ని అంటగట్టి తూలనాడడంతో భరించలేక విడాకులు ఇచ్చిన సునీత ఈ మహాసభకు ఒక ప్రతినిధిగా వచ్చారు. ఇళ్లలో పాచి పనులు చేసుకుంటూ తన పిల్లలను చదివించడమే కాక, తను కూడా ప్రైవేటుగా బి.ఎ చదువుతున్న విషయాన్ని వివరించినప్పుడు ప్రతినిధులు ఆమె పోరాట పటిమను అభినందించారు.

రాష్ట్రంలో లక్షలాదిగా ఉన్న ఇంటి పనివారలను సంఘటిత పరచి సంఘం పెట్టించింది ఐదవ. ఆ పోరాట ఫలితంగా ఇంటి పని వారలను కూడా ప్రభుత్వం కార్మికులుగా గుర్తిస్తూ చట్టం చేయటంతో పాటు వేతనాలు, సెలవులు నిర్ణయించింది. వాటి అమలును మరిచింది. దీంతో వేతనాల కోసం వదిలేసిన రోజులు సమ్మె చేసి విజయం సాధించామని నాగమ్మ అనే ప్రతినిధి చెప్పింది. సంఘం ఉంటే దేనినైనా సాధించవచ్చనడానికి ఇదొక మంచి ఉదాహరణ.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో ఐదవ, ఇతర ప్రజా సంఘాల పోరాట ఫలితంగా ప్రభుత్వం 60 మంది మహిళా క్షుర కార్మికులనైతే నియమించింది. కానీ వారికి ఎలాంటి సామాజిక భద్రత కల్పించలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో క్షురకుల్లో 33 శాతం ఉద్యోగాలు స్త్రీలకు కేటాయించాలని, వారి ఉద్యోగాలను పర్మినెంట్ చేయాలని, జీతాలు పెంచాలని మహిళా క్షురకులు చేస్తున్న డిమాండ్లకు ఈ మహాసభ పూర్తి మద్దతు ప్రకటించింది. మహిళా సాధికారతను మాటల్లో కాదు చేతల్లో చూపాలని ఐదవ కోరింది. నూటికి 77 మంది రోజుకి 20 రూపాయలతో జీవిస్తుంటే కోటి మంది మహిళలను లక్షాధికారులుగా చేస్తామనడంలోని డొల్లతనాన్ని ఎండగట్టింది. అధిక ధరల నుంచి ఉపశమనం కలిగించేందుకు ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థను పటిష్టపరచి సార్వత్రికం చేయాలని, నిత్యావసరాలను చౌక డిపోల ద్వారా సరఫరా చేసి అందరికీ ఆహార భద్రత కల్పించాలని మహాసభ

ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాలలో పొందుపరిచిన విధంగా మహిళలకు పని దినాలు కల్పించాలని, చట్టంలో ఉన్న విధంగా వేతనాలు అమలుపరచాలని డిమాండ్ చేసింది. మద్యం, చట్ట సభల్లో 33 శాతం రిజర్వేషన్లు, విద్య, వైద్య రంగాల ప్రైవేటీకరణ, డ్వాక్రా మహిళలకు రివాల్యూంగ్ ఫండ్, పావలా వడ్డీకి రుణాలు, ఇంటి పనివారల సమస్యలు, మిడ్లే మీల్స్, ఆశ, దీపిక వర్కర్లు సమస్యలు పరిష్కరించాలని కోరుతూ మహాసభ పలు తీర్మానాలు చేసింది. మహాసభ ప్రారంభానికి ముందు ఉద్యమ నిర్మాతలలో ఒకరైన శ్రీమతి లక్ష్మమ్మగారు జెండావిప్పించారు. ఆహ్వాన సంఘం కార్యదర్శి పి. నిర్మల నాయకులను వేదిక మీదకు స్వాగతం పలికారు. ఆహ్వాన సంఘం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి కళ్యాణమ్మ అధ్యక్షోపన్యాసం చేశారు. మహాసభకు టి. జ్యోతి, సి. అరుణ, ఎ.ఇ. రాణి, కె.సత్యవతి అధ్యక్ష వర్గంగా వ్యవహరించారు. మహాసభలో జాతీయ సహాయ కార్యదర్శులు శ్రీమతి వాసుకి, ఆశాలత పాల్గొన్నారు.

కార్యదర్శి కె.స్వరూప రాణి ప్రవేశపెట్టిన నివేదికపై 45 మంది ప్రతినిధులు చర్చలలో పాల్గొన్నారు. మోటారు ఉదయం ట్రస్టు నుండి ట్రస్టు కార్యదర్శి పి. భారతి గారు ట్రస్టు ఆధ్వర్యంలో నడిచిన కార్యక్రమాలను వివరించారు.

ఈ మధ్య కాలంలో పలు పోరాటాలలో మిలిటెంట్ గా పాల్గొన్న వాళ్ళు, నిర్బందాలనెదుర్కొన్నవాళ్ళు మహాసభ మొత్తం ప్రతినిధుల్లో మూడొంతులకు పైగా వున్నారు. పోరాటాల ఫలితంగా ఐదవ ఈ కాలంలో 16 జిల్లాల నుండి 23 జిల్లాలకు విస్తరించింది. గత మహాసభ నాటికి 3,24,000 గా ఉన్న సభ్యత్వం 2007 నాటికి 5,63,350 కి

పెరిగింది. చివరిగా మహాసభలో 71 మందితో రాష్ట్ర కమిటీ, 17మందితో కార్యదర్శి వర్గం ఎన్నుకోవడం జరిగింది.

ఐదవ 11వ రాష్ట్ర మహాసభలు జూన్ 2-4, 2008 -కర్నూలు అర్హతల నివేదిక

ఐదవ 11వ రాష్ట్ర మహాసభలు రాయలసీమ ముఖద్వారమైన కర్నూల్ పట్టణంలో జూన్ 2-4 తేదీలలో అత్యంత ఉత్సాహపూరితంగా జరిగాయి. మహాసభకు 23 జిల్లాల నుండి 520 మంది ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు.

ప్రతినిధుల వివరాల్లోకి చూస్తే....

40సం॥లోపు వారు 327మంది. 41నుండి 60లోపు వారు 140మంది ఉన్నారు. ఇది మహిళా ఉద్యమంతో పెనవేసుకుంటున్న యువత పెరుగుదలను సూచిస్తుంది.

10వ తరగతి లోపు చదువుకున్నవారు 327మంది కాగా, ఇంటర్ నుండి డిగ్రీ వరకు చదివిన వారు 73, పిజి చదివిన వారు 23 మంది వున్నారు.

వర్గ పొందిక విషయానికొస్తే వ్యవసాయ కార్మికులు 112, పేద రైతుల వర్గం వారు 77, కార్మిక వర్గం నుండి 124, మధ్య తరగతి వర్గం నుండి 168మంది మహాసభలో పాల్గొన్నారు.

మహిళా ఉద్యమంతో వివిధ సామాజిక తరగతుల నుండి ప్రాతినిధ్యం పెరుగుతూ ఉంది. ఎస్.సి.లు 91మంది, ఎస్.టి.లు 35, మైనార్టీలు 32, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారు 198మంది.

ఇప్పటికే పూర్తి కాలం కార్యకర్తలుగా పనిచేస్తున్నవారు 126మంది హాజరు కాగా మరో 230మంది మహిళలు పూర్తి కాలం కార్యకర్తలుగా రావడానికి సంసిద్ధతను వ్యక్తం చేశారు.

మహాసభకు హాజరయిన ప్రతినిధులలో 378మంది రాష్ట్రంలో ఉవ్వెత్తున సాగిన భూ పోరాటంలో పాల్గొన్నవారు, అరెస్టయిన వారు 238 కాగా 10 రోజుల లోపు జైలు జీవితం గడిపిన వారు 81 మంది, 20 రోజులపైన జైలు జీవితం గడిపిన వారు 19మంది ఉన్నారు.

ఐదవ రాష్ట్ర మహాసభల అర్హతల నివేదిక సమీక్షిస్తే ఉద్యమాలలో పెరుగుతున్న యువతతోపాటు చదువుకున్న వారి సంఖ్య పెరగడం గమనార్హం. వివిధ సామాజిక తరగతుల నుండి కార్యకర్తలు, నాయకత్వం పెరుగుతుంది. ఉద్యమమే ఊపిరిగా దోపిడీ రహిత సమాజ నిర్మాణం కోసం పూర్తి కాలం కార్యకర్తలుగా రావడానికి మహిళలు పెద్ద సంఖ్యలో సన్నద్ధమవుతున్నారు. ప్రభుత్వ నిర్బంధాలు, లాఠీలు, అరెస్టులు, జైళ్ళు ఏవీ ఆపలేవని, ఇంకా రాటుతేలి సమస్యల పరిష్కారానికి పోరుబాట ఎంచుకుంటామని ఐదవ సభలకు హాజరయిన ప్రతినిధుల నివేదిక తేటతెల్లం చేస్తుంది.

రాష్ట్ర మహాసభలో ఎన్నికైన ఆఫీస్ బేరర్స్: మల్లు స్వరాజ్యం ప్యాట్రన్

టి. జ్యోతి	అధ్యక్షురాలు
ఎస్. పుణ్యవతి	ఉపాధ్యక్షులు
పి. భారతి	"
సి. అరుణ	"
కె. సత్యవతి	"
జి. విజయలక్ష్మి	"
ఎ.ఇ. రాణి	"
పి. నిర్మల	"
బి. హైమావతి	కోశాధికారి
కె. స్వరూపరాణి	కార్యదర్శి
ఎం. లక్ష్మి	సహాయ కార్యదర్శులు
వి. అనిల	"
బి. ప్రభావతి	"
కె. సుబ్బరావమ్మ	"
ప్రమీల	"
ఎస్. రత్నమాల	"
వి. అన్నపూర్ణ	"

ఒంటరివనుకోకే తల్లీ

ఒంటరివనుకోకే తల్లీ ఒంటరివనుకోకే
ఐదవ జెండా కొంగు నీడల్లో పోరు చెయ్యరావే

1. ఎంగిలి విస్తరిలా సమాజం
చులకన చేస్తుందే
రేగే పుండుకి కారం చల్లే
కీచక సమాజమే ||ఒం॥

2 నూతన వధువులను నిన్ను
తాకొద్దంటుందే
వెధవరాలవంటూ సమాజం
చెవులు కొరుకుతుందే ||ఒం॥

3 దారిన వెళుతుంటే తుంటరి
సైగలు చేస్తుంటే
ఒంటరి వంటు చేతులు బట్టి
గుంజ చూస్తున్నారే ||ఒం॥

4 కుళ్ళిన సమాజమే
ఎంగిలి ఎట్లయితవు
వంచన చేసిన సమాజ
మార్పుకి సమరం చెయ్యాలే ||ఒం॥

5 సంస్కర్తల పోరాట స్ఫూర్తిని
ఐదవ అందుకుందే
ఆ పోరాటంలో కలిసి మెలిసి
అడుగేయ కదలి రావే చెల్లీ. ||ఒం॥

-ఎం. ఆంజనేయులు, గుంటూరు

మహిళా ఉద్యమ చరిత్ర - అనుభవాలు

-మానికొండ సూర్యవతి

రాష్ట్రంలో మహిళా ఉద్యమ స్థాపన, అభివృద్ధి గురించి వివిధ సందర్భాలలో సూర్యవతి గారి ఇంటర్వ్యూలలో కొన్ని భాగాలు. సూర్యవతి గారి వర్తంతి జులై 4 సందర్భంగా నేటి తరం మహిళా కార్యకర్తలే కాక యువతీయువకులందరికీ ఉద్యమ పరిణామక్రమాన్ని గురించి, ఆనాటి సాంఘిక స్థితిగతుల గురించి అర్థం చేసుకోవడానికి ఇవి తోడ్పడతాయి.

స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో స్త్రీలు పాల్గొనాలని గాంధీగారి పిలుపు ద్వారా చైతన్యవంతులైన స్త్రీలు కొంతమంది మహిళా సంఘాలు నిర్మించారు. కాని అవి వట్టణాలకే పరిమితమైనవి. ఉన్నత వర్గాల స్త్రీలు, ఉద్యోగుల భార్యలు మాత్రమే పాల్గొనేవారు. అవి చాలా వరకు పురుష వ్యతిరేక ప్రభేదం చేసేవి. స్త్రీల సమీకరణమీద కేంద్రీకరణలేదు.

కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీ ఆవిర్భవించిన తదుపరి గ్రామీణ స్త్రీల సమస్యలను అధ్యయనం చేసి వాటి పరిష్కారమునకు మార్గమాలోచించి, స్త్రీలను చైతన్యవంతం చేసి రంగంలోకి దించడానికి గ్రామీణ స్త్రీలతో మహిళా సంఘం ఏర్పాటు చెయ్యాలని సంకల్పించింది. ఆ ఆలోచన ప్రకారం 1936లో తూర్పు కృష్ణాజిల్లా మహిళా సంఘం ఏర్పడింది. ఆనాడు 56మంది సభ్యులు మాత్రమే ఉన్నారు. తరువాత నెమ్మదిగా విస్తరించి 1938 ఏప్రిల్ 20, 21 తేదీలలో తూర్పు కృష్ణాజిల్లా ద్వితీయ మహాసభ జరిగింది. దానిలో వల్లభనేని సీతామహాలక్ష్మమ్మ అద్యక్షురాలిగా, చంద్ర సావిత్రిదేవిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకున్నారు. తరువాత పామర్రులో ముఖ్య కార్యకర్తల సమావేశం జరిగింది. దానిలో నాగళ్ళ రాజేశ్వరమ్మ, కాట్రగడ్డ హనుమాయమ్మ, కో-ఆప్టు చేసుకోబడ్డారు. కమిటీలోకి పశ్చిమ కృష్ణా నుండి కూడా సభ్యులను తీసుకున్నారు. తరువాత జిల్లా మొత్తంగా సంఘ విస్తరణకు పూనుకున్నాము. జిల్లా అంతా కాలినడకన తిరిగి గ్రామాలలో సభ్యత్వం చేర్పించాము.

అదే సమయంలో పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాల్లో కూడా అక్కడక్కడ కొన్ని సంఘాలేర్పడ్డాయి. తరువాత గుంటూరు, నెల్లూరు మొదలైన జిల్లాలలో కూడా వ్యాపించింది.

ఆనాటి సాంఘిక పరిస్థితులు - స్త్రీలు:

సమాజంలో ఆనాడు మధ్య తరగతి, ఉన్నత వర్గాల స్త్రీలు బయటకు రావడానికి వీలు లేదు. ఘోషా పద్ధతి ఉంది. గ్రామీణ

స్త్రీలు బయటకు వెళ్తే ఎడ్లబండ్లకు తెరలు కట్టుకుని ప్రయాణం చేసేవారు. స్త్రీ చదువుకోరాదు. చదువుకుంటే చెడిపోతుందనే భావం ఉండేది. అతి బాల్య వివాహాలు జరిపించేవారు. చంకలో బిడ్డలకు పెళ్ళిళ్ళు చేసేవారు. వితంతు వివాహాల పేరు ఎత్తడానికి వీలులేదు. విడాకుల చట్టం పేరే వినకూడదు. ఆస్తిహక్కు అసలే లేదు. భర్త చనిపోతే భర్త ఆస్తిలో వాటాలేదు. బంధువులపై ఆధారపడాల్సిందే. బ్రాహ్మణ స్త్రీలయితే భర్త చనిపోతే తలనీలాలు తీసి గుండు చేయించే సాంప్రదాయం ఉంది.

కట్నాల దగ్గర తగువులోచ్చి అత్తవారింటి బాధలు భరింలేక చనిపోయే

స్త్రీలు ఉండేవారు. గ్రామాల్లో ప్రసూతి

సౌకర్యాలుండేవి కావు. మూఢా

చారాలతో అచ్చివచ్చిన కత్తి అని గాలి

ధూళి రాకూడదని తలుపులన్నీ మూసి

ఉంచటం, నాడు మంత్రసానితో

పురుళ్ళు పోయించడం చేసేవాళ్ళు.

దీనివల్ల తల్లి, పిల్ల మృత్యువాత పడే

పరిస్థితి ఎక్కువగా ఉండేది. ఇటువంటి

సమాజంలో ఆనాటి స్త్రీ జీవించేది.

ఆనాడు మధ్య తరగతి స్త్రీ ఇంట్లో

పస్తులతోనైనా ఉండేదికాని పొలంలో

భర్తకు తోడుగా పనిచేయడానికి

సమాజం అనుమతించేదికాదు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా క్షత్రియుల

ఇళ్ళల్లో స్త్రీల పరిస్థితి మరి ఘోరంగా

ఉండేది. అత్తవారింట్లో ఉండే అత్త,

ఆడబిడ్డ మొదలైన వాళ్ళు ఆ ఇంట్లో

తిరుగుతున్నంతసేపు ఆ స్త్రీ నిలబడి

ఉండేది. ఆనాటి కుటుంబాలలో

నలుగురు బిడ్డలు పుట్టినా భర్త ముఖం ఎలా ఉంటుందో భార్యకు తెలియదు అని చెప్పితే మీకు ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. ఇంట్లో అందరూ పడుకున్న తరువాత పడుకోవాలి. అందరికంటే ముందు కోడికూయగానే లేవాలి.

ఇటువంటి సమాజంలో స్త్రీని ఒక వ్యక్తిత్వం గల మహిళగా రూపొందించాలని, సమాజంలోనున్న మూఢ విశ్వాసాలను పోగొట్టి స్త్రీకి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు కల్పించాలనీ, స్త్రీకి సముచిత స్థానం కల్పించాలని, మహిళా సంఘం పనిచెయ్యడం ప్రారంభించింది. స్త్రీల సమస్యలన్నీ పూర్తిగా పరిష్కారం కావాలంటే సాంఘిక, ఆర్థిక హక్కులతోపాటు దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం కూడా పోరాడాలని ప్రబోధించింది. స్త్రీలకు పూర్తి విముక్తి సోపలిస్తు రాజ్యంలోనే సాధ్యమనే విషయాన్ని ప్రచారంలో పెట్టింది.

సగభాగంగా ఉన్న స్త్రీలు పాల్గొనకుండా ఏ ఉద్యమం

జయప్రదం కాదని, దేశ స్వాతంత్ర్యం గాని, సోషలిస్టు రాజ్య స్థాపనగాని జరగదని నమ్మిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్త్రీల అభ్యున్నతికి, స్త్రీల సమస్యల పరిష్కారానికి సంఘం అవసరమని భావించింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ మీద అనేక దుష్ప్రచారాలు జరుగుతున్న రోజులవి. అందుకని పార్టీ బహిరంగంగా కాకుండా రాజకీయ నాయకుల, దేశభక్తుల కుటుంబాలలోని స్త్రీలను కార్యకర్తలుగా తయారు చేయడానికి పూనుకున్నది. ఆ కార్యకర్తలకు క్లాసులు పెట్టి తయారు చేసి స్త్రీలలోకి పంపించిన ఘనత కమ్యూనిస్టు పార్టీదే. అంతకుముందే కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు స్త్రీ విద్య కొరకు పోరాడి రాజమండ్రిలో స్త్రీలకు మహిళా హైస్కూలు స్థాపించారు. వితంతు వివాహాలు ప్రోత్సహించుతూ ప్రచారం చేసి వితంతువులకు ఆశ్రయం ఇచ్చి పెండ్లి చేసి ఒక ఇంటివారిని చేశారు. అతి బాల్య వివాహాలను ఆపించుటకు ప్రయత్నించారు. ఈ ఉద్యమంలో సనాతనులు ఆయనను చర్చలకు పిలిపించి చంపడానికి ప్రయత్నించారు. విద్యార్థులే ఆయనను కాపాడారు. ఈ ఉద్యమం మీద అనేక పుస్తకాలు వ్రాశారు. వాటిలో ఉదాహరణలతోను, పురాణాలలోని ఇతి హాసాలతోను, చాందస వాదనలను వాదించి ఓడించినట్లుగా ఆ సాహిత్యంలో మనకు కనిపిస్తుంది. ఆయన చనిపోయిన తరువాత సాంఘిక సంస్కరణల ఉద్యమం వెనకపట్టుపట్టింది. రాజకీయ ఉద్యమానికి, సాంఘిక ఉద్యమానికి అవినాభావ సంబంధం వుంటుంది. సాంఘిక దురాచారాలు, మూఢ విశ్వాసాలు ప్రబలి ఉన్నపుడు రాజకీయ ఉద్యమం త్వరగా ముందుకు పోజాలదు. అమాయక ప్రజలు మోసపోవడానికి, ఉద్యమాన్ని నీరు కార్చడానికి వీలవుతుంది.

కనుకనే సంస్కరణోద్యమాన్ని మరల మహిళా యువజన సంఘాలు ముందుకు తీసుకువచ్చాయి. ప్రజలలో ఉన్న త్రాగుడు, జూదం, వ్యభిచారానికి వ్యతిరేకంగా యువజన విద్యార్థి సంఘాలు పనిచేసేవి. దుర్వ్యసనాలను మాన్పించడానికి యువజన సంఘాలు కర్రసాము, ఆటలపోటీలు వంటివి నిర్వహించేవి. కనుకనే స్త్రీలు మహిళా సంఘంలో చేరడమే గాక, యువజన సంఘాలలో చేరడానికి యువకుల్ని కూడా ప్రోత్సహించేవారు.

ఆనాడు మహిళా సంఘాలు ఏర్పాటు చెయ్యాలంటే చాల ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనవలసి వచ్చేది. మహిళా కార్యకర్త ఒక వూరి నుండి మరొక వూరికి సంచి చేతపట్టి కాలినడకన నడిచి వెళ్ళడమే ఒక విప్లవం. అలా వెళ్తూ ఉంటే అసభ్య పదజాలంతో యువకులు అరుగుల మీద, చెట్ల క్రింద కూర్చొని మాట్లాడేవారు. అయినా వాటినన్నటిని ఎదుర్కొని గ్రామాలలో విస్తృతంగా తిరిగి సభ్యత్వం చేర్పించి 1941 జనవరిలో విజయవాడ తాలూకా గరికపర్రు గ్రామంలో కృష్ణాజిల్లా ప్రథమ మహాసభ జరుపుకున్నాం. ఈ గ్రామం స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో స్త్రీలకూడా పాల్గొని జైళ్ళకు వెళ్ళిన గ్రామం. ఆ మహాసభలో వల్లభనేని సీతామహాలక్ష్మమ్మను అధ్యక్షురాలిగా, మానికొండ సూర్యవతిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకున్నారు. మరికొంత మందిని కమిటీ సభ్యులుగా ఎన్నుకున్నారు.

ప్రతి పది గ్రామాలకు ఒక ఆసుపత్రి కట్టించాలని, స్త్రీలకు విద్య నేర్పాలనీ, పురుషులతోపాటు సమాన కూలి ఇవ్వాలని, ఆస్తి హక్కు కల్పించాలని, గ్రామాల్లో స్త్రీలకు మరుగుదొడ్లు కట్టించాలని ఈ మహాసభలో తీర్మానాలు చేసి ఆనాటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి పంపాము.

ఆనాడు భర్త చనిపోతే స్త్రీకి ఆస్తిలో వాటా లేదు. ఇష్టమైతే

మనోవర్తి ఇచ్చేవారు. లేకపోతే లేదు. భర్తపోయిన స్త్రీల జీవితం దుర్భరంగా ఉండేది. ఆస్తి హక్కు కోసం మహిళా సంఘం చేసిన ఆందోళనను అప్పటి పార్లమెంట్ లో శ్రీమతి రేణుకా రే ప్రతిబింబించారు. దీనిమీద బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం బి.ఎన్.రావుతో ఒక కమిటీ వేసింది. (1942) ఆ కమిటీ రాష్ట్రానికి వచ్చినపుడు 9 జిల్లాల నుండి 50 వేలకు పైగా మహిళా కార్యకర్తలు ఆస్తి హక్కును కోరుతూ సంతకాలు చేసి మహాజరు సమర్పించారు. కమిటీ నివేదికను అనుసరించి భర్త ఆస్తిలో భార్యకు హక్కు కల్పిస్తూ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం చట్టం చేసింది. అదే మహిళా సంఘం సాధించిన తొలివిజయం.

తొలి రోజుల్లో మహిళా సంఘం కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీ ఆధ్వర్యంలో నడిచింది. ఆ తర్వాత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నాయకులు కామ్రేడ్ పుచ్చలవల్లి సుందరయ్య, చంద్ర రాజేశ్వరరావుల మార్గదర్శకత్వంలో మహిళా సంఘం విస్తరించింది. సంఘ కార్యకర్తలు చేతి సంచిలో దుస్తులు, పుస్తకాలు ఉంచుకొని వారం పది రోజులపాటు గ్రామాల్లో కాలినడకన తిరిగేవారు. రాత్రిళ్ళు కార్యకర్తల ఇళ్ళల్లో సమావేశాలు, పగటిపూట సభ్యత్వాలు చేర్పించటం, తిరిగి కాలినడకన మరో ఊరు ప్రయాణమవ్వడం జరిగేది. అప్పటి స్త్రీలు తలలో పూలు పెట్టుకుని నడిచినా, భుజాన సంచి తగిలించుకుని నడిచినా విడ్డూరంగా చూసేవారు. అందుకే సంఘ కార్యకర్తలు పూలు పెట్టుకోవడం మానివేసి, చేతి సంతోనే ఎక్కడికైనా వెళ్ళేవారు. పదిమంది స్త్రీలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలంటే ఎంతో ఇబ్బంది పడవలసి వచ్చేది. గ్రామాల్లో దాడులు చేసేవారు. అందుకే యువజన, విద్యార్థి, మహిళా సంఘాలు కలిసికట్టుగా పనిచేసేవి. మహిళా సంఘం అంటే గిట్టనివారు దుష్ప్రచారాలు చేసేవారు. కాపురాలు కూల్చటానికి, ఆచారాలు మంటగలపటానికి బయలుదేరారని ఈసడించుకునేవారు. వీటిని తిప్పికొట్టటానికి దేవాలయాల వద్ద, రచ్చబండల వద్ద సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తూ, ఎంతో కృషి చేసిన ఫలితంగా సంఘం పట్ల ఆదరణ పెరుగుతూ వచ్చింది.

వితంతు వివాహం పేరెత్తితేనే ఊరుకునేవారు కాదు. భర్తకు దూరంగా ఉన్న స్త్రీని నీచంగా చూసేవారు. ఎన్ని బాధలైనా అత్తవారింట్లో పడవలసిందే. లేదా చావాల్సిందే. కానీ పుట్టింటికి రావడానికి వీలులేదు. అసలు గ్రామాల్లో సమావేశాలు జరపడమే ఎంతో కష్టంగా వుండేది. నందిగామ వద్ద గల శనగపాడులో సమావేశం పెట్టబోతే ఊరంతా ఏకమై దాడికి సిద్ధమయ్యారు. యువజన కార్యకర్తల రక్షణతో బయటపడిన మహిళా సంఘం కార్యకర్తలు తిరిగి ఏడు మాసాల తర్వాత మాత్రమే ఆ ఊరుకి వెళ్ళగలిగారు. అయితే ఈ లోపు జరిగిన చర్చ, ప్రచారం కృషి కారణంగా మొదటి దాడికి పూనుకున్న వారే ఎంతో ఆదరంతో ఆహ్వానించారు. ఎన్నో గ్రామాల్లో మహిళా కార్యకర్తలు ఎన్నో అవమానాలు పొందారు. అయినా మొక్కువోని దీక్షతో స్త్రీ జాతి విముక్తి కోసం సాగుతున్న ఉద్యమంలో పాలుపంచుకుంటున్న కార్యకర్తలు నిరుత్సాహపడకుండా గ్రామాల్లో తిరిగి ప్రచారం చేశారు. మూఢాచారాలు తొలగించడం కూడా ఉద్యమంలో ఒక భాగమే. మూఢత్వం వల్ల ఎందరో గర్భిణీ స్త్రీలు మృత్యువాత పడేవారు. అప్పుడే దా|| అచ్చమాంబ చేత ప్రసూతి - శిశుపోషణ అనే పుస్తకం రాసి ప్రచురించి కార్యకర్తల ద్వారా ఎంతో ప్రచారం నిర్వహించారు. కార్యకర్తలకు పారా మెడికల్ శిక్షణ కూడా ఇప్పించి కృషి చేశారు.

గ్రామ గ్రామాన కాలినడకన తిరిగే మహిళా కార్యకర్తలకు ఆత్మరక్షణ శిక్షణ కూడా ఇచ్చేవారు.

1947 ఏప్రిల్ మాసంలో గుంటూరు జిల్లా చిలువూరులో ప్రథమ రాష్ట్ర మహాసభ జరిగింది. అప్పటికే ఆంధ్ర ప్రాంతమంతా మహిళా సంఘం విస్తృతంగా వ్యాపించింది. డా॥ అచ్చమాంబ, సూర్యవతి తొలిసారిగా రాష్ట్ర అధ్యక్ష, కార్యదర్శులుగా ఎన్నికయ్యారు. తిరిగి 1948లో విజయవాడ పట్టణంలో రెండవ రాష్ట్ర మహాసభ ఏర్పాటు చేశారు. 'వనిత' అనే మాస పత్రికను కూడా ప్రారంభించారు.

యువజన కార్యకర్తలు స్త్రీలను తీసుకువచ్చే ప్రయత్నంలో కుటుంబాలలోను, సమాజంలోను ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనే వాళ్ళు. ఇళ్ళలో ఘర్షణలు, సమాజంలో కొందరు దెబ్బలు కూడా తిన్నారు. జోషి అనే ఆమె బాగా పాటలు పాడేది. మహిళాసంఘం మీటింగులకు వచ్చేది. ఇంటికి వెళ్ళగానే తండ్రితో దెబ్బలు తినేది. దెబ్బలెందుకు తింటావు, రావొద్దు అని కూడా చెప్పేవాళ్ళం. అయినా ఎక్కడ మీటింగైనా వచ్చేది. దెబ్బలు తినేది. యువకులకు రాజకీయ పాఠశాల జరిగింది. దానికి ఆమె, ఇంకొక బాలిక వచ్చారు. 10,15 రోజుల పాఠశాల ఈ సంగతి తెలిస్తే ఎన్ని దెబ్బలు తినాలో అనుకున్నాం.

ఈ సంగతి తెలిసి ఆ క్లాసుకు వచ్చిన యువకుడే పెళ్ళి చేసుకుంటానన్నాడు. పార్టీ ఆఫీసులో పెళ్ళి చేశాం. భార్యభర్తలిరువురూ పూర్తి కాలం పనిచేశారు. ఆనాటి యువతీ యువకులు సంఘ కార్యకర్తలు, ఉద్యమంలో ఉండే వాళ్ళనే కోరుకునేవారు.

ఆనాటి నుండి ఈనాటి వరకు పనిచేస్తూనే ఉన్నాం, కాని పరిస్థితి మారలేదు. గ్రామాల్లో ప్రసూతి సౌకర్యాలు కావాలని, మరుగుదొడ్లు కట్టించాలనీ ఆనాడు చేసిన తీర్మానాలు పట్టుకుని ఈనాటికీ ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగుతున్నాం. పోరాటాలు చేస్తున్నాం.

ఏ సమస్య పరిష్కారం కావాలన్నా చట్టం రావాలి. దీనికి తోడు ప్రజా చైతన్యం కావాలి. ప్రజా చైతన్యం కోసం ప్రచారం ఉద్యమం చేయాలి. మళ్ళీ చట్టంకోసం పోరాడాలి. ప్రస్తుతం సారాకు వ్యతిరేకంగా మహిళలు రాష్ట్ర మంతటా పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమిస్తున్నారు. అయినా ప్రభుత్వం చట్టం తేవడానికి వెనుకాడుతున్నది.

ఆనాడు వితంతు వివాహాల పేరెత్తితే పెద్ద వాళ్ళు సహించేవారు కాదు. ఈనాడు భర్త చనిపోయిన స్త్రీలకు వివాహం చేయాలని యోచిస్తున్నారు. భార్య భర్తలమధ్య స్పర్ధలు వస్తే చక్కదిద్దమని మహిళా సంఘం వద్దకు వస్తున్నారు. ధైర్యంగా న్యాయం కోరుతున్నారు. అత్యాచారాలు జరిగితే పోరాటంచేస్తున్నారు. సమాజంలో ఎంతో మార్పు వచ్చింది. అయితే నాగరికతతో పాటు అవలక్షణాలు కూడా పెరిగాయి. నీతి తగ్గిపోతోంది. పూర్వం బాలికలు, వివాహితలు వృద్ధుల పట్ల గౌరవభావం ఉండేది. ఇప్పుడు వయోభేదం లేకుండా మహిళలు ఘోరమైన అత్యాచారాలకు గురవుతున్నారు. ప్రథమ సోషలిస్టు దేశమైన సోవియట్ లో మహిళలు అపూర్వ ప్రగతిని చూసి ఆనాడు మహిళా సంఘం ప్రచారం చేసింది. ప్రస్తుతం సోషలిస్టు వ్యవస్థ పతనమై దాని స్థానంలో వచ్చిన పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో స్త్రీలు అనుభవిస్తున్న కష్టాలు అందరికీ తెలుస్తున్నాయి. తాత్కాలికంగా ఎన్ని సౌకర్యాలు కల్పించినా ఎన్ని సమస్యలు పరిష్కరించినా అంతిమంగా స్త్రీ విముక్తి సోషలిస్టు సమాజంలోనే సాధ్యమవుతుంది. అందుకోసమే మహిళా సంఘం పోరాడుతుంది.

ఆకు రాలితే చెట్టు కూలునా!

ఆకు రాలితే చెట్టు కూలునా! మంచు కరిగితే కొండ

తరుగునా!

ఆశ చెందితే అదురుటెందుకు? మనసు విరిగితే

చావుటెందుకు?

కట్టుకున్న వాడే మోసగించెనంటూ

కోరుకున్న వాడే రచ్చచేసెనంటూ

ప్రేమించిన మనిషే కట్నమడిగెనంటూ

వగచి అరచి, అరచి వగచి రోదించుట లాభమా!

ఆత్మహత్య చేసుకుంటే అదే ముక్తి మార్గమా!

ఆదుకొనని అత్త మామ ఈసడించుకుంటే

ఆడదైన ఆడపడుచు ఆగడాలు చేస్తుంటే

నమ్ముకున్న నాథుడే నట్టేటన ముంచునంటూ

వగచి అరచి అరచి వగచి రోదించుట లాభమా!

ఆత్మహత్య చేసుకుంటే అదే ముక్తి మార్గమా!

ప్రేమంటూ వెంబడించి వేధించే మూర్ఖులని

ఎరజూపి వంచించి పీడించే గురువులని

పసితనమును కసికసిగా నలిపేసిన రాక్షసులని

వగచి అరచి అరచి వగచి రోదించుట లాభమా!

ఆత్మహత్య చేసుకుంటే అదే ముక్తి మార్గమా!

తల్లిదండ్రుల గుండెలపై ఆదపిల్ల కుంపటని

ఎంత చదువు చదివినా భర్త చాటు భార్యవని

అరిటాకు ముల్లువంటి బ్రతుకె మనరాతంటూ

వగచి అరచి అరచి వగచి రోదించుట లాభమా!

ఆత్మహత్య చేసుకుంటే అదే ముక్తి మార్గమా!

మానవీయ విలువలకై పరితపించు తల్లీ

సమభావన సాధనకై ఉద్యమించు చెల్లీ

స్త్రీ విముక్తి పోరులోన శిరసెత్తవెతల్లీ

అవరోధన అడ్డంకులు అధిగమించి సాగుము

స్త్రీ శక్తిని గౌరవించే కొత్త వెలుగు ప్రసరించు

సరికొత్త వెలుగు ప్రసరించు.

-పి.ఎన్.మూర్తి

ప్రేమాదాల అంచులలో

-గోపాలుని విజయలక్ష్మి

పాఠకులకు చిన్న మనవి

నేటి యువతలో ఒక వైరస్లా వ్యాప్తి చెందుతున్న “ఫ్రీసెక్స్” అనే రుగ్మతను ఈ కథకు కథా వస్తువుగా ఎంచుకోవడం జరిగింది. నేను చేసినది చిన్న ప్రయత్నం మాత్రమే.

తన కథలతో పాఠకులకు ఎన్నో ఆలోచనలను రేకెత్తించడంలో దిట్ట అయిన శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు కథ “ఫోర్ట్ డైమెండ్స్”లోని కొన్ని వాక్యాలను ఇక్కడ ఉదహరించడం సందర్భోచితమే అనుకుంటున్నాను. “నాకూ రాజాకి ఏనాడూ అభిప్రాయాలు కలవ్వు. అందుకేనేమో మామధ్యచర్చలు ఉపయోగకరంగా ఉంటాయి. అందరూ కంకరైన చోట రోడ్డు వుండదు” అంటారు ఆయన ఈ కథలో.

కాబట్టి పాఠకులను నేను కోరేది ఒక్కటే. నా కథను మనస్సుతో చదవండి. మీరు నాతో ఏకీభవించనూ వచ్చు, విభేదించనూ వచ్చు. తద్వారా పాఠకులతో పాటు నాకూ మరికొంత విషయపరిజ్ఞానం ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి సహేతుకమైన మీ అభిప్రాయాలను తెలియజేయాలని కోరుకుంటున్నాను.

మరింక కథలోకి వెళదాం!

“దీపూ!! ప్లీజ్ ఏడుపు ఆపి ముందు విషయం ఏవీటో చెప్పు. అర్జంటుగా రమ్మని ఫోను చేసావుకదా! వచ్చి గంట దాటినా విషయం చెప్పకుండా ఏడుస్తూనే వున్నావు. ఇంకొద్ది సేపు ఇలానే ఏడుస్తుంటే గుండ్రాగి చస్తావ్ తెలుసా?” దీపికని ఓదారుస్తూ చెప్పింది సరళ.

“ఆ ఛండాలపుది చేసిన పనికి ఏడవక ఏం చెయ్యమంటావే?” వెక్కిళ్ళ మధ్య చెప్పింది దీపిక. ఆ మాటలు బహుశా నీలిమ గురించే అయివుంటుందని అనుకుంది సరళ.

సరళ అందించిన మంచినీళ్లు తాగాక కొంచెం సర్దుకుంది దీపిక. అది గమనించిన సరళ చిన్నగా అడిగింది. “పిల్లలన్నాక ఏవో తప్పులు చేస్తూనే వుంటారు. పెద్దవాళ్ళుగా వాటిని చక్కదిద్దాలే కానీ ఇలా ఆవేశపడిపోయి, ఏడుస్తూ కూర్చుంటే ప్రయోజనం ఏంటి? అసలు జరిగిన విషయం ఏంటో ఇప్పుడు చెప్పు.”

ఏడుపుని బలవంతంగా ఆపుకుంటూ చెప్పింది దీపిక. “ఏం చెప్పమంటావే? బుద్ధిగా చదువుకోమని కాలేజీకి పంపితే, వాడినెవడినో ప్రేమించిందిట. ప్రేమించటం సమస్యకాదు ఆ విషయం పెద్దవాళ్ళకు చెప్పకుండానే వాడితో కలిసి...” మాట పూర్తి కాకుండానే మళ్ళీ

దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది దీపికకి.

సరళకు విషయం కొంత వరకు అర్థం అయ్యింది. “దీపూ నువ్వీలా ఏడుస్తూ వుంటే మనం చెయ్యగలిగింది ఏమీ ఉండదు. ఏడుపు ఆపి ముందు విషయం ఏంటో క్లియర్ గా చెప్పు. వాళ్ళేమయినా తొందరపడ్డారా?” కొంచెం సంకోచిస్తూనే అడిగింది సరళ.

దీపిక ఔనన్నట్టు తలూపుతూ “ఇప్పుడు దానికి మూడో నెల” అంది. ఆ మాటలు విని ఖంగుతింది సరళ. నిన్న మొన్నటి దాకా తమ దగ్గర చిన్నపిల్లలాగా తిరిగిన నీలిమ ఇలాంటి పని చేసిందటే నమ్మలేక పోతోంది. దీపిక, సరళ చిన్ననాటి స్నేహితురాళ్ళు. వాళ్ళ స్నేహం కూడా వాళ్ళతో పాటే పెరిగి, వాళ్ళకి పెళ్ళిళ్ళు అయ్యాక కూడా ఆ రెండు కుటుంబాల మధ్య ఆత్మీయతల్ని, అనుబంధాల్ని ఏర్పరిచింది. అందుకే దీపూ నోటివెంట ఆ మాటలు వినగానే అవాక్కయ్యింది.

అది గమనించిన దీపిక “చూసావా నీకే ఇంత షాక్ అనిపిస్తే మరి తల్లిని, నా పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో అర్థం చేసుకో ” అంది దీనంగా.

“నిజమే దీపూ! కానీ అయిందేదో అయింది. ఇప్పుడు మనమేం చెయ్యాలో ఆలోచిద్దాం. ముందు నీలూని ఇటు పిలు” అంది సరళ.

“ఏం ఆలోచిస్తాం. అతనిప్పుడు దాన్ని పెళ్ళి చేసేకోనన్నాడట”.

ఇది ఇంకా పెద్ద షాక్లా అనిపించింది సరళకి. ఈ పరిస్థితుల్లో నీలూని ఎలా ఓదార్చాలా అని ఆలోచించింది. పాపం తెలిసీ తెలిక చేసిన తప్పుకి నీలూ బాగా ఏడ్చివుంటుంది అనుకుంది సరళ మనస్సులో. ఇంతలో నీలూ ఆ గదిలోకి వచ్చింది. నీలూని చూస్తూనే ఒక్కసారిగా ఖంగుతింది. నీలూ వస్తూనే సరళని చూసి ‘హోయ్ ఆంటీ’ అంటూ నవ్వుతూ చాలా క్యాజువల్గా పలకరించింది. సరళ తన ఆశ్చర్యాన్ని పైకి కనిపించనీయకుండా

“హోయ్ నీలూ హౌఆర్యా?” అంది.

“ఫైన్ ఆంటీ” భుజాలు కొంచెం పైకి ఎగరేస్తూ చెప్పింది నీలూ.

“రా నీలూ కూర్చో నీతో కొంచెం మాట్లాడాలి” అంది సరళ.

“చెప్పండి ఆంటీ” అంది కూర్చుంటూ.

“అమ్మ జరిగిందంతా చెప్పింది. ఇప్పుడు నువ్వు ఏం చెయ్యాలనుకుంటున్నావు?” సూటిగానే అడిగింది సరళ.

“చేసేదేముంది అతన్ని పెళ్ళి చేసుకుంటాను”. ధీమాగా చెప్పింది నీలూ.

“అతను పెళ్ళికి ఒప్పుకోవడం లేదని అమ్మ చెప్పింది” నీలూ కళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తూ అడిగింది సరళ.

“అతను చేసుకోను అనగానే సరిపోతుందా? ఎలా చేసుకోడో నేనూ చూస్తాను. దానికి కావాల్సిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసే వుంచాను” అంది నీలూ అదే ధీమాతో.

“ఏర్పాట్లా? మాతో చెప్పకుండా ఏం ఏర్పాట్లు చేసావే? ఇప్పటికి చేసింది చాలకనా?” మధ్యలోనే అందుకుంది దీపిక.

“దీపూ నువ్వు కొంచెం సేపు ఆగు. నన్ను మాట్లాడమన్నావు. మాట్లాడుతున్నాను. మళ్ళీ నువ్వెందుకు ఆవేశపడతావు. చెప్తోంది కదా చెప్పనీయి” అంది సరళ.

నీలూ చెప్పటం మొదలు పెట్టింది. “ఆంటీ ఇద్దరం ప్రేమించుకున్నాం. పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకున్నాం. అలా అనుకోబట్టే కదా అంత చనువుగా తిరిగింది. అంతా అయ్యాక ఇప్పుడు నాకుతెలీదు నేను పెళ్ళి చేసుకోను అంటే ఏడుస్తూ కూర్చోటానికి నేనేమన్నా పిచ్చిదాన్నా?” నీలు మాటలు, మాట్లాడేటప్పుడు ఆమె హావభావాలు చూసి సరళ నివ్వెరపోయింది. ఆ పిల్లలో తప్పు చేసాననే భయం గానీ, గిల్టీనెస్ గానీ ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. అది అమాయకత్వమో, మూర్ఖత్వమో కూడా అర్థం కాలేదు సరళకి.

“అయితే ఇప్పుడు ఏం చేయదల్చుకున్నావు?” అడిగింది సరళ.

“ఏముంది వాళ్ళ పేరెంట్స్ ముందు అతన్ని కూర్చోబెట్టి మాట్లాడతాను. మంచిగా ఒప్పుకుంటే సరే ! లేకపోతే పోలీసు కంప్లయింట్ ఇస్తాను. మా ఫ్రెండ్స్ కూడా సపోర్టుగా వుంటామన్నారు”.

ఆ మాటలు చెప్పేటప్పుడు ఆమె గొంతులో అతని మీద కోపం, పంతం కొట్టొచ్చినట్టు ధ్వనించింది.

సరళకి ఈసారి నవ్వొచ్చింది. వీళ్ళసలు ప్రేమికులేనా లేక యుద్ధ రంగంలో బలాబలాలు తేల్చుకోవడానికి సిద్ధపడుతున్న శత్రువులా? అనిపించింది. అసలు వీళ్ళకి నిజమైన ప్రేమకి అర్థం తెలుసా అనే అనుమానం కూడా వచ్చింది.

“ఒకే నీలూ నీ స్నేహితుల మీద నీకంత నమ్మకం వుండటం మంచిదే. ఒక్కసారి వాళ్ళకి ఫోన్ చేసి ఇప్పుడు నీతో పోలీస్ స్టేషన్కి వస్తారేమో అడుగు. వాళ్ళు వస్తే అందరం కలిసి అతనిదగ్గరకు వెళ్ళి మాట్లాడదాం. అతను ఎదురు తిరిగితే స్టేషనుకు వెళ్ళి కేసుపెడదాం”. చాలా నిదానంగా చెప్పింది సరళ.

సరళ మాటలు విన్న దీపిక అయోమయంగా చూసింది. “లాయర్ కదా ఇంటి గుట్టు రచ్చకెక్కకుండా ఏదో ఉపాయం చెబుతుందని దీన్ని పిలిస్తే పోలీస్ స్టేషన్, కేసు అంటోందేమిటి?” అనుకుంది మనసులో

నీలిమ మాత్రం “సరే ఆంటీ! ఇప్పుడే చేస్తాను” అంటూ సెల్ తీసుకుని ఫ్రెండ్స్ ఒక్కొక్కళ్ళకి ఫోన్ చేసి మాట్లాడింది. నీలూ వాళ్ళతో మాట్లాడుతున్నంతసేపూ సరళ, దీపిక ఆమె ముఖకవళికల్ని గమనిస్తూనే ఉన్నారు. వాళ్ళతో మాట్లాడం అయ్యాక అసహనంగా ఫోన్ పక్కన పడేసింది నీలిమ.

సరళ ఆమెవంక పరీక్షగా చూస్తూ “ఏమైంది నీలూ? నీ ఫ్రెండ్స్ వస్తానన్నారా?” అని అడిగింది.

“వాళ్ళు వట్టి ఇడియట్స్. నిన్నటిదాకా నీకెందుకే మేమంతా వున్నాం ’ అంటూ కబుర్లు చెప్పారు. ఇప్పుడేమో మా పేరెంట్స్ నీతో కలిసి పోలీస్ స్టేషన్కి, కోర్టులకి తిరిగితే చంపేస్తామంటున్నారు అని ఎస్కేపయ్యారు. వట్టి పిరికి పందలు” అంది నీలిమ కోపంగా.

చాలా పొరపాటు పడుతున్నావు నీలూ! వాళ్ళు చాలా ఆలోచనాపరులు. వాళ్ళంతా రేపు పెళ్ళి కావల్సిన అమ్మాయిలు. ఇప్పుడు నీకు సపోర్టుగా కోర్టులకు, పోలీస్ స్టేషన్కి తిరిగితే “ఆ అమ్మాయి ఎవరో పెళ్ళికాకుండా నెల తప్పితే వీళ్ళంతా ఆమెకు సపోర్టు చేస్తున్నారు. అసలు వీళ్ళెలాంటి వాళ్ళో” అని జనం వాళ్ళని విమర్శిస్తారు. అందుకే వాళ్ళ తల్లి తండ్రులు సరైన నిర్ణయమే తీసుకున్నారు. అయినా నువ్వు అతనితో తిరిగినప్పుడు, హద్దులు మీరినప్పుడు వీళ్ళందిర్చి అడిగే చేసావా? నీ సరదా కోసం, నీ ఎంజాయ్ మెంట్ కోసం నువ్వు చేసావు. కాబట్టి ఆ స్ట్రగుల్ కూడా నువ్వే పడాలి కానీ వాళ్ళందరినీ నిందించడం చాలా తప్పు, అవివేకం కూడా. సీరియస్గా చెప్పింది సరళ.

“ఇందాకట్నుండి చూస్తున్నాను తప్పు చేసావు, తప్పుచేసావు, అంటు పదే పదే అంటున్నారు. అతను నిజాయితీగా పెళ్ళికి ఒప్పుకుని వుంటే అసలంత రభస అయ్యేదా?” ఉక్రోషంగా అంది నీలూ.

“ చాలా పొరపాటు పడుతున్నావు నీలూ! అసలు నువ్వు ప్రేమ మైకంలో పడి ఇలాంటి వెధవ పని చెయ్యకుండా వుంటే ఇంత మందికి

ఇంత ప్రగుల్ వుండేదా? నువ్వు వెళ్ళింది రాంగ్ వేలో. రాంగ్ వేలో వెళ్ళి, మార్గం అస్తవ్యస్తంగా వుందని వేరే వాళ్ళని ఎందుకు నిందించాలి? గట్టిగానే నిలేసింది సరళ.

“ఆ వెధవ ఇంత మోసం చేస్తాడని నేననుకోలేదంటే!” కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతుంటే జీరబోయిన గొంతుతో అంది నీలిమ.

“మోసమా? అసలు ఆ మాట నువ్వు వాడకూడదు. అతను నీకెన్నేళ్ళనుండి పరిచయం? మహాఅయితే మూడేళ్ళు. ఇంత చిన్న పరిచయంలోనే అతను నిన్ను మోసం చేస్తే ఇంతగా బాధపడుతున్నావు. మరి నిన్ను ఇరవయ్యేళ్ళకు పైగా పెంచి పెద్దచేసిన నీ తల్లి తండ్రుల్ని నువ్వు మోసం చెయ్యలేదా? దానికి వాళ్ళెంత గుండె పగిలేలా ఏడుస్తున్నారో చూడు. మిమ్మల్ని పెద్ద చదువులు చదివించి, ఉన్నత పదవుల్లో చూసుకోవాలని ఎన్ని కలలు కన్నారు. అందుకే మీ అమ్మ ఇటు ఇంటి బాధ్యతలతో పాటు అటు భర్తతో కలిసి ఆర్థిక బాధ్యతల్ని కూడా పంచుకోవడం కోసం ఉద్యోగంలో చేరింది. ఇన్ని బాధ్యతలున్నా మీ అమ్మ పిల్లల విషయంలో ఏనాడు అశ్రద్ధ చేయలేదు. మీకు చిన్నతనం నుండి మంచి చెడులు చక్కగానే చెబుతూ వచ్చింది. కానీ ఈ రోజు మీకు రెక్కలు వచ్చాయి. అందుకే అంత ప్రేమగా పెంచిన తల్లి తండ్రుల్ని కూడా మోసం చేస్తున్నారు. “ నీలూ ఒక్క విషయం సూటిగా చెప్పు. నువ్వు అతనితో కలిసి తిరిగినప్పుడల్లా నువ్వు అమ్మతో అబద్ధాలు చెప్పలేదా? అతనితో హద్దుమీరి ప్రవర్తించావు అంటే అది నీ తల్లి తండ్రుల్ని మోసం చేయటం కాదా? అనుక్షణం నీకోసమే తపిస్తున్న తల్లి తండ్రుల్ని మోసం చేసిన నీకు అతన్ని మోసగాడనే హక్కు ఎక్కడుంది? ఈ మాటలనేటప్పుడు సరళ గొంతులో ధ్వనించిన కారిత్యం నీలిమని కొద్దిగా భయపెట్టింది.

“ఒకే నీలూ! ఏదేమైనా పెద్దవాళ్ళగా నీ జీవితాకన్ని సరిదిద్దాల్సిన బాధ్యత మాకుంది. ఇప్పుడేం చేద్దామో చెప్పు. ” అడిగింది సరళ.

“ఈ మధ్య టీ.వీలో చాలా సార్లు చూసాను. ప్రేమ పేరుతో మోసపోయిన అమ్మాయిలు తమకు న్యాయం జరగాలంటూ పోరాటం చేసి చివరికి ప్రేమించిన అబ్బాయినే పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నారు. సో, నేను కూడా వాళ్ళలాగే ఫైట్ చేసి అతను ఒప్పుకునేలా చేస్తాను”. చెప్పింది నీలిమ. చాలా ఆవేశంగా.

ఆమె అమాయకత్వానికి సరళ, దీపిక కూడా చాలా బాధ పడ్డారు. “ నీలూ టీ.వీలో చాలా సార్లు అలాంటి సంఘటనలు చూసాన్నావు కదా! కనీసం అప్పుడైనా నీకు ఆలోచన రాలేదా ఒకవేళ నీకుకూడా అలాంటి పరిస్థితి వస్తుందేమోనని. నువ్వు చూసిన అమ్మాయిలు కూడా నీలాగే అవతలి వ్యక్తుల్ని నమ్మకంతో ప్రేమించిన వాళ్ళే. ఇన్ని చూస్తూ, తెలుసుకుంటూ కూడా మీలాంటి వాళ్ళు తప్పు చేస్తున్నారంటే రియల్లీ ఐ పిటీ యూ” అంది సరళ.

“ఇంతకీ అతను ఒప్పుకోవడం అంటే ఏమిటి? నీ ఉదేశ్యంలో” మళ్ళీ సరళ అడిగింది.

“నేను తల్లి కావడానికి అతనే కారణం అని ఒప్పుకోవాలి. అలా ఒప్పుకున్నాక చచ్చినట్టు పెళ్ళి చేసుకుంటాడు. ” ఎంతో ధీమాగా చెప్పింది.

“అలా బలవంతంగా ఒప్పించి చేసుకునే పెళ్ళి వలన నీ జీవితం బాగుపడుతుందా?” సూటిగా అడిగింది లాయర్ సరళ.

“అసలు మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటో సూటిగా చెప్పండి ఆంటీ” ఈసారి నీలిమ గొంతులో విసుగు ధ్వనించింది.

“అయితే విను. అతన్ని నయానో భయానో పెళ్ళి చేసుకోగలవు కానీ అతను నిన్ను ప్రేమించేలా చేయగలవా? ఇన్ని గొడవలు, బెదిరింపులు జరిగాక మీ మధ్య మిగిలేది శత్రుత్వమే. ప్రతి క్షణం ఒకరినొకరు నిందించుకుంటూ గడిపే వైవాహిక జీవితం నీకు ఆనందాన్ని, సుఖాన్ని ఇస్తుందా? ఆ రెండూ లేక పోయాక ఇంక ఆ పెళ్ళి ఎవరి కోసం?

నువ్వు టీవీలో చూసిన అమ్మాయిలు బలవంతంగా తాళి కట్టించుకుని వుండొచ్చు. కానీ తర్వాత వారి జీవితాలు ఎలా వున్నాయో నువ్వు చూసావా? మానభంగాలు, ప్రేమికుల పైశాచికత్వాలు, అనుమానంతో భార్యల్ని అమానుషంగా చంపేసే భర్తల కిరాతకాలు పదే పదే ప్రసారం చేస్తున్న ఈ టీవీ ఛానళ్ళలో ఏ ఒక్క ఛానెల్ అయినా నేటి యువతని ఎడ్యుకేట్ చేసే ప్రోగ్రామ్లు, వారిని సవ్యమైన మార్గంలో నడిపించటానికి ఉపయోగపడే ప్రోగ్రాములు గానీ చేస్తున్నాయా? ఇంకా చెప్పాలంటే నేటి యువతని పెడదార్లు పట్టించడంలో టీవీల పాత్ర కూడా చాలానే వుందనిపిస్తోంది నాకు. కాబట్టి అవన్నీ పక్కన పెట్టి వాస్తవానికి దగ్గరగా ఆలోచించు”. అంది సరళ.

“సారీ ఆంటీ మీరు ఆలోచించినట్టు అందరూ ఆలోచిస్తే ప్రతీ మగవాడు సంవత్సరానికి నలుగురమ్మాయిల్ని తల్లుల్ని చేసి వదులుతాడు. అలా కాకుండా తప్పుచేస్తే ఈ సమాజం అతన్ని వదిలి పెట్టదనే భయం మగవాళ్ళకి కలగాలి. ఎవరికి వాళ్ళం పరువు, మర్యాద అనుకుంటూ ఇలాంటి విషయాలు దాచబట్టే మగవాళ్ళ ఆగడాలు, దౌర్జన్యాలు, మోసాలు రోజు రోజుకి పెరిగిపోతున్నాయి. తప్పు ఇద్దరూ కలిసి చేసినప్పుడు ఫలితం ఆడపిల్లలే ఎందుకు అనుభవించాలి? తల్లి తండ్రులు కూడా “వాడంటే మగవాడు నీకేమయింది బుద్ధి అంటూ ఆడపిల్లల్నే తిడతారు. అంటే మగవాడు ఏం చేసినా చెల్లుతుందనేగా. అలా కాకుండా చేసిన పని తప్పు అని తెలిసిప్పుడు ఆడపిల్లలతో పాటు మగవాళ్ళను కూడా దండించి తీరాల్సిందే” ఆవేశంగా అంది నీలిమ.

“ఇప్పుడు నువ్వంటున్న మాటలతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. కానీ ఒకటి మాత్రం నిజం. ప్రపంచంలో ఏ సమాజంలో లేని కట్టు బాట్లు, నైతిక విలువలు కేవలం మన సమాజంలోనే వున్నాయి. సమాజ శ్రేయస్సుని, వ్యక్తి శ్రేయస్సుని దృష్టిలో పెట్టుకుని వాటిని నిర్దేశించటం జరిగింది. కానీ మనమే వాటిని అర్థం చేసుకోలేక అడ్డదారి పట్టిస్తున్నాం. నీతి, మానం, మర్యాద

ఇవన్నీ కేవలం ఆడపిల్లలకే అనుకుంటున్నాం. మగపిల్లల పెంపకంలో వాటిని చాలా వరకు విస్మరిస్తున్నాం. మగపిల్లలకు కట్టుబాట్లు అవసరాన్ని శీలం విలువని అర్థం అయేలా పెంచగలిగితే సమాజంలో చెడు యింత విపరీతంగా పెరిగేది కాదేమో” చెప్పటం ఆపింది సరళ.

“సరళా మనం కాలేజీకి వెళ్ళే రోజుల్లో పెద్దవాళ్ళు మనకింత స్వేచ్ఛ ఇచ్చేవాళ్ళు కాదు. ఎన్నో ఆంక్షలు విధించే వాళ్ళు. కాలేజీలో ఏ చిన్న పొరపాటు జరిగినా, అందులో మన ప్రమేయం వున్నా, లేకపోయినా ముందు ఇంట్లో వాళ్ళకి సంజాయిషీ ఇచ్చుకోవాల్సి వచ్చేది. దానివల్ల మనం ఎన్నో ఇబ్బందులు పడ్డాం. అందుకే ఇప్పుడు మన పిల్లలు మనలా ఇబ్బందులు పడకూడదని, ఆంక్షల మధ్య పెరగకూడదనే ఉద్దేశ్యంతో వాళ్ళ స్వేచ్ఛను మనం అడ్డుకోవడం లేదు. కానీ ఆ రోజు ఎంతమంది అమ్మాయిలు దాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుంటున్నారు?

నాకు ఆశ్చర్యం వేస్తున్న విషయం ఒక్కటే. పూర్వకాలంలో ఆడపిల్లలు ప్రేమ పేరుతో మోసపోయారంటే దానికి వంద కారణాలు వుండేవి. చదువు లేకపోవడం, బయట ప్రపంచం తెలియకపోవడం. మీడియా ఇప్పుడున్నంతగా అందుబాటులో లేకపోవడం ఇన్ని కారణాల వల్ల ఆడపిల్లలు మోసపోయేవారు. కానీ మరి ఇప్పటి పిల్లల సంగతేమిటి? ఎంతో పెద్ద పెద్ద చదువులు చదువుకుంటున్నారు. వార్తా పత్రికలు చదువుతున్నారు. (ప్రతీరోజూ ఏదో ఒకచోట ఇలాంటి వార్తలు చదవటమో, వినటమో చేస్తున్నారు.) టీవీలు చూస్తున్నారు. అయినా మోసపోతూనే వున్నారు. మరి వీళ్ళ చదువు, ప్రపంచ జ్ఞానం వీళ్ళకి ఏరకంగా ఉపయోగపడుతున్నాయి? అసలు లోపం ఎక్కడుందో

నాకు అర్థం కావడం లేదు. ”అంది దీపిక బాధగా. దీపిక మాట్లాడిన ప్రతీ మాట ఆమె గుండెల్లోంచి వచ్చినదే అని సరళకిస్పష్టంగా అర్థం అయ్యింది.

“విన్నావుగా నీలూ మేము పొందలేనిది మీకు అందివ్వాలని మేమెంతో తాపత్రయం పడుతున్నాం. కానీ మీకూ మాకూ మధ్య కొంత అవగాహనా లోపం, మీకంటూ ఒక లక్ష్యసాధన లేకపోవడం వంటి కారణాలే ఇలాంటి పరిస్థితులకు దారితీస్తున్నాయి. కొద్ది సేపు అతని విషయాన్ని పక్కన పెట్టు. ఇవాళ నీలాగానే ఎందరో ఆడపిల్లలు ప్రేమ పేరుతో ఇలా మోసపోతూనే వున్నారు. అదేమంటే మా జీవితం మా ఇష్టం అంటున్నారు. ఇది కేవలం వాళ్ళ వ్యక్తిగత సమస్యే అనుకుంటున్నారు కానీ నిజానికి ఇది పూర్తిగా సామాజిక సమస్య. చెత్తకుండీల్లో, మురుగు కాలువల్లో దొరికే పసిపిల్లలు స్ట్రీట్ చిల్డ్రన్ గా పెరిగి దొంగలుగా, హంతకులుగా తయారవుతున్న వారు మన సమాజంలో చాలామందే వున్నారు. వాళ్ళ పుట్టుకకి వెనకాల వుండే కారణాలు యిలాంటివే.

నీకింకొక ముఖ్య విషయం చెప్పనా? నువ్వు అతనితో కలిసి ఏ హోటల్ రూములోనో, ఏ రిసార్ట్ లోనో వున్నప్పుడు పోలీసులకి దొరికి వుంటే అప్పుడు నీ పరిస్థితి ఎలా వుండేదో తెలుసా?” సప్రెషన్ జూలై-సెప్టెంబర్ 2008

ఆఫ్ ఇమోరల్ ట్రాఫిక్ యాక్ట్ ”క్రింద మీ మీద కేసు బుక్ చేసేవాళ్ళు. అంటే ఏవిటో తెలుసా? వ్యభిచార నేరం. అప్పుడు నీ పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా వుండేదో ఒక్కసారి ఆలోచించు.

అంతే కాదు నీలూ! ప్రేమ మైకంలో మీరు మగవాళ్ళను నమ్మి హోటల్ గదులకెళితే మీకు తెలీకుండానే మిమ్మల్ని కెమేరాల్లో అశ్లీలంగా చిత్రించే మగవాళ్ళు కూడా వున్నారు. ప్రేమ పేరుతో నమ్మించి ఆడపిల్లల్ని వేశ్యాగృహాలకు అమ్మేసే దుర్మార్గులు కూడా లేక పోలేదు. అందుకే ప్రేమ పేరుతో మీరు వేసే ప్రతీ అడుగు ఎంతో ఆలోచించి, వివేకంతో వేయాలి. ప్రేమించడం తప్పుకాదు. ప్రేమించేటప్పుడు మీ హద్దుల్ని మరిచిపోవడమే పెద్దతప్పు. మీ ప్రేమ సక్సెస్ అయ్యి, మీ జీవితాలు అందంగా, ఆనందంగా వుండాలనుకుంటే మీ జనరేషన్ ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి”. కొంచెం అనునయంగానే చెప్పింది సరళ.

“అయ్యాం వెరీ సారి ఆంటీ! ఇప్పుడు మీ మాటలు వింటుంటే నేనేంత పెద్ద తప్పు చేసానో అర్థం అవుతోంది. మీరన్నట్టు ఆ టైంలో పోలీసులు పట్టుకుంటే నా పరిస్థితి ఎంత భయంకరంగా వుండేదో తలుచుకుంటేనే వణుకుపుడుతోంది” అంది నీలిమ. ఆ మాటలు అంటున్నప్పుడు నీలిమ కళ్ళల్లో నీళ్ళు గమనించింది సరళ. అంతే కాదు. ఇంతకు ముందు ఆమెలో కనిపించిన నిర్లక్ష్యం, ఆవేశం ఇప్పుడు లేవు. ఏదో ఆలోచిస్తూ తలవంచుకుని కూర్చుంది.

“నీలూ ! ఏంటి ఆలోచిస్తున్నావ్? ఇప్పటిదాకా ఎలా ధైర్యంగా ఉన్నావో అలాగే ఉండు. అంతా మంచే జరుగుతుంది. లోపలికి వెళ్ళి ముఖం కడుక్కో వెళ్ళు” అంది సరళ ప్రేమగా.

నీలిమ లోపలికి వెళ్ళగానే అప్పటిదాకా మౌనంగా ఉన్న దీపిక యింక ఆత్మత ఆపుకోలేక అడిగింది. “సరళా! ఇంతకీ దీని సంగతి ఏం చేద్దాం” అని.

“నువ్వేం ఖంగారు పడకు. అతను ఈ విషయాలేమీ వాళ్ళ పేరెంట్స్ కి చెప్పలేదని కదా నీలిమ. బహుశా తెలిస్తే వాళ్ళు కూడా అతన్ని క్షమించకపోవచ్చు. అందుకే చెప్పి ఉండదు. సో, రేపు నేను, మా వారు, నువ్వు, మీవారు కలిసి వాళ్ళింటికి వెళ్దాం. విషయాన్ని సాధ్యమైనంతవరకు కూల్ గానే డిస్కస్ చేద్దాం. చెప్పే పద్ధతిలో చెప్తే వాళ్ళు కూడా ఒప్పుకుంటారు. ముందు నువ్వీ ఏడుపులు, సాధింపులు మానేసి కొంచెం రిలాక్స్ అవు. ఇంక నీలుతో కూడా ఎలాంటి చర్చలు పెట్టకు” అంది సరళ.

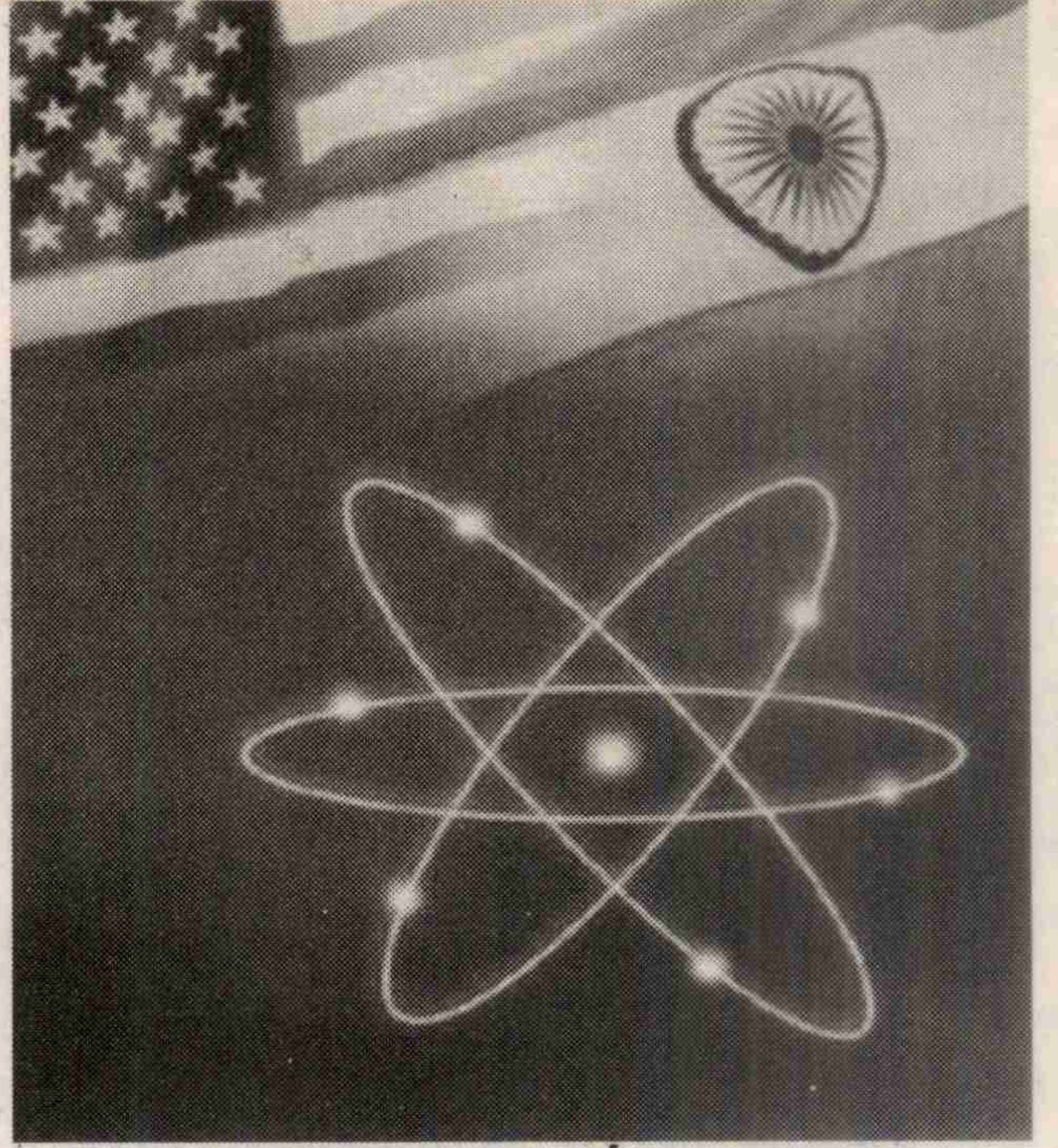
ఆ మాటలు విన్న దీపిక సరళ రెండు చేతుల్ని తన చేతుల్లో గట్టిగా పట్టుకుని “ సరళా! అంతా సవ్యంగానే జరుగుతుంది కదా!” అని అడిగింది. అలా అడుగుతున్నప్పుడు ఆమె గుండెలోని భాధంతా గొంతులో స్పష్టంగా వినిపించింది సరళకి.

‘డోంట్ వర్రీ, అంతా సవ్యంగానే జరుగుతుంది’ అంది సరళ ఎంతో దృఢంగా.

అణుమోగాలా? పెను భూతాలా!

భారత్-అమెరికా అణు ఇంధన సహకార ఒప్పందం మన దేశ ప్రయోజనాలకు తోడ్పడదు. హైడ్ చట్టం (2006) కింద అమెరికాతో ఈ ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడం పట్ల గతంలోనే మేము తీవ్ర ఆందోళనను, అభ్యంతరాలను వ్యక్తం చేశాము. ఈ విషయమై పార్లమెంటు సభ్యులకు లేఖలు రాశాము. ప్రధాని మన్మోహన్ ను కలిసి మా అభిప్రాయాలను వివరించాము. మన దేశానికి ప్రత్యేకించిన భద్రతా నిబంధనల ఒడంబడికకు “అంతర్జాతీయ అణు శక్తి సంస్థ” (ఐఎఇఎ) ఆమోదాన్ని పొందడానికి యుపిఎ సర్కార్ తొందరపడుతోంది. ఆ ఒడంబడిక పర్యవసానాలపై సమగ్రంగా చర్చలు జరపకుండా ఐఎఇఎతో సంప్రదింపులలో మన దేశం పాల్గొనకూడదని మేము గట్టిగా భావిస్తున్నాము.

అమెరికాతో అణు ఒప్పందం ఖరారైతే విదేశాల నుంచి అణు రియాక్టర్లను దిగుమతి చేసుకొనే వెసులుబాటు లభిస్తుందనీ, తద్వారా ఇంధన భద్రతను సమకూర్చుకోవడం సాధ్యమవుతుందని ప్రభుత్వం విశ్వసిస్తోంది. అయితే ఇంధన నిపుణుల అభిప్రాయం భిన్నంగా ఉంది. సంప్రదాయక జల, ధర్మల్ విద్యుదుత్పాదనకు అయ్యే వ్యయం కన్నా అదనపు అణు విద్యుత్ ఉత్పత్తికి మనం భారీ వ్యయం చేయవలసి ఉంటుంది. పరిమాణాత్మక రుజువులతో ఇంధన నిపుణులు ఈ విషయాన్ని ధ్రువీకరించారు. ఎలాంటి విదేశీ దిగుమతులు లేకుండానే మనం ఆ అదనపు విద్యుత్తును సమకూర్చుకోవచ్చని వారు నిర్ధారించారు. అణు ఒప్పందం అమలులోకి వస్తే అణు రంగంలో మన వాణిజ్య కార్యకలాపాలు పూర్తిగా అమెరికా కనుసన్నలలో నడుస్తాయి. హైడ్ చట్టం నిబంధనలను అమలుపరచడానికి ‘అణు సరఫరాల బృందం’ (ఎన్ఎస్జి)లో తన పలుకుబడిని అమెరికా తప్పక ఉపయోగించుకొంటుంది. ఈ అణు ఒప్పందం 123 ద్వైపాక్షిక ఒప్పందం నిర్దేశించిన విధంగా అమలవుతుందనే వాదనను అంగీకరించలేము. హైడ్ చట్టం తదితర అమెరికా దేశీయ చట్టాలే 123 ఒప్పందానికి ప్రాతిపదిక. హైడ్ చట్టంలో, ద్వైపాక్షిక అణు సహకారానికి సంబంధం లేని నిబంధనలు అనేకం ఉన్నాయి. విదేశీ విధానానికి సంబంధించినవి కూడా!

అణు ఇంధన సహకార ఒప్పందం అమలులో కొనసాగాలంటే మన విదేశాంగ విధానం పూర్తిగా వాషింగ్టన్ కు అనుకూలంగా ఉండక తప్పదు. ఈ దృష్ట్యా అదనపు ఇంధన భద్రత మాటేమోకాని విదేశీ సంబంధాల నిర్వహణలో మనం స్వాతంత్ర్యాన్ని కోల్పోవడం ఖాయం. దేశీయ అణు పరిశోధనలు కుంటుపడి ఆ రంగంలో స్వావలంబన ఆశలను వదులుకోవాల్సి ఉంటుంది. సాంప్రదాయక విద్యుత్ ఉత్పాదనతో పోలిస్తే అణు విద్యుత్ ఉత్పత్తి వ్యయం మూడు రెట్లు ఎక్కువ.

అణు ఒప్పందం మరెన్నో అంశాలపై ప్రభావం చూపగలదు. అణ్వాయుధ నిరోధకాన్ని సమకూర్చుకునే సామర్థ్యాన్ని దెబ్బతీస్తుంది. అణు విజ్ఞానంలో దేశీయ పరిశోధన, అభివృద్ధి కార్యకలాపాలను ప్రోత్సహించే సదుపాయం ఉండదు. అమెరికాతో అణు మైత్రి విషయంలో మన ప్రభుత్వం పారదర్శకంగా వ్యవహరించడంలేదు. అణు ఒప్పందంతో ప్రయోజనాలను మీడియా గోరంతలు కొండంతలు చేస్తోంది. సంకుచిత, అవకాశవాద శక్తులు చురుగ్గా వ్యవహరిస్తున్నాయి. దురదృష్టవశాత్తు ఈ ఒప్పందం సంబంధిత అంశాలపై సామాన్య ప్రజలలో కనీస అవగాహన కూడా లేదు. ఇవన్నీ వర్తమాన, భవిష్యత్ తరాల భారతీయుల ప్రయోజనాలకు తీవ్ర విఘాతంగా పరిణమించనున్నాయి. భద్రతా నిబంధనల ఒడంబడికకు ఐఎఇఎ ఆమోదముద్ర పొందడానికి తొందర తగదు. గోప్యతను విడనాడి ఆ నిబంధనలపై బహిరంగంగా చర్చ నిర్వహించాలి.

భారత్ కు ప్రత్యేకించిన నిబంధనలు ఎలా ప్రత్యేకమైనవి? భద్రతా నిబంధనల ఒడంబడికకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన

అంశమిది. ఐఎఇఎ తనిఖీ పరిధిలోని అణు రియాక్టర్లకు అవిచ్ఛిన్నంగా అణు ఇంధన సరఫరాకు హైడ్ చట్టం 123 ఒప్పందం నిబంధనలలో ఎటువంటి హామీ లేదు. ఇది స్పష్టం. ఈ లొసుగును భద్రతా నిబంధనల ఒడంబడికలో సరిదిద్దుతామని మన ప్రభుత్వం చెబుతోంది. అయితే అణు ఇంధన అవిచ్ఛిన్న సరఫరాకు భరోసా ఇచ్చే బాధ్యత ఐఎఇఎకు ఏమీ లేదు. విదేశీ అణు ఇంధన సరఫరాలు నిలిచిపోయినా తమ పౌర అణు రియాక్టర్ల కార్యకలాపాలు అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగేందుకు వీలుగా ఐఎఇఎ భద్రతా నిబంధనల ఒడంబడికలో సవరణ చర్యలకు అవకాశముందని మన్మోహన్ ప్రభుత్వం మొదటి నుంచీ చెబుతోంది. ఈ అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొనే భారత్ కు ప్రత్యేకించిన భద్రతా నిబంధనల ప్రకారం మన పౌర అణు రియాక్టర్లను శాశ్వతంగా ఐఎఇఎ తనిఖీలో ఉంచడానికి మన ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అయితే ఈ సవరణ చర్యలు ఏమిటి? ఒప్పందం ఖరారుకు పూనుకోక ముందే వీటి గురించి దేశ ప్రజలకు తెలియజేయాలి. ఈ సవరణ నిబంధనలు దిగుమతి చేసుకొన్న అణు రియాక్టర్లకు వర్తించవు. అవి ఎప్పటికీ ఐఎఇఎ భద్రతా నిబంధనల పరిధిలోనే ఉండిపోతాయి. అణు ఇంధనం సరఫరాలు నిలిచిపోయినప్పటికీ వాటి తనిఖీ కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. ఒకవేళ ఒప్పందం అమలు నిలిచిపోతే అమెరికా ప్రత్యక్షంగానో పరోక్షంగానో ఐఎఇఎ లేదా ఇతర దేశాల ద్వారా భారత్ కు అణు ఇంధనాన్ని సరఫరా చేయకూడదని హైడ్ చట్టం స్పష్టంగా నిర్దేశించింది.

అణు ఒప్పందం క్రింద దిగుమతులు అన్నీ భారత్, ఐఎఇఎ మధ్య కుదిరిన ప్రత్యేక భద్రతా నిబంధనలకు లోబడే జరగాలి. అదనపు ప్రోటోకాల్ కు అనుగుణంగా ఉండితీరాలని 123 ఒప్పందం పేర్కొంది. ముసాయిదా అదనపు ప్రోటోకాల్ పై చర్చలు, ఆమోదించడమనేది భవిష్యత్తులో జరగవచ్చు. అయితే ఆ అదనపు ప్రోటోకాల్ నిబంధనలు ఏ విధంగా ఉండాలనే విషయమై భద్రతా నిబంధనల ఒడంబడికపై సంతకాలు జరుగక ముందే ఐఎఇఎ, భారత్ లు ఒక స్పష్టమైన అవగాహనకు వచ్చి తీరాలి. పౌర ప్రయోజనాలకు ఉద్దేశించిన అణురియాక్టర్ల విషయంలో భద్రతా నిబంధనల మేరకు జోక్యం చేసుకోవల్సివస్తే అది ఈ అదనపు ప్రోటోకాల్ ప్రాతిపదికనే జరిగి తీరాలి. అణ్వస్త్రతర రాజ్యాలకు వర్తించే నిబంధనలు తమకు వర్తింప చేయకూడదని కూడా భారత్ గట్టి వైఖరి తీసుకోవాలి. భారత్ కు ప్రత్యేకించిన భద్రతా నిబంధనల ఖరారు చేసుకొని వాటి పరిధిలో మన అణు కేంద్రాలను ఉంచక ముందే అదనపు ప్రోటోకాల్ పై పూర్తి స్థాయిలో చర్చలు జరగాలి. అయితే ఐఎఇఎతో సంప్రదింపులు జరుపుతోన్న మన ప్రతినిధులు ఈ విషయమై శ్రద్ధ చూపుతున్నట్లు లేదు. కనుక ఐఎఇఎతో ఒక ఒప్పందానికి

రాకముందే యుపిఎ సర్కార్ తన వైఖరిని విస్పష్టంగా వెల్లడించాలి. దిగుమతి చేసుకున్న అణు ఇంధనాన్ని మన అణు రియాక్టర్లలో ఉపయోగించుకొన్న దరిమిలా ఉత్పన్నమయిన వినియోగ ఇంధనం మనకు విలువైన అదనపు ప్లాటోనియంను సమకూర్చుతుంది. దీనిని మళ్ళీ భవిష్యత్తులో పౌర ఫ్యాస్ట్-బ్రీడర్ రియాక్టర్లు లేదా అడ్వాన్స్డ్ హెవీ వాటర్ రియాక్టర్లలో వినియోగించుకోవచ్చు. దీర్ఘకాలిక ఇంధన భద్రతను సమకూర్చుకోవడానికి భారత ప్రభుత్వం చేస్తోన్న ప్రయత్నాలకు కీలకమైనది రీప్రాసెసింగ్. ఒకసారి వినియోగించుకొన్న ఇంధనాన్ని ఎటువంటి షరతులు లేకుండా రీ ప్రాసెస్ చేసుకొనే హక్కును సాధిస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. అయితే 123 ఒప్పందంలో సాధించుకొంది రీప్రాసెసింగ్ కు సూత్రప్రాయమైన అనుమతి మాత్రమే. విదేశీ ఇంధనాన్ని ఉపయోగించుకోవడానికి అత్యాధునిక రీప్రాసెసింగ్ ప్లాంట్ ను నిర్మించుకొన్న తరువాత మాత్రమే అసలైన అనుమతినివ్వడం జరుగుతుంది. ఇందుకు అదనంగా ఎన్నో భద్రతా నిబంధనలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ప్రాసెసింగ్ హక్కును ఉపయోగించుకొనేందుకు అవరోధాలు కల్పించేవే.

ఈ వాస్తవాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆ అదనపు భద్రతా నిబంధనలపై ఇప్పుడే చర్చించి కచ్చితమైన హామీలను పొందని పక్షంలో భవిష్యత్తులో అనేక సమస్యలను ఎదుర్కోవలసి ఉంటుంది. ఐఎఇఎతో మన ప్రభుత్వం ఇటీవల జరిపిన చర్చల్లో ఈ అంశం ప్రస్తావనే రాలేదు. ఇదే విధంగా ఇతర భద్రతా నిబంధనలకు సంబంధించి కూడా అనేక అవరోధాలున్నాయి. ప్రభుత్వం నుంచి వీటికి సరైన వివరణ లభించడం లేదు. ముసాయిదా భద్రతా నిబంధనల ఒప్పందంపై విస్తృతస్థాయిలో పారదర్శకంగా చర్చ జరగని పక్షంలో అణు వైజ్ఞానికరంగంలో మన ప్రయోజనాలను కాపాడుకోవడం కష్టమవుతుంది.

(అమెరికా అణు ఒప్పందాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ అణు శాస్త్రవేత్తలు డాక్టర్ పి.కె. అయ్యంగార్ (అటామిక్ ఎనర్జీ కమిషన్, మాజీ చైర్మన్) డాక్టర్ ఎ. గోపాలకృష్ణన్ (అటామిక్ ఎనర్జీ రెగ్యులేటరీ బోర్డ్, మాజీ చైర్మన్) డాక్టర్ ఎ.ఎన్. ప్రసాద్ (బాబా అటామిక్ రిసెర్చ్ మాజీ డైరెక్టర్) ఇటీవల సంయుక్తంగా విడుదల చేసిన ప్రకటన సంక్షిప్త పాఠం)

నోట్: అమెరికాతో అణు ఒప్పందం అవసరమా, కాదా అనే చర్చ దేశ వ్యాప్తంగా జరుగుతున్నది. పాఠకులకు ఉపయోగపడుతుందనే భావంతో ఆంధ్ర జ్యోతి పత్రికలో ముద్రింపబడిన ఈ ప్రకటన మానవి యథాతథంగా ప్రచురిస్తున్నది.

తాపీ రాజమ్మ-నేను

తాపీ రాజమ్మ

కర్నూలు జిల్లాలో ఏటి అవతల తాండ్రపాడు అనే గ్రామం. ఆ గ్రామంలో సంపన్న సనాతన బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో 1929లో జన్మించింది. రాజమ్మకు సక్కుబాయి అనే మారు పేరుంది. ఇంటిలోని వారు సక్కు అని పిలిచేవారు. తండ్రి ఉపాధ్యాయుడు. చిన్న వయస్సులోనే కమ్యూనిస్టు పార్టీ సాహిత్యం చదువుతుండేది. కామ్రేడ్ వీరభద్రయ్య గారు పుస్తకాలిస్తుండేవారు. గోర్కి నవల “అమ్మ” చదివి ప్రభావితమై పార్టీ వైపు ఆకర్షితురాలైంది. చిన్నతనంలోనే బాల్యవివాహం జరిగింది. భర్త దగ్గరికి పంపిస్తారనే భయంతో వీరభద్రయ్య గారికి పార్టీలో పనిచేయాలనే తన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించింది. వీరభద్రయ్య గారి సాయంతో ఇంటిలోని వారికి తెలియకుండా చంద్రపుల్ల రెడ్డి గారి వద్దకు చేరింది. పుల్లారెడ్డి గారు విజయవాడ తీసుకొచ్చి పార్టీకి అప్పగించారు. అప్పుడు రాజమ్మ వయస్సు 14 సం॥ రాలు. అప్పటి నుంచి ఆరోగ్యం సహకరించినంత వరకు అంకిత భావంతో పనిచేసిన మహిళా కమ్యూనిస్టు కార్యకర్త మా రాజమ్మ.

నేను తెలంగాణాలో ప్రజా పోరాటాలకు గుండెకాయ వంటి నల్గొండ జిల్లాలోని బీబీ గూడెం అనే గ్రామం నుంచి రాజమ్మ వలెనే ఇంటిలోని వారికి తెలియకుండా రహస్యంగా విజయవాడ పార్టీ ఆఫీసుకు చేరాను. మాది మధ్యతరగతి భూస్వామ్య కుటుంబం. ఘోషా పాటించేవారు. ఆంధ్ర మహాసభలో స్టేట్ కాంగ్రెస్ వారు, కమ్యూనిస్టులు కలిసి పని చేసేవారు. మా బాబాయి గారు వేములపల్లి భాస్కరావుగారు ఆంధ్ర మహాసభలో పనిచేస్తుండేవారు. జాతీయోద్యమ సాహిత్యం పుస్తకాలు తెస్తుండేవారు. 12,13 సం॥ రాల వయస్సులో గోర్కి నవల “అమ్మ” చదివాను. అర్థం కాకపోయినా బావుందనిపించింది. మద్రాసు నుండి “గృహలక్ష్మి” మాసపత్రికను మా బాబాయి గారు తెప్పించేవారు. అందులో జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్న మహిళలు, వారు చేసే పికెటింగ్లు ఫోటోలతో సహా వేశారు. మహిళలు మూడు రంగుల జెండాలు పుచ్చుకుని ఊరేగింపులు చేయడం, సభలు, సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయటం వుండేది. దుర్గాబాయిమ్మ గారు న్యాయవాద పట్టా పుచ్చుకున్న ఫోటో గృహలక్ష్మిలో వేశారు. అది నా మనస్సు మీద చెరగని ముద్ర వేసింది. చదువుకుని ఆమెలాగా ఫోటో దిగాలని జెండాలు పుచ్చుకుని తిరగాలన్న బలమైన కోర్కె కలిగింది. ఇంటిలో వివాహ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. సూర్యాపేటలో సంఘంలో పనిచేస్తున్న కమ్యూనిస్టుల సహకారంతో విజయవాడ చేరుకున్నా. అప్పటికి నా వయస్సు కూడా 14 సం॥ రాలే. ఇద్దరమూ వెనుకబడిన ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన వారమే. సా కన్నా రాజమ్మ ముందు వచ్చింది. 42లో తాను, 43లో నేను వచ్చాము.

ఇరువురము మహిళా సంఘ ఆఫీసులో వంట చేసుకుని అక్కడే వుండేవారము. రాజమ్మ మహిళా సంఘ ప్రచారానికి కృష్ణాజిల్లాలోని గ్రామాలకు వెళ్ళేది. నేను విజయవాడ పట్టణంలోనే పనిచేసేదాన్ని. మంచి గాత్రమున్న మహిళా కార్యకర్తలు పాటల ద్వారా మహిళలను చైతన్యపరిచేవారు.

“మంత్రాలలోనేమి మహిత శక్తుంటుంది మాంగల్య నూత్రాల మహిమేమి కలదు,

ప్రాణాచారం బడితే బిడ్డలుడతారా? భుక్తి శేషం తింటే ముక్తి వస్తుందా?

వీరితో పోకడలింక వదిలి వేయాలి, అభివృద్ధి మార్గాన నడచి తీరాలి, అని మూఢ విశ్వాసాల మీద,

“పుత్తడి బొమ్మ పూర్ణమ్మ” కథను కన్యాశుల్కం మీద “ముప్పయి కోట్ల ప్రజలుంటే మనము, మూడు కోట్ల బ్రిటిష్ పాలింప నాలీసు (నామర్దా) లేదమ్మ! నీకు నాలీసు లేదా!!

రాజమ్మ మంచి గాయకురాలు. రాజమ్మతోపాటు కొండపల్లి కోటేశ్వరమ్మగారు, చంద్ర సావిత్రి గారు, కొండేపూడి రాధ, వీరమాచి నేని సరోజిని గాత్రమున్న వారు. కొండేపూడి రాధ కథకురాలుగా, తాపీ రాజమ్మ విశ్లేషకురాలిగా, వీరమాచినేని సరోజిని వృచ్చకురాలిగా మహిళా బుర్రకథ దశం ఏర్పడింది. అల్లూరి సీతారామరాజు, వీర టాన్యా మొదలగు బుర్రకథలు చెప్పేవారు. ప్రజానాట్యమండలిలో రాజమ్మ పాల్గొంది. ఆంధ్రదేశమంతటా ఉర్రూతలూగించిన, నిషేధానికి గురైన “మా భూమి” నాటకంలో సీతమ్మ పాత్రను రాజమ్మ వేసి అందరి మన్ననలూ పొందింది. పార్టీ కమ్యూనిస్టు (సమిష్టి భోజనశాల) నడిపింది. దాని నిర్వహణ బాధ్యత మానికొండ బుల్లెమ్మకి అప్పగించింది. ఎంతో సమర్థవంతంగా ఆమె దానిని నిర్వహించారు. వయస్సు పైబడిన కారణంగా బుల్లెమ్మ ఆరోగ్యం చెడింది.

అప్పుడు ఆ బాధ్యతను పార్టీ 18 లేక 20 సంవత్సరాలున్న రాజమ్మ కి అప్పగించింది. మొదలు జంకినా అందరి మెప్పు పొందేలాగా కమ్యూనిస్టు నడిపింది. అప్పటికి మొగల్రాజపురంలో ప్రజాశక్తి నగర్ ఏర్పడింది. కాట్రగడ్డ నారాయణరావు గారు తాను నివాసముంటున్న స్వంత గృహాన్ని కమ్యూన్ నడుపుకోవటానికి ఇచ్చారు. అప్పటికే ప్రజాశక్తి పత్రికలో పనిచేస్తున్న తాపీ మోహన్రావు గారు ఒక రోజు రాజమ్మ దగ్గర వివాహ ప్రస్తావన తెచ్చారు. వెనకా ముందు బాగా ఆలోచించుకుని రాజమ్మ తన సమ్మతిని తెలిపింది. 1946లో దా॥ కొమర్రాజు అచ్చమాంబగారి అధ్యక్షతన వారి ఇంటిలోనే తాపీ మోహన్రావు, రాజమ్మ మరియు వీరమాచినేని ప్రసాద్ (బోంబే ప్రసాద్ అనేవారు) ప్రభావతుల జంట వివాహాలు జరిగాయి. 1948లోనో లేక 49 లోనో మహిళా సంఘం ఆధ్వర్యంలో పెద్ద ఊరేగింపు జరిగింది. వందల కొలది మహిళలు పాల్గొన్నారు. అచ్చమాంబగారి ఇంటి నుంచి బయలుదేరి రైల్వేస్టేషనుదాకా ఊరేగింపు జరపాలనుకున్నారు. మధ్యలో పోలీసులు అటకాయించారు. మహిళా సంఘ నాయకురాండ్రు, కార్యకర్తలు ముందుకు తీసుకువెళ్ళారు. పోలీసులు అచ్చమాంబ గారిని, మానికొండ

సూర్యవతిని, కాట్రగడ్డ హనుమాయమ్మ గారిని, కొండపల్లి కోటేశ్వరమ్మ గారిని మోటారు ఉదయం గారిని, టి. సావిత్రి గారిని, ద్రోణంపల్లి అనసూయను, తాపీ రాజమ్మను మిగతా 80 మంది దాకా లారీలో ఎక్కించుకుని ఆ రాత్రికి నందిగామ జైలుకు తీసుకెళ్ళారు. ద్రోణంపల్లి అనసూయ 16 రోజుల బాబును వదిలి పచ్చి బాలింతగా వెళ్ళింది. తాపీ రాజమ్మ గారు మూడు మాసాల పాప నెత్తుకుని వెళ్ళింది. తర్వాత విజయవాడ జైలుకు మార్చి వదిలివేసి కొంత మంది మీద కేసులు పెట్టారు. అచ్చమాంబ గారిని, సూర్యవతి గారిని డిటెన్యూలుగా వేరే జైలుకు పంపారు.

1948లోనే ముఖ్యమైన నాయకులంతా అజ్ఞాతంలోకి వెళ్ళిపోయారు. మహిళా సంఘం వారు ఎవరికి చేతనైన పనిని వారు ఎంచుకున్నారు. మోహన్ రావు గారు రాజమ్మను తీసుకుని మద్రాసు ధర్మారావు గారి దగ్గరకు వెళ్ళారు. మోహన్ రావు గారు జనవాణి పత్రికను ప్రారంభించారు. పార్టీ ఆదేశానుసారం మోహన్ రావు గారు అందులో పనిచేస్తూ అజ్ఞాత కుంటుంబాలకు కావలసిన సహాయం

చేసేవారు. 2008 లోనే 'జనవాణి-తాపీ ధర్మారావు' అన్న శీర్షికన విశాలాంధ్ర వారపత్రికలో వ్యాసాలు రాసింది. 40 సవర్ణ బంగారాన్ని మనస్ఫూర్తిగా పార్టీకి విరాళంగా ఇచ్చిన వితరణశీలి.

మా ఇరువురనూ ఎవరైనా పరిచయం చేయవలసి వస్తే మోహన్ రావు గారు వాళ్ల శరీరాలు మాత్రం వేరు, ఒకరుకొకరు ఆరవ ప్రాణమని చెబుతుండేవారు. మహిళా సంఘం ఆఫీసులోనూ, కమ్యూన్ లోనూ మేమిరువురం కలిసే ఉన్నాం. రాజమ్మ రెండవ కుమార్తె సుజాత, నా పెద్దకొడుకు షా 1977లో వివాహం చేసుకున్నారు. యాదృచ్ఛికంగా బంధువులమయ్యాం. కానీ మా స్నేహం 1943నుంచి 65 సంవత్సరాలు గడచిన చెలిమి. ఆ చెలిమికి చెల్లుచీటి ఇచ్చి నెచ్చెలి 29-7-2008 న నన్నొదిలి వెళ్ళింది. విషణ్ణ హృదయంతో 65 సంవత్సరాల చెలిమికి అశ్రుతర్పణంతో, లాల్ సలామ్ తో చెలికి అంతిమ వీడ్కోలు చెపుతున్నాను.

-వేములపల్లి సత్యవతి

బాబితోల హిత్య

- నిశి

14 సంవత్సరాల మైనరు బాలిక అరుషి దారుణంగా హత్యకు గురైంది. ఆమె దంతవైద్యుడు రాజేష్ తల్వార్, నూపుర్ ల ఏకైక కుమార్తె. వారిది ఢిల్లీ సమీపంలోని నోయిడా కావడంతో హత్య వార్త బయటకు పొక్కిన నిమిషం నుండి రాజధానిలోని వార్తా పత్రికలు, టీ.వీ ఛానళ్ళు ఒక పదిహేను, ఇరవై రోజుల పాటు దీన్నే ప్రధాన వార్తగా చేసుకున్నాయి. ద్రవ్యోల్బణం, ధరల పెరుగుదల, బి.జె.పి కర్నాటక గెలుపు, నేపాల్ రాచరికం కూలడం, అణుబహుమందం షరతులు రెండో తరగతి వార్తలుగా మారాయి.

ఒక హైస్కూలు బాలిక ఆమె గదిలో హత్యకు గురైంది. ఇంట్లోనే ఉన్న తల్లి తండ్రులకు ఉదయానిగ్గాని ఆ విషయం తెలియలేదు. తెలిసిన వెంటనే వారికి, పోలీసులకు మొట్ట మొదట అనుమానం వచ్చింది ఇంట్లో పనిచేసే నౌకరు హిమరాజ్ పైన. అతని శవం దాబాపైన దొరకడంతో పోలీసులు అయోమయంలో పడ్డారు. పాపం వారికి ఎంత కష్టం నేరస్తుని వెతికి పట్టడం. వారికి కష్టం ఎందుకని దాన్లో మీడియా చొరబడింది.

ఒక హత్య జరిగితే హత్యాస్థలానికి చేరాల్సింది నేర పరిశోధన

బృందం. వారు చేరగానే ఎవర్నీ రానీకుండా అడ్డుపడతారు. ఇంట్లో వారిని కూడా ఏమీ తాకవద్దని చెబుతారు. ఎందుకంటే ఆధారాలు పోతాయని. అన్ని ఆధారాలు సేకరించి ఫోటోలన్ని తీసుకున్నాక కూడా లోపలికి వెళ్ళడానికి ప్రత్యేక అనుమతి ఉండాలి. కాని ఏనుగులు పార్కులోనికి ప్రవేశించినట్టు హత్యాస్థలంలోకి మొదట చొరబడిందీ, వ్యవహారం మొదలు పెట్టింది మీడియా. పోలీసు చేతిలోంచి పరిశోధన లాగేసుకుని వారే వార్తలు వారే ఊహగానాలు

సాగించారు. వారే ఖండన ముండనలూ చేయడమే కాక హత్యాకారణాలు, అనుమానిత వ్యక్తులూ ప్రతిపాదించి పోస్టుమార్టం నివేదికలూ చట్టపరమయిన చిట్కాలు కూడా చెప్పేసారు.

తెల్పిందేవిటి ఈ అంతులేని ఊహగానాల్లో? అరుషి ప్రవర్తన అనుమానాస్పదం- ఆమెకు శారీరక సంబంధాలా? చెడు అలవాట్లా? మాదకద్రవ్యాలా ఒకటి కాదు అన్నీ ఆపాదించారు. తండ్రి అక్రమ సంబంధం ఆమెకు తెలుసా? తల్లి తండ్రులకు వేరే జంటతో కుండ మార్పిడి శారీరక సంబంధాలు ఉన్నాయి. లేదూ అరుషికి నౌకరుతో సంబంధం ఉంది అనేదాకా వెళ్ళాయి. ఏ ఆధారం లేకుండా మీడియా

రేటింగ్లు బాగా పెరిగాయి. కాబట్టి మీడియా పోలీసులకు సమాంతరంగా నేరపరిశోధన జరిపింది.

నేరస్తుల్ని పట్టుకోడానికి హత్యకు గురైన వారి సమాచారాన్ని రహస్యంగా ఉంచడం మాని ఈ రచ్చ ఏమిటీ అది దేనికి ఉపయోగపడుతుంది. హత్యకు గురైన అరుషిపై దారుణ నిందా ప్రచారాలేమిటి? వాటికి ఎవరు జవాబు చెప్పాలి? అసలు బాధితుల పేర్లు రహస్యంగా ఉంచాలనే సుప్రీం తీర్పుకి ఇది ఉల్లంఘన కాదా! బాలల హక్కుల ఉల్లంఘన కాదా!

పరిశోధన పూర్తికాకుండానే వివరాలు మీడియాకు అందించడం సరైనదేనా? పోలీసులు అమ్మాయిలు, స్త్రీలు హత్యకో, అత్యాచారానికో గురైన ప్రతీసారీ వారి శీల పరిశీలన చేయడంతో పరిశోధన ప్రారంభించడం సబబా? మైనరు బాలికల పేరును బయటకు రానీకుండా వారిపై అభాండాలు వేయకుండా నేరస్తుల్ని పట్టుకోరా?

అసలు ఇట్లాంటి నేరాలపై మీడియా పాత్ర ఎలా ఉండాలి? రేటింగ్ పెంచుకోవడానికి ఏదిబడితే అది ఊహించి దాన్ని ప్రసారం చేయవచ్చా? తద్వారా నేరపరిశోధన ప్రక్కదారి పట్టించారా!

ఇక్కడ విజయవాడ అయేషా కేసులోనూ అంతే...మొట్ట మొదట అమ్మాయి ప్రవర్తన గురించే ఆరా! తర్వాత బోయ్ ఫ్రెండ్స్! అలవాట్లు వగైరా అంటే ఇటువంటివి లేనివారు హత్యలకూ, అత్యాచారాలకు గురికారా? గురికావటం లేదా?

అట్లాగే గోవా బీచ్ లో అత్యాచారానికి హత్యకూ గురైన మైనరు బాలిక (బ్రిటీష్ బాలిక)

స్పార్లెట్ కీలింగ్ ఆమె శరీరాన్ని వర్ణించిన తీరూ, చూపించిన తీరూ మనసనేది ఉన్నవాళ్ళు చేసే పనికాదు. ఆమె అలవాట్లపై వాళ్ళతో పాటు విదేశీయులైన ఆడపిల్లలంతా ఇట్లాగే ఉంటారనే ధ్వనితో వాళ్ళు. కుటుంబంలో సంక్షోభం పాశ్చాత్య దేశాలకే పరిమితం

కాదు.... మనం దానికి అతీతంగా లేం... బాలబాలికలంతా దానికి, క్షీణ సంస్కృతికి ప్రధాన బాధితులు (పెద్ద వాళ్ళు మాత్రం కాదా?) ఇట్లాంటివి జరిగినప్పుడు బాధితుల వట్ల సానుభూతితో వ్యవహరించడం మీడియాలో ఈషణ్మాత్రం కనబడదు. కొనవూపిరి వదిలితే పీక్కుతొందామనే రాబందుల్లాగా కాసుకు కూర్చుంటున్నారు. (వీళ్ళుండగా మేమెందుకులే పాపం అని రాబందుల జాతి కూడా అంతరిస్తోందట పాపం)

నేరాలు ఘోరాలు, పోలీసు ఫైలు ఇట్లాంటి కథనాలు ఏ ప్రమేయంతో నడుస్తున్నాయి. కేవలం ఛానలు పట్ల ఆకర్షణ కోసం.

చూసేవాళ్ళ మానసిక స్థితి ఏమైపోతే వాళ్ళకేమిటి? ఇటువంటి నేరాలు ప్రసారం జరిగే తీరేమిటి? అత్యాచారం ఎట్లా జరిగిందో వైనాలు వైనాలుగా వర్ణించి ప్రేక్షకుల, పాఠకుల్లో పెడ ఆలోచనలు కలిగించడం, ఇట్లా జరిగుంటే అని భయోత్పాతం కలిగించడం, వికృత ఆలోచనలు గలవారికి నోరూరేలా చూపడం దేనికి దారితీస్తుంది. నేరాల్ని తగ్గించడానికి నేరప్రవృత్తిని అదుపులో ఉంచడానికా? రెచ్చగొట్టటానికా?

తానే చట్టం, తానే రాజ్యాంగం అనుకుంటున్న మీడియా అహంభావ పూరితమయిన ఇతరుల వట్ల ఏమాత్రం మర్యాద చూపని అవమానకర ప్రవర్తనని ఎవరు అరికట్టాలి? సర్క్యూలేషన్ ప్రేక్షకుల సంఖ్య పెంచుకోవటానికి ఎవరు

ఇబ్బంది పడ్డా గాయపడ్డా నాశనం అయినా సరే ఏ అకృత్యం అయినా చేయడానికి వెనుకాడని ఈ రకం మీడియాని ఎట్లా అదుపుచేయాలి? మీడియాకి సొంత నియమాలు ఏర్పర్చుకోవాలని చెప్పాలో! ప్రెస్ కౌన్సిలు ఆ పనిచేస్తుంది. బాలల, స్త్రీ హక్కుల పరిరక్షణ సంస్థలు లేదా ప్రభుత్వ చట్టాలు ఏం చేయాలి? అనేది ప్రతీవారు తీవ్రంగా ఆలోచించాల్సి ఉంది.

అరుషి కేసు సందర్భంగా ఐదవ మీడియా వ్యవహారానికి తీవ్ర అభ్యంతరం తెలియచేసింది. పోలీసులను హెచ్చరించింది. ప్రభుత్వానికి మెమోరాండం ఇచ్చింది. అప్పుడు కాని కాస్తజోరు తగ్గించ లేదు మీడియా! కానీ ప్రతికేసులోనూ ఇలా ఇంత చేయాల్సిందేనా?

*

ఆయేషా

చదవండి

చదివించండి

చైతన్య

మాసవి

చందాదారులుగా చేరండి

జెండా కప్పకుని ఎగిరిపోయిన అమ్మ కథ

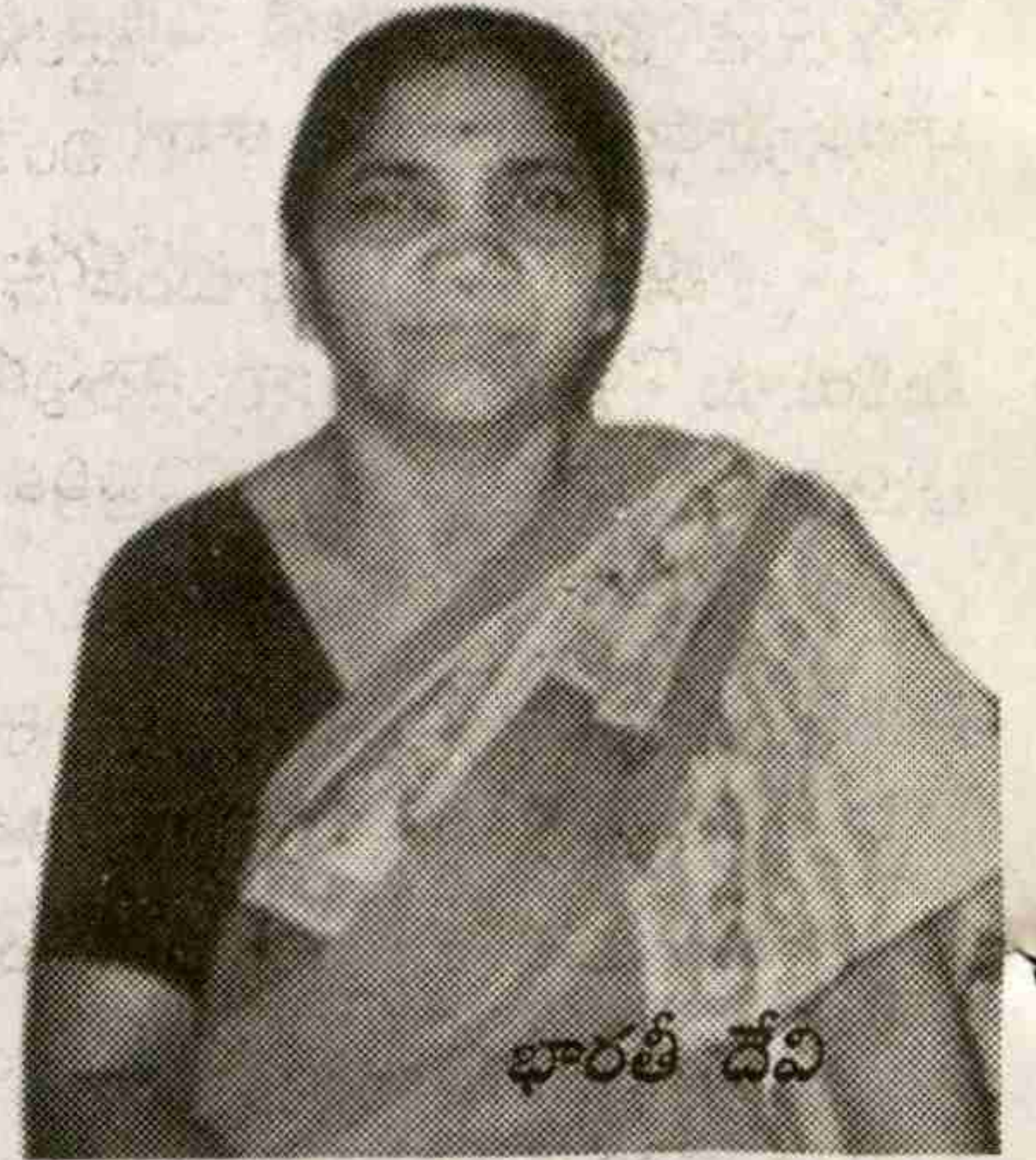
నేనిప్పుడు ఒక అమ్మ జీవిత కథ చెబుతాను. బాల్య యువన ప్రౌఢ వృద్ధాప్యాలన్నీ పరుల కొరకు ధారవోసిన ఓ శ్రమజీవి కథ చెబుతాను. కుటుంబంతోనూ సమాజంతోనూ పోరాడుతూనే తన ఉనికి నిలుపుకున్న ఓ సాహసిక గురించి వివరిస్తాను. రిటైరై సుఖపడాల్సిన వయస్సులో బతుకును త్యజించి వెళిపోయిన ఓ సగటు ఆడమనిషి గాథ వినిపిస్తాను. నేనిప్పుడు ఎర్రజెండా కప్పుకుని తనదైన ఆకాశపు జాగాలోకి ఎగిరిపోయిన కష్టజీవిని పరిచయం చేస్తాను.

అమ్మంటే మన అందరి అమ్మ. మీ అమ్మ మా అమ్మ అందరూ కనిపించే అతి సగటు అమ్మ. ఇంటికెవరొచ్చినా ఉన్నదాంట్లోనే కడుపు నిండా పెట్టిన అమ్మ. ఇరుగు పొరుగునా చుట్టమైనా స్నేహమైనా కష్టాల్లో ఉన్నోళ్లందరికీ అండగా నిలిచిన అమ్మ. జెండా పట్టిన కోయోళ్లకలకూ అన్నలకూ అక్కలాంటి అమ్మ. పెద్దమ్మ, పిన్నమ్మ, అత్తమ్మ, అమ్మమ్మ. చింతలు లేని చిన్న కుటుంబం కాదు. అమ్మది జగమంత కుటుంబం. రోగమొచ్చినా రొప్పొచ్చినా కడుపొచ్చినా పురుడొచ్చినా చుట్టుముట్టు ఊళ్లన్నీ చుట్టాలెక్క! వాళ్ల కోసం ఇంటి దొడ్లో ఓ పెద్ద పాక. అమ్మ భారతి!

శబరీ గోదారీ కలిసే చోట. విశాలమైన ఇసుకతీరాలు, అల్లంత దూరాన ఆకాశాన్నంటే పాపికొండలు, రేల పాట ఈలలు, ప్రవాహాల గలగలలు- జీవితం మొదలు! పద్నాలుగేళ్ల వయసులో రోజూ నాలుగు బిందెల శబరీ నీళ్లను అలవోకగా చంకనెత్తుకుని గుట్టంత ఎటవాలు గట్టును ఎదురెక్కిన బలం. వానగుంటలు, అష్టాచేమ్మలూ, కుట్లా అల్లికలూ కాలక్షేపం. అమ్మొక లేడిపిల్ల. పైసీ అండ్ న్యూ.

కానీ, ఈడు రాగానే అమ్మకు పెళ్లయింది. స్వాతంత్ర దినోత్సవ వేళ ఎర్ర జెండా ఎగరేసిన ఓ దమ్మున్న కుర్రాడు. అప్పటి నుంచి అమ్మ జీవితం మారిపోయింది. బూట్ల చప్పుడూ జీపు సైరన్, బానెట్ మెరుపులు! తెల్లారుజామున పోలీసు సోదాలు. చైనాతో యుద్ధం. దేశంలో నిర్బంధం. కడుపు వండకముందే కట్టుకున్నవాడు జైలుపాలు. అమ్మ చాలా చిన్నది. పట్టుమని పదహారేళ్లు కూడా లేవేమో. నెలకో రెండ్రెల్లకో సెంట్రల్ జైల్లో నుంజుతూ. నాన చేయి పట్టుకుందో లేదో బతుకు మరో పోరాటం. రెండేళ్ల వియోగం. అయినా అమ్మొప్పుడూ ఒంటరిగా లేదు. చుట్టూ కనిపించని ఆయుధాలతో అన్నదమ్ముల్లాంటి

కార్యకర్తలు. చందా లేసుకుని అమ్మకిచ్చారు. ఇల్లు నడిపించారు. మంచీచెడూ కష్టమూ నష్టమూ తోడై నిలిచారు. అమ్మకదే బలం. అమ్మకదే చైతన్యం. అందుకే ఆపై అమ్మ వాళ్లందరికీ అమ్మ అయింది. అమ్మ విమల ఛత్ర ఛాయలో శిరస్సునెత్తి నిలబడింది.

భారతి దేవి

అమ్మంటే ఎంతమందికి ఎంత ఇష్టం. కేవలం నాన్న సహచర్యమే కాదు తన సొంత వ్యక్తిత్వమూ మానవత్వమూ. తనెంతో ప్రేమాస్పదం. భద్రాచలం డివిజన్ లో తొలి మహిళా సభకు అధ్యక్షురాలు అమ్మే. అది అమ్మ నాటిన మొక్క నాన్నలాగే తనూ ఓ పునాది. మహాసభో సదస్సో ఊరేగింపో బహిరంగ సభో పార్టీ కార్యక్రమమంటే ఇంట్లో పండుగ. ఉగాదుల్లేవు, దసరాల్లేవు. సంక్రాంతి పండగంటే పార్టీ మహాసభలే. ఊళ్లో పెద్ద మీటింగ్ పెడితే ఇంట్లో నాలుగు మేకపోతులు తెగాల్సిందే. పంటావార్షా, సందడి, సంబరం భారతమ్మ పెరట్లోనే. అమ్మలాంటి అమ్మలందరికీ అది సమావేశ సందర్భం. ముచ్చట్లు-సంతోషాలు. చురుకైన, పదునైన బంధమేదో, ఐక్యతేదో. ఏ కులమూ లేదు. ఏ మతమూ తెలీదు. ఒక్క ఆదర్శమే జట్టూ కట్టు. ఒక్క ఆశయమే కట్టుబాటు. అది అసలైన రక్తసంబంధం. ఎందుకంటే రక్తపు రంగు ఎరుపే కదా! ఏ సుందరయ్యో బసవపున్నయ్యో వస్తే అమ్మ చేతి వంటే. రొయ్యల చారు చేసిందంటే లావు బాలగంగాధర్రావుకు జలుబు కారిపోవాల్సిందే. ఒక కుటుంబం. ఇది కులం లేని బంధుత్వం.

ఇంతే కాదన్నా, అమ్మ ఇంటెడు చాకిరీ చేసేది. చూరెక్కి ఇల్లు తుడిచేది. బావి దగ్గర్నుండి నీళ్లు మోసేది. ఇంటికొచ్చిన వాళ్లకు వండి పెట్టేది. పిల్లల ఆలనాపాలనా చూసేది. విశాలాంధ్ర పుస్తకాలయం బస్సు ఊరొస్తే సోవియట్ కథల పుస్తకాలు కొనిపెట్టేది. స్నేహితుల పిల్లల్ని ఇంట్లో పెట్టుకుని వండిపెట్టి చదివించేది. మేనళ్లులందరూ ఆమెకు బిడ్డలే. అందరూ ఆమె ఇంట్లో చదువుకున్నవారే. ఆమె చేతి వంట తిన్నవారే. చెల్లెళ్లూ మేనకోడళ్లూ ఆమె చేత్తో మృదుడు

పోయించుకున్నవాళ్లే. అప్పుడమ్మ వయసెంతో గానీ అందరికీ పెద్దదిక్కు.

మళ్ళీ చీకటి రోజులు. నాన్న మీద వారెంట్. నాన్న అడవుల పాలు. రాత్రుళ్లు మైళ్లకు మైళ్లు ఊళ్లకు ఊళ్లు. ఇక్కడ ఇంటి మీద పోలీసుల దాడులు. ఏ తెల్లవారు జామునో నాన్న కోసం సెర్చ్. బిక్కుబిక్కుమంటున్న పిల్లల్ని దగ్గరకు తీసుకొని మొక్కువోని తెగువతో నిలబడి. పంపు దగ్గర నీళ్లు పట్టుకుంటుంటే ఏ కొరియర్ తెచ్చిన సిగరెట్ డబ్బా ఉత్తరమో చదివి చింపేస్తే. ఆ మర్నాడే ప్రయాణం. నైస్ ఇంక్లయినో, ఇల్లందో, గోళ్లగట్ట, కోయగుడెమో, తెల్లారుపల్లి పశుల కొట్టమో. పిల్లలను నాన్నకు చూపించేందుకు సాహస యాత్ర. చాకచక్యంగా, ఎవరికంటా పడకుండా ఎవరూ వేటాడకుండా.

ఇరవైఏళ్లపాటూ నిర్బంధకాండలో నాన్నతో కలిసి బతికి అమ్మ అలసిపోయింది. వేరే సంపాదన లేక, ఉన్నదంతా కరిగిపోయి - ఉద్యమం నీడలో కుటుంబాన్ని పోషించే నాన్నకు వేణ్ణీళ్లా చన్నీళ్లా. నాన్న చచ్చుబడిపోయాడు. శక్తులూ యుక్తులూ ఆస్తులూ పాస్తులూ జనం కోసం వెచ్చించి అనారోగ్యమూ అసహాయతా నెత్తినవేసుకుని కూలబడ్డాడు. కుటుంబం కమ్యూనిస్టులదైనా అది వ్యవస్థలోని భాగమే. అందుకే అమ్మకు అంత చైతన్యభరిత వాతావరణంలోనూ నాన్నతో పోరు తప్పలేదు. అయినా అతనిపై గౌరవం తగ్గలేదు. కూతురి పెళ్లి, పిల్లల చదువులూ కనాకష్టమైన ఆర్థిక పరిస్థితుల మధ్య అందరి లాంటి కష్టాలూ. మీ అమ్మలాగా మా అమ్మలాగా. మనందరి అమ్మలాగానే. కూతురికి చాకిరి మనవళ్లకు చాకిరి. మళ్ళీ చాకిరి. సుఖమెరుగని వళ్లు. నిద్రలేని కళ్లు-అందరి అమ్మలాగా. బెంగపడి. మనవడికి జ్వరంకాస్తే. మనవరాలికి పొంగుపోస్తే. రాత్రనక పగలనక వాననక ఎండనకా : కూతురికి ఆఖరికి అల్లుడికి - ఇంత చేసినా చివరకు ఈ దేశపు ఆడదే.

సెకండ్ ఇన్నింగ్స్ పతి సేవ. ఆసుపత్రుల వరండాల్లో. అమ్మకెందుకులే తిప్పలు అని ఆలోచించలేని కొడుకుల సాక్షిగా - వార్డుల్లో నేల మీద నెలల తరబడి పడుకుని నాన్నకు అన్నంపెట్టి వళ్లు కడిగి, ఉచ్చు పట్టి, మందురాసి కట్టు కట్టి : నాన్న కట్టెయి పోయే వరకూ. స్త్రీ జీవితంలోని ప్రతి దశలోనూ చాకిరి. ఒక్కో దశలో ఒక్కో చాకిరి. ప్రేమ! - భర్త మీద, బిడ్డల మీద, పిల్లల మీద, పిల్లల పిల్లల మీద, అక్కల మీద, చెల్లెళ్ల మీద, మేనకోడళ్ల మీద, మనవళ్ల మీదా మనవరాళ్ల మీదా ప్రేమ! - ఎంతటి త్యాగానికి తెగించింది!

అమ్మకి ఇల్లంటే ప్రాణం. ఇల్లు వదిలి రావడం ప్రాణం మీదకు వచ్చినంత. ఇరుగుపొరుగుతో ముచ్చట్లు. వీధిన పోయేవాళ్ల పలకరింపులు. వస్తే పిల్లలే ఇంటికి రావాలి. తను వండి పెట్టాలి. కానీ నాన్న లేని చోట ఆమెనెందుకు ఉండనిస్తారు?

కాంక్రీట్ జంగిల్ : ఓ బెడ్ రూమ్. ఓ మంచం. టీపాయ్ మీద మంచినీళ్ల గ్లాసు. కొన్ని బిపి టాబ్లెట్లు. బోరు కొడితే మధ్యాహ్నం పూట

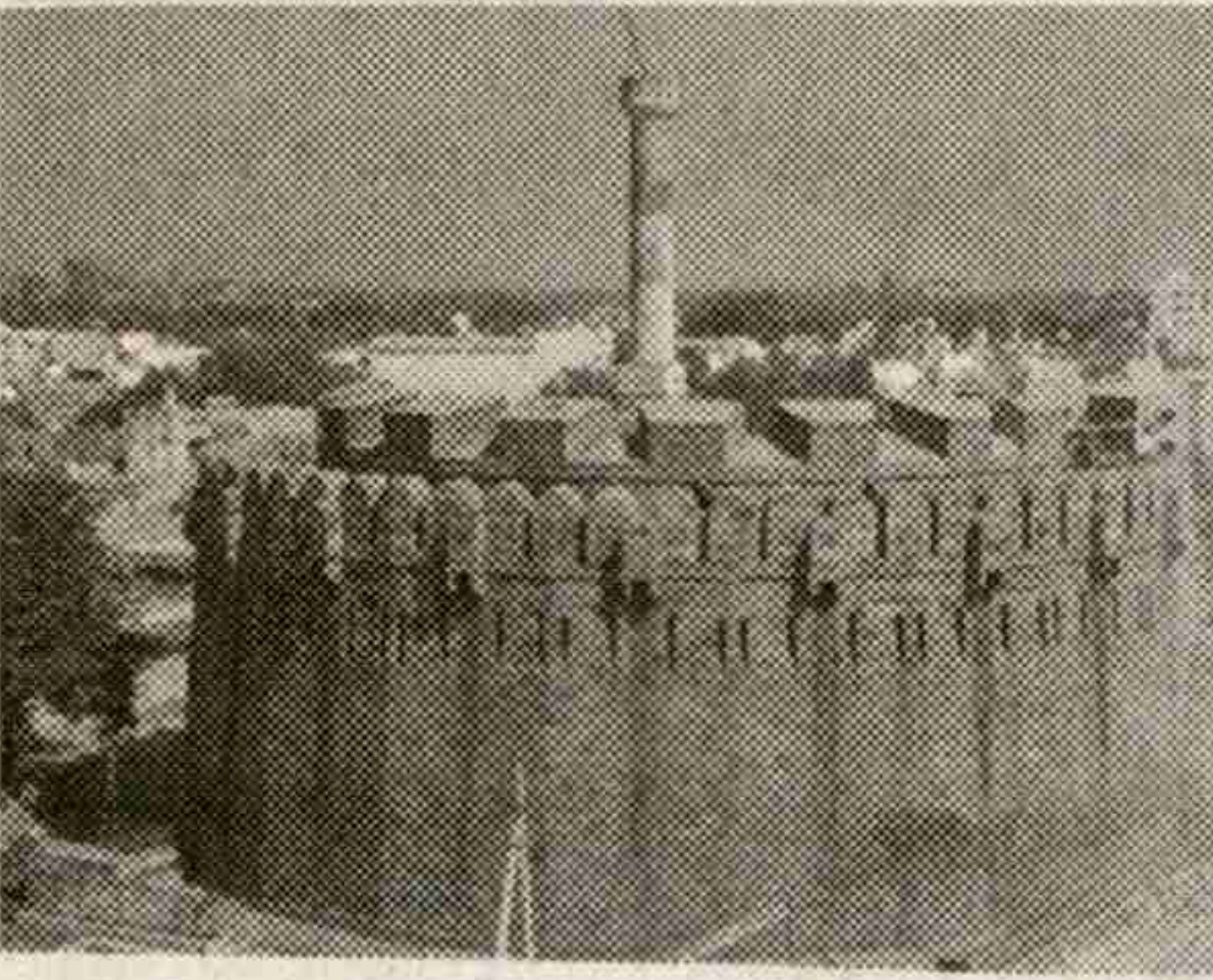
టీవీలో పాత సినిమా. ముచ్చట్లు చెప్పేవారే లేరు. ఎవరి ఉద్యోగం వారిది. నాన్న చనిపోయి ఏడాది కాలేదు. మొదటి వర్గంతి సభ చూడాలనే కోరిక తీరనేలేదు. గుండెల్లో గుబులు తరగలేదు, సరికదా గూడు కట్టుకుంది. ఆయాసంతో అతలాకుతలమైన అమ్మను ఆస్పత్రిలో చేర్చిస్తే లక్షన్నర బిల్లు చేసి కేన్సరనీ, ఫైనలనీ తేల్చారు. అయితే అయింది - రెండేళ్లయినా బతుకుతుందేమోననే ఆశతో కీమో థెరపీ చేశారు. వద్దంటూ అమ్మ చేతులు జోడించి దండం పెట్టింది. భరించలేనంటూ ఏడ్చింది. చివరకు మందులు ఆపేశారు - ఉపయోగం లేదని. అమ్మకు మనవరాలంటే ప్రాణం - కానీ జబ్బు చేసిందని మనవరాల్ని దరికి పోనీలేదు. అమ్మకి ఆ పసిపిల్లని దగ్గరకు తీసుకుని సంబరపడే చిన్న సంతోషం కూడా దొరక్కదిగులు మరింత కమ్మింది.

అమ్మ చిక్కి శల్యమైంది. మొదట నడుము పడిపోయింది. ఆ తర్వాత మెడ వాలిపోయింది. కాళ్లు బండల్లా వాచిపోయాయి. పగలూ రాత్రీ గుండె దడకు నిద్ర కరువైంది. అందరూ గురకతీస్తుంటే తనొక్కటి ఒంటరిగా నిద్రలేని రాత్రులు గడిపింది. జారగిలపడితే ఆయాసం తట్టుకోలేక కుర్చీలోనే జాగారం చేసింది. చేసే వాళ్లు లేరు. ఓ నర్సును అద్దెకు తెచ్చారు. ఆ పిల్లే కన్నకూతురులా చేయలేని పనులన్నీ చేసింది. అమ్మకి ఆ పిల్లకి ఏ రుణమోగానీ చరమాంకంలో నెల రోజులు ఓ మనిషి తన పక్కనే ఉంది. అమ్మ ఆరోగ్యం క్షీణించింది. అన్నం తినలేక పోయింది. చుక్క నీరు తాగలేక పోయింది. విపరీతమైన బాధ. అరిచింది. ఏడ్చింది. బాధ తట్టుకోలేక పిచ్చిదైపోయింది. అమ్మకి గతమంతా గుర్తొచ్చింది. గోడతో ముచ్చట్లు పెట్టుకుంది. యాభై ఏళ్లనాటి స్నేహితులను పేరు పెట్టి పిలిచింది. నేల చూపులు చూస్తే వెర్రి మాటలు మాట్లాడింది. మెల్లగా శక్తి పోయింది. చేతులు కాళ్లు కదపలేకపోయింది. ఇంటెన్సివ్ సపోర్ట్ ట్రీట్ మెంట్ కూడా పని చేయలేదు. ఓ తెల్లారుజామున : ఎప్పుడు చనిపోయిందో తెలీదు. నర్సులు చూసి ఇంటికి ఫోన్ చేస్తే కొడుకులు వెళ్లారు. అమ్మను ఎర్రజెండా కప్పి నాన్న దగ్గరకు పంపారు.

ఇది భారతమ్మ బతుకు కథ. బహుశా చాలా మంది అమ్మల కథ. ఊరు పేరూ వచ్చిన జబ్బూ మారుతుండొచ్చు.

అన్నా, అమ్మ చచ్చిపోయాక - ఆ వెల్లి కనిపిస్తోందే! ఏడుద్దామంటే మొగమాటం అడ్డొస్తున్నదే! తల్లీ భారతీ నా కడుపున పుట్టు. నేను రహస్యంగా ఏడుస్తున్నప్పుడు నా కన్నీళ్లను తుడుపు!

- అరుణ్ సాగర్ అను సగటు కొడుకు
(నవ్య సౌజన్యంతో..)

పిడికిలి బిగించండి

షంషాద్ బేగం, తెనాలి

విజయవాడలో హత్యకు గురైన ఆయేషా తల్లి షంషాద్ బేగం మాట్లాడుతూ “ఆయేషా హత్యకు సంబంధించి ఆధారాలు చూపితే 5 లక్షల నగదు, ఎస్.ఐ. పోస్ట్ ఇస్తామన్నారు. హత్యకు సంబంధించి తమ వద్ద ఆధారాలున్నాయని వారిని పోలీసులు అరెస్టు చెయ్యగలరా, ప్రభుత్వమే కేసును పక్కదోవ పట్టిస్తుంది, ఈనెల(జూన్) 21న నా కూతురు పుట్టిన రోజు. రాజకీయ పలుకుబడి ముందు హత్యకు గురైన నా కూతురు కేసు నీరుకారిపోతుంది. ఈ ప్రభుత్వం గుడ్డిది. ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డికి కన్నతల్లి ప్రేమేంటో తెలియదు. నా కుమార్తె కేసుపక్కదోవ పట్టించేందుకు ఎక్కడో రాజమండ్రి జైలులో లడ్డు అనే నేరగాడికి లక్షలు ఆశ చూపి ఒప్పుకోమంటున్నారు. నిజమైన నేరగాళ్ళు ఎవరో తెలిసినా పోలీసులే పరోక్షంగా రక్షణ కల్పిస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలోని నాయకులకు, వారి మనవళ్ళకు

పేద వర్గాలకు చెందిన మహిళలకు సమాజంలో లైంగిక వేధింపులు తప్పడం లేదు. అందుకు ఉదాహరణ నేనే. సమాజంలో మహిళలు తిరగబడితే గాని సరైన పరిష్కార మార్గం లభించదు. నేను ముస్లిం యువకుడిని పెళ్ళి చేసుకున్నా. తిరుపతిలో సులబ్ (పారిశుధ్యం) కార్మికురాలిగా కాంట్రాక్ట్ పని చేస్తుండగా అక్కడి అధికారి(సూపర్వైజర్) వేధింపులకు గురిచేసేవారు. ఎక్కడో బీహార్ నుండి వచ్చిన కాంట్రాక్టర్ పని కావాలంటే పక్కలోకి రమ్మంటే చెప్పు తీసుకుని తన్నాను. నన్ను వేధించినందుకే కొట్టాను. తిరుపతిలో నాలాగే ఎందరో మహిళలు మౌనంగా లైంగిక వేధింపులకు బలైపోతున్నారు. కాంట్రాక్టర్ను కొట్టి ధైర్యం చేసిన నాకు ఇంతమంది తోడుండడం అనందం కలిగిస్తోంది. పవిత్రమైన తిరుమలలో మహిళలకు ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎదురవుతున్నా పాలక వర్గం పట్టించుకోవడం లేదు. మహిళలు అవమానాలతో కుంగిపోయేకన్నా ఐదవ లాంటి సంస్థలను ఆశ్రయించి న్యాయం పొందాలి. మహిళలకు రక్షణ కల్పించడంలో ప్రభుత్వం కళ్ళుమూసుకుంది. తిరుపతిలో ఇంకా ఎన్నో అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం స్పందించాలి.”

మాత్రమే అధికారులు పనిచేస్తున్నారు. దీనికి మనమంతా సిగ్గుపడాలి. రాష్ట్ర హోం శాఖా మంత్రి తన హోంకు మాత్రమే పరిమితమయ్యారు. ఈ హత్యలో ఆయేషా వేనమామ (నా తమ్ముడు) మీద అనుమానంగా ఉందని చెప్పడం ఇంకా హాస్యాస్పదంగా ఉంది. ఎందుకంటే నా తమ్ముడు ఇప్పుడు బ్రతికిలేడు. కేసు వింత వింత కోణాల్లో దర్యాప్తు జరుగుతుంది. ఇలాంటా దుస్థితి పోవాలంటే మహిళలు తిరగబడాలి. ఆడపిల్లలకు రక్షణ కావాలి. అలాంటి రక్షణ మహిళల పోరాటాలవల్లే సాధ్యమవుతుంది.

రాధ: తిరుపతి

“మహిళలను వేధించే వారిని పెట్రోలు పోసి తగులబెట్టాలి.

సునీత: హైదరాబాద్

“ఒంటరి మహిళలపై చిన్న చూపుతగదు. నేను పదవ తరగతిలో ఉండగా పెద్దలు కట్టు కానుకలిచ్చి పెళ్ళి చేశారు. నా భర్త వ్యసనపరుడు. వేరే మహిళ వ్యామోహంలో పడి నన్ను నిర్లక్ష్యం చేసి రెండో పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. అప్పటికే మాకు ఇద్దరు పిల్లలు. ఇప్పటికీ నేను ఒంటరిగా జీవిస్తున్నా. పలువురి ఇళ్ళల్లో పాచిపని చేసుకుని

పిల్లలను చదివిస్తూ, నేను కూడా ప్రైవేట్ గా బి.ఎ. చదువుతున్నా. మహిళా పోలీసు ఉద్యోగానికి వెళితే 90,000 రూ॥లు లంచం అడిగారు. నిరాశపడి వచ్చేసా. ప్రభుత్వం నా లాంటి ఒంటరి జీవితాలకు పునరావాసం కల్పిస్తే ధైర్యంగా నమాజంలో బ్రతకగలుగుతాం.

రమ: తిరుపతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో క్షుర వృత్తి కేవలం మగవాళ్ళు మాత్రమే నిర్వహించాలని, మహిళలు చేయరాదని కొన్ని ఆంక్షలు విధించారు. దీనిపై మహిళలను క్షురకులుగా నియమించాలని ఐదవ, క్షౌర వృత్తిదారల సంఘం అనేక రూపాలలో ఆందోళనా

కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. మేం న్యాయ స్థానంలో సవాల్ (కేసు) వేసాం. మాకు అనుకూలంగా తీర్పు వచ్చింది. తద్వారా నేడు తిరుపతిలో సుమారు 60 మంది మహిళలు తలనీలాలు తీసే వృత్తిలో కొనసాగుతున్నారు. వారు కుటుంబాలను పోషిస్తున్నారు. మేము సాధించిన విజయంగా గర్విస్తున్నా. మహిళలకు స్వావలంభన ముఖ్యం. దురదృష్టవశాత్తు చిన్నప్పటి నుండి ఎవరో ఒకరిమీద ఆధారపడాల్సి వస్తుంది.

కృష్ణవేణి : ముదిగొండ

60 గజాల స్థలం అడిగినందుకు పోలీసులు కాల్పులు జరిపింది. నా భర్త ముడిగొండ కాల్పులలో చనిపోయారు. ప్రజాసంఘాలు, ప్రతిపక్షాలు గొంతెత్తేసరికి బాధితులకు ప్రభుత్వం సాయం ప్రకటించింది. భూమి ఇస్తానని ఆనాడు అధికారులు మా

వద్దకు వచ్చి సానుభూతి మాటలు పలికారు. ఇంత వరకు మా వైపు తిరిగి చూడనేలేదు. పేద బడుగు బలహీన వర్గాలపట్ల ప్రభుత్వం చెబుతున్నది ఒకటి, చేస్తున్నది మరొకటి. ఇండ్ల స్థలాలు సాధించేవరకు పోరాటం చేస్తాం.

నాగమ్మ, మార్కాపురం

ఐదవ ఆధ్వర్యంలో 2007లో ఇంటిపని వాళ్ళమంతా కలిసి సంఘంగా ఏర్పడ్డాము. ప్రభుత్వం ఇంటిపనివాళ్ళను కార్మికులుగా గుర్తిస్తూ వేతనాలను నిర్ణయించి చట్టం చేసిందని సంఘం వాళ్ళు చెప్పారు. కానీ మాకు ఎవ్వరికి చట్టాన్ని అమలు జరపలేదు. చాలా తక్కువ జీతాలకు ఇంటెడి చాకిరి చేస్తున్నాము. మార్కాపురంలో

పేటపేటకు తిరిగి ఇంటి పనివాళ్ళను కూడగట్టుకొని నెల రోజులు అనేక రూపాల్లో ఆందోళన చేశాము. చివరకు సమ్మె కూడా చేశాము. దాంతో యజమానులు స్పందించారు. బట్టలు ఉతికినందుకు 25 రూపాయల నుండి 50 రూపాయలకు జీతం పెంచుకొని విజయం సాధించాము.

మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు

పార్లమెంటరీ స్టాండింగ్ కమిటీకి ఐదవ సమర్పించిన వినతిపత్రం

పార్లమెంట్ మరియు రాష్ట్ర అసెంబ్లీలలో 1/3 వంతు మహిళా రిజర్వేషన్కు సంబంధించిన 108వ రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లు కొరకు పార్లమెంటరీ స్టాండింగ్ కమిటీకి అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (ఐదవ) వినతిపత్రం సమర్పించింది. అన్ని కులాలు, జాతులు, మతాలకు సంబంధించిన ముఖ్యంగా అత్యధిక సంఖ్యలో దేశంలోని పేద, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కోటి పది లక్షలకు పైబడిన మహిళల సభ్యత్వాన్ని కలిగి ఐదవ దేశంలోనే అతిపెద్ద మహిళా సంఘంగా ఉన్నది. ఏడాదిలోపు జరుగనున్న సాధారణ ఎన్నికలలో లోక్ సభలోను 3వ వంతు స్థానాలకు మహిళా ప్రతినిధులు ఎంపిక అయ్యేందుకు వీలుకల్పిస్తూ బిల్లు వెనువెంటనే పాస్ అయ్యే విధంగా సిఫార్సుచేయవలసినదిగా విజ్ఞప్తి చేసింది. 'ఆరోజు' భారత

ప్రజాస్వామ్యంలో మరియు లింగ న్యాయానికి సంబంధించి సువర్ణాక్షరాలతో లిఖింపబడే రోజు అవుతుంది.

ఈ బిల్లు పాస్ కావడానికి ఇప్పటికే 11 సంవత్సరాల సుదీర్ఘ జాప్యం జరిగింది. ఈ కాలంలో లోక్ సభకు, రాష్ట్ర అసెంబ్లీలకు అనేక పర్యాయాలు ఎన్నికలు జరిగాయి. ఈ బిల్లు పాస్ కాకపోవటం వలన దేశంలోని అనేకమంది మహిళలకు ఎన్నికలలో పోటీ చేసి జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయి ప్రతినిధులుగా ఎంపిక అయ్యే హక్కు తిరస్కరింపబడినది. లోక్ సభలో అనేక రాష్ట్రాల అసెంబ్లీలలోను అదృశ్యమయిన, ఎంపిక కాబడిన మహిళా ప్రతినిధుల వివరాలు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన విధంగా ఉన్నాయి.

ప్రస్తుత మహిళల సంఖ్య (లోక్ సభ, అసెంబ్లీలు)	రిజర్వేషన్ బిల్లు పాస్ అయి ఉంటే మహిళల సంఖ్య	అదృశ్యమయిన మహిళా ప్రతినిధుల సంఖ్య	
లోక్ సభ	50	179	129
కేరళ	8	47	39
పంజాబ్	36	98	62
బీహార్	25	81	56
హర్యానా	11	30	19
పంజాబ్	7	39	32
అస్సాం	13	42	29
ఉత్తరాంచల్	4	23	19
జార్ఖండ్	3	27	24
తమిళనాడు	22	78	58
ఉత్తరప్రదేశ్	18	132	114
ఆంధ్ర ప్రదేశ్	26	98	72
అస్సాం	7	43	36

జనాభాలో సగభాగంగా ఉన్న మహిళలకు సమాన ప్రాతినిధ్య హక్కులు తిరస్కరింపబడుట మహిళల పట్ల అన్యాయమేకాక ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియను బలహీనపరచడంగా ఐదవ భావిస్తున్నది. ఒక మిలియన్కు పైబడిన సంఖ్యలో మహిళలు పంచాయితీ, మున్సిపల్ స్థాయిలలో నిర్ణయాత్మక స్థానాలలో ఉండి భారత దేశం గర్వించదగిన ఒక రికార్డు సృష్టించింది. ఈ చారిత్ర విజయంతో ఏవిధమైన పాఠాన్ని నేర్చుకొనకపోవటం దురదృష్టకరం.

ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశమైన భారత దేశంలో లోక్ సభలో 8 శాతం మాత్రమే మహిళా ప్రతినిధులు ఉండగా

రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో సగటున అంతకంటే తక్కువ మహిళా ప్రతినిధులు ఉన్నారు. ఈ సంఖ్య పార్లమెంటరీ స్థానాలకు ఎన్నుకొనబడిన మహిళా ప్రతినిధులు ప్రపంచ సగటు 17.1 శాతంలో సగానికంటే తక్కువగా ఉన్నది. అంతేకాక మన పొరుగుదేశాలైన పాకిస్తాన్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, నేపాల్ లలో మూడింట ఒక వంతు కంటే మనం వెనుకబడి ఉన్నాము.

1. విధ్వంసాలు, యుద్ధాలతో అణగారిన ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో జాతీయ అసెంబ్లీ అనగా ఒలెసీ జర్గా (ప్రజల సభ) మరియు మెప్ర్రానో జర్గా (పెద్ద సభ) రెండింటిలోను మహిళా ప్రతినిధులు ఉండాలని రాజ్యాంగం నిర్దేశిస్తున్నది. ఒలెసీ జర్గాలోని 186 స్థానాలలో 30 శాతం

అనగా 65 స్థానాలు మహిళలకు రిజర్వ్ చేయబడినవి.

2. పాకిస్తాన్లో పార్లమెంట్ దిగువసభలో (342 స్థానాలలో 60 స్థానాలు లేదా 17శాతం స్థానాలు) మరియు రాష్ట్రాల అసెంబ్లీలలో (17శాతం) రెంటిలోను మహిళలకు రిజర్వ్ చేయబడినవి.

3. ప్రపంచంలో అత్యంత పేద దేశాలలో ఒకటయిన నేపాల్లో జాతీయ పార్లమెంట్లో మహిళలకు 33శాతం స్థానాలు కేటాయింపు చేసే చట్టం అతి త్వరలో రాబోతున్నది.

4. జాతీయ చట్ట సభలలో మహిళలకు, పురుషులకు సమాన, భాగస్వామ్యం దాదాపు సాధించిన దేశంగా 2003 సెప్టెంబరులో రువాండా అనే దేశం నిలిచింది. మే 2007 నాటికి ఆ దేశంలో మహిళా ప్రతినిధులు దిగువసభలో 48.80% ఉండగా ఎగువసభలో 34.6% ఉన్నారు.

5. అర్జెంటీనా దేశంలోని ఎన్నికల జాబితాలో మహిళలకు 30% ఉండగా ప్రస్తుతం దిగువసభలో మహిళల సంఖ్య 34.10%గా ఉన్నది.

6. స్కాండినేవియా దేశాలలోని చట్టసభలలో మహిళా ప్రతినిధులు 41.6% కాగా ఫిన్లాండ్ నిర్ణయాత్మక సంస్థలన్నింటిలోను స్త్రీ, పురుషులిరువురూ కనీసం 40% ఉండాలనే చట్టం కారణంగా 1980లో 25%గా ఉన్న మహిళా ప్రతినిధులు 1996 నాటికి 48%కు పెరిగారు.

7. ఉంగాండాలో చట్టసభలలో 292 స్థానాలకు గాను 56(19.10%) స్థానాలు మహిళల కొరకు ప్రత్యేకంగా రిజర్వ్ చేయబడినది.

8. దక్షిణాఫ్రికాలో మహిళా ప్రతినిధుల కోటా 30% ఉండగా ప్రస్తుతం ఆ దేశంలోను పార్లమెంటరీ స్థానాలలో 34.80% స్థానాలకు మహిళలు ఎన్నుకోబడ్డారు.

9. అమెరికా(యుఎస్ఎ) సంయుక్త రాష్ట్రాలలో 2008నాటికి కాంగ్రెస్ (ఆ దేశ అత్యున్నత చట్టసభ)లో మహిళా ప్రతినిధులు 87మంది (మొత్తం స్థానాలలో 16.30%) ఉన్నారు.

ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియ మరింత పరిపూర్ణంగా సాగవలెనన్నచో మహిళలకు తప్పనిసరి కోటా(కేటాయింపులు) రాజ్యాంగ బద్ధంగా కల్పించాలన్న విషయం ప్రపంచానుభవం విశదీకరిస్తున్నది. సెలక్ట్(ఎంపిక) కమిటీలో తుదిమెరుగులు దిద్దబడినపుడు అనేక రాజకీయ పార్టీలు ఈ బిల్లు పాస్ కావడానికి తమ మద్దతు తెలియజేయుటకు కట్టుబడినప్పటికీ అనేక సం॥లుగా ఈ బిల్లును నీరుకార్చబడుచున్నది. మరొకసారి అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఈ బిల్లుకు మద్దతునిచ్చి చట్టరూపం కల్పిస్తాయని ఐదవ ఆశాభావాన్ని వ్యక్తీకరిస్తున్నది.

ఈ బిల్లుకు సంబంధించి తలెత్తిన అనేక ప్రశ్నలకు, విమర్శలకు ఐదవ సమాధానాలను ఇవ్వదలచింది.

లోక్ సభలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ తో పాటు రాజ్యసభలో కూడా రిజర్వేషన్ ఉండాలని ఐదవ డిమాండ్ చేస్తున్న దానిపై ప్రశ్న

లేవనెత్తబడింది. ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు రాజ్యసభలో రిజర్వేషన్ లేని ప్రస్తుత తరుణంలో మహిళలకు మాత్రమే రిజర్వేషన్ ఉండాలని ఐదవ ఒత్తిడి చేయడంలేదు. నామినేట్ చేయబడిన సభ్యులలో తగినంతమంది మహిళలను ఎంపిక చేయవలసిందిగా సిఫార్సు చేయమని కమిటీని కోరుతున్నది. రాజ్యసభలో వివిధ తరగతులకు రిజర్వేషన్ అంశం చర్చకు వచ్చిన సందర్భంలోమాత్రం మూడవ వంతు స్థానాలు మహిళలకు కేటాయించాలి.

రిజర్వ్ స్థానాలకు రోటేషన్ విధానం అన్వయించుటకు సంబంధించి అభ్యంతరాలు లేవనెత్తబడినాయి. దీనివలన(రోటేషన్ విధానం) ఎంపిక కాబడిన ప్రతినిధి తదుపరి ఎన్నికలలో ఆ నియోజక వర్గం నుండి పోటీ చేసే అవకాశం లేదు. కనుక తన నియోజకవర్గం, సమస్యలపట్ల శ్రద్ధ చూపించరని కొందరు అభిప్రాయపడుతుండగా ఆ నియోజకవర్గపు పురుష నాయకులు ఎన్నికలలో పోటీ చేసే తమ హక్కును కోల్పోకుండా ఉండేందుకు రోటేషన్ విధానం అవసరమని మరికొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ సందర్భంగా ఐదవ ఒక విషయాన్ని చెప్పదలిచింది. ప్రస్తుత బిల్లు ప్రకారం మహిళా రిజర్వేషన్ 15సం॥లు వరకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది. అనగా 3వర్యాయాలు మాత్రమే. అందువలన రిజర్వ్ (ప్రత్యేకంగా మహిళలకు కేటాయించబడిన) స్థానాలలో పురుషులు పోటీచేసే హక్కు శాశ్వతంగా నిరాకరింపబడదు. కొన్ని రాష్ట్రాలలో పంచాయితీలలో అనుసరిస్తున్న విధంగా రోటేషన్ కాలపరిమితిని 5సం॥ల నుండి 10సం॥లుగా మార్చవచ్చును. తమ నియోజకవర్గ ప్రజల సంక్షేమ కొరకు చిత్తశుద్ధితో కృషి చేసిన మహిళలు రోటేషన్ విధానంలో జనరల్ (సాధారణ) కేటగిరికి మారిన స్థానాలలో కూడా పోటీ చేసి గెలుపొందిన అనుభవం స్థానిక మరియు పంచాయితీరాజ్ సంస్థలలో ఉన్నది. అందువలన ఆ స్థానాల రోటేషన్ అంశానికి సంబంధించి ఏకాభిప్రాయం కొరకు ఐదవ పారదర్శకంగా ఉంది.

కొన్ని దేశాలలో అమలులో ఉన్న విధంగా స్థానాల రిజర్వేషన్ కు బదులు వివిధ పార్టీల అభ్యర్థుల జాబితాలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ ధృవీకరించాలని ఒక సూచనకూడా వచ్చింది. భారతదేశంలో ఎన్నికల విధానం దామాషా పద్ధతికాదు కనుక పైన పేర్కొనబడిన విధానం భారతదేశంలో పనిచేయదు. ఓటర్ల నిజమైన ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రతిబింబించని అత్యధిక ఓట్లు సాధించిన వారి గెలుపు అనే ఎన్నికల విధానం ఉన్న మన దేశంలో లోక్ సభలోకాని రాష్ట్ర అసెంబ్లీలలో కాని మూడవ వంతు మహిళా ప్రాతినిధ్యం ధృవీకరింపబడే అవకాశం లేదు. అందువలన ప్రతిపాదిత బిల్లు మౌలిక ఆశయానికే ఇది గొడ్డలిపెట్టు. ఇంతేకాక ఈ విధానాన్ని అమలుపరిచినచో ఏ రాజకీయ పార్టీకి చెందని మహిళలకు ఎన్నుకోబడే అవకాశమే లేదు.

రిజర్వేషన్ అంశం అత్యంత వివాదాస్పదమైన అపరిష్కృత అంశంగా ఉన్నది. 33% రిజర్వ్ కోటాలో ఒబిసిలకు ప్రత్యేక కోటా లేకపోతే విద్యావంతులు, అగ్రకులాల వారు మాత్రమే లాభపడతారనేది ఈ అంశాన్ని సమర్థించేవారి వాదన. ముస్లిం మహిళలకు ఈ కోటాలో

ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలని, వీరిలోకొందరు లేవనెత్తుతున్న అంశం. మైనారిటీలు ముఖ్యంగా ముస్లిం మైనారిటీలకు సంబంధించినంతవరకు పార్లమెంటు మరియు రాష్ట్ర అసెంబ్లీలలో వారినంఖ్య మొత్తం జనాభాలో వారి నిష్పత్తి కన్నా అతి స్వల్పంగా ఉన్నదనే విషయం వాస్తవం. ఇది లోతుగా ఆలోచించి అధిగమించవలసిన విషయం. ప్రస్తుతం మత ప్రాతిపదికన రిజర్వేషన్లు లేవు. మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు మార్పులు ద్వారా ఈ విషయం పరిష్కరింపబడదనేది సుస్పష్టం. మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు చట్టరూపం దాల్చిన అనంతరం ఎన్నుకొనబడే లేదా నామినేట్ చేయబడే సభ్యులలో మైనారిటీల వారు ఎక్కువగా ఉండాలని పార్లమెంట్ భవిష్యత్లో ఎప్పుడు నిర్ణయించినా సరే మూడవ వంతు స్థానాలకు మైనారిటీ మహిళలు ఆటోమేటిక్ గా (యాంత్రికంగా) అర్హులవుతారు. ఎక్కువ సంఖ్యలో ముస్లిం మహిళలు అభ్యర్థులుగా ఎంపిక కాబడిన ప్రతినిధులుగా ఉండుట పంచాయతీ మరియు స్థానిక సంస్థలలో మహిళా రిజర్వేషన్లు స్పష్టం చేస్తున్న విషయం. ఒకసారి మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పాస్ అయిన తరువాత పార్లమెంట్, రాష్ట్ర అసెంబ్లీలలో కూడా ఇదే జరుగుతుంది.

మహిళలకు 33% కోటాలోనే ఒబిసి రిజర్వేషన్ అంశానికి సంబంధించి అన్ని తరగతుల ముఖ్యంగా పేద, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన భారతీయ మహిళలందరికీ ప్రాతినిధ్యం ఉండాలనే నిబద్ధతకు ఐదవ మరియు మహిళా ఉద్యమాలన్ని ఏకగ్రీవంగా కట్టుబడి ఉన్నాయి.

పంచాయతీ స్థాయిలో మహిళలు, పురుషులకు కూడా ఒబిసి

రిజర్వేషన్ రాజ్యాంగం అనుమతించింది. కొన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా ఒబిసి రిజర్వేషన్ స్థానాలు కేటాయంపబడినవి. స్థానిక సంస్థలలో కూడా స్త్రీ పురుషులిరువురికీ ఒబిసి రిజర్వేషన్ అమలులో ఉన్నది. ఒబిసి రిజర్వేషన్ కు రాజ్యాంగబద్ధమయిన నిబంధనలేవి పార్లమెంట్ లో కాని ఏ ఒక్క రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో కాని ఏవిధమైన నిబంధనల కావాలనే డిమాండ్ లేవనెత్తబడలేదు. చర్చ జరగలేదు.

సాంఘికన్యాయం కొరకు జరిగిన ఉద్యమాల విజయం నిర్ణాయక కూటములు బద్దలు చేసి చట్టసభలలో కులాధిపత్యాన్ని ధృవీకరించుట ద్వారా ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేసినవి. ప్రస్తుత పార్లమెంట్ లో ఒబిసిలు ఏకైక పెద్ద సాంఘిక(సమూహం) గ్రూపుగా ఉన్నవి. అత్యధిక జనాభా కలిగిన ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహార్ లలో కూడా ఇదే పరిస్థితి ఉన్నది. ఒక అంచనా ప్రకారం 403మంది ప్రజాప్రతినిధులు కలిగిన ఉత్తరప్రదేశ్ లో 115మంది అనగా 30% పైబడి ఒబిసి ప్రతినిధులు ఉన్నారు. అదేవిధంగా 243 ప్రతినిధులను

కలిగిన బీహార్ లో 103మంది (సుమారు 45%) ఒబిసి ప్రతినిధులు ఉన్నారు. అయితే వెనుకబడిన తరగతులు సొంతం చేసుకున్న ఈ విజయంలో ఒబిసి మహిళలు సమాన లబ్ధిదారులు కాలేరు. వారి ప్రాతినిధ్యంలో తదనంతర పెరుగుదల కులాలలో అంతర్గతంగా ఉన్న లింగ వివక్షను ఎత్తిచూపుతున్నది. ఈ వాస్తవాన్ని విస్మరించరాదు. వారికి అవకాశం ఇచ్చినప్పుడల్లా అనేక రంగాలలో ఒబిసి మహిళలు ఆచరణ ద్వారా రాజకీయ బాధ్యతలను కూడా వీరు సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలరని నిరూపించారు. పార్లమెంట్ లో కూడా మిగిలిన సామాజిక పరిస్థితుల వారికంటే ఒబిసి మహిళలు బాగారాణిస్తున్నారు. పార్లమెంట్ లోని 50మంది మహిళా సభ్యులలో సుమారు 15మంది అనగా 30% ఒబిసి మహిళలు ఉన్నారు. ప్రస్తుత పార్లమెంట్ లో మహిళా సభ్యులలో 60%పైబడి ఎస్.సి., ఎస్.టి., మైనారిటీ తరగతులకు చెందిన వారు కాగా 40%కంటే తక్కువగా సాధారణ కోటాకు చెందినవారు ఉన్నారు. ఈ గణాంకాలను బట్టి లింగ వివక్ష అడ్డంకి తప్ప మహిళలో అంతర్గతంగా సాంఘిక వివక్ష అడ్డంకి కాదని అర్థమవుతుంది.

నియోజకవర్గాల వారిగా ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు ఉన్న అధికారిక

గణాంకాల ఆధారంగా వారికి స్థానాల (ప్రత్యేక కేటాయింపు) రిజర్వేషన్ జరిగింది. అటువంటి అధికారిక గణాంకాలు ఒబిసిలకు లేకపోవటం వలన మహిళా కోటాలో తిరిగి కోటా అన్న విషయం సమస్యాత్మకం అవుతుంది. దీని పరిమితుల నిర్ణయ విధానం అప్పుడే పూర్తయినందువలన ఈ

అంశంపై చర్చకై తిరిగి తెరవటం అనగా బిల్లు అసాధారణ జాప్యం జరుగుతుంది. ఏవిధంగా చూసినప్పటికీ మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు అన్ని తరగతుల మహిళలకు ఉపకరిస్తుందని మేము బలంగా విశ్వసిస్తున్నాము. మనకు కనబడుతున్న అనుభవాలు, సాక్ష్యాలు ఐదవ నమ్మకాన్ని బల పరుస్తున్నాయి.

చివరిగా మహిళలను బాధలకు గురిచేస్తున్న చారిత్రక అన్యాయాన్ని నిరోధించే దానిలో భాగంగా ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టేందుకు తీసుకొనబడిన చర్యను ఐదవ హర్షిస్తున్నది. అభినందిస్తున్నది. ఈ బిల్లు మరియు మహిళలకు హక్కులను అన్ని తరగతుల ఎంపిలు (పార్లమెంట్ సభ్యులు) అర్థం చేసుకుని సమర్థించుటను ఐదవ ఆహ్వానిస్తున్నది. వివేకవంతులైన మహిళలు పురుషుల మద్దతులేకుండా మహిళా సమానత్వం కొరకు చేసే ఏ పోరాటం విజయవంతం కాదనే వాస్తవాన్ని గ్రహించుటలో ఐదవ ఎంతో స్పృహ కలిగి ఉన్నది.

ఏడు కొండలపైనా వేధింపులేనా?

డి. నిర్మల.

స్వామి వారు కొలువైన తిరుమల తిరుపతిలో ప్రతిదినమూ ఓ పండుగ. అక్కడ 'నిత్య కళ్యాణం పచ్చతోరణం'.

ప్రకృతి రమణీయతతో భక్త జన సందోహంతో ఆ వెంకటేశుని అఖండ నామ సంకీర్తనతో, ఆధ్యాత్మిక చింతనతో విలసిల్లే తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పరిశుభ్రతకు పచ్చదనానికి నిలయం. రోజూ వేల సంఖ్యలో దేవ దేవుని దర్శనానికి వచ్చే ప్రజలు అక్కడి పరిశుభ్రతను చూసి ఆశ్చర్య చకితులు అవుతారు. ఎక్కడా చెత్తగాని, మల మూత్రాలు కాని కనిపించవు. నిత్యాన్నదానము, ప్రైవేట్ హోటళ్ళకంటే పదిరెట్లు పరిశుభ్రంగా వుంటాయంటే అతిశయోక్తి కాదు. దీనికంతటికి కారణం దేవుని మహిమ అని కొందరు, పాలకవర్గం కార్యదీక్ష అని మరికొందరు. కాని దీని వెనుక కూలీ కోసం, కూటి కోసం, పొట్ట చేతపట్టుకుని పట్టణాలకు వలస వచ్చి కడు కష్టాలు పడుతున్న పేద దళిత మహిళల కన్నీటి గాధలు, అలివేలు మంగమ్మకు కూడ వినపడటంలేదు.

తాజ్ మహల్ ని చూసిన ప్రతి ఒక్కరు ఆ అద్భుత కట్టడాన్ని, దాని అందాన్ని, షాజహాన్ గొప్పతనాన్ని వర్ణిస్తారే తప్ప! ఆ కట్టడాన్ని నిర్మించిన కూలీల గురించో, దానికి ఎంతమంది పేదవాళ్ళ కృషి, పట్టుదల ఉన్నాయో ఎవ్వరూ ఆలోచించలేరు. అలాగే నిత్యం భక్తుల రద్దీతో కళకళలాడే తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పరిశుభ్రతకు మారుపేరు. నిత్యాన్నదానంతో ప్రపంచంలోనే నెంబర్ వన్ గా పేరు ప్రఖ్యాతులు సంతరించుకున్నది. దానికి భక్తుల కానుకలు, మంచి పరిపాలన ఒక కారణం అయితే అక్కడ పనిచేసే కార్మికుల శ్రమ మరొక కారణం.

ప్రపంచంలో వాటికన్ సిటీ తర్వాత రెండవ పవిత్ర పుణ్యస్థలంగా ప్రసిద్ధికెక్కిన ఈ తిరుమల కొండపైన కార్మికులు నిరంతరం శ్రమిస్తుంటారు. పరిశుభ్రత కొరకు పారిశుధ్యం కార్మికులు, అన్నదాన సత్రంలో పనిచేసేవారు, పోటు కార్మికులు ముఖ్యులు. వీరందరూ కాంట్రాక్టు వర్కర్స్ గా సులభ ఇంటర్ నేషనల్ కంపెనీ క్రింద కుదిరినవారు. వీరి దైనందిన జీవితాలు బానిస బ్రతుకు కంటే హీనంగా ఉంటాయి.

ఈ పేద దళిత మహిళలు కడుపు నింపుకోవటానికి మానం, అభిమానం వదులుకోవాలా?

అదును దొరికితే అన్ని రకాలుగా దోచుకోవటానికి అవకాశాలు మెండుగా ఉన్న మన నాగరిక సమాజంలో...కడుపు నింపుకోవటానికి మానం, అభిమానం పెట్టుబడిగా పెట్టుకోవాలి. మధ్య యుగంలోని బానిస బతుకుల్ని, తెలంగాణలో రజకార్ల ఆగడాలను మనం చరిత్రలో చదువుకొంటాం. ఆధునిక సమాజంలో పేద మహిళలు ఆర్థికంగా, మానసికంగా, శారీరకంగా, సామాజికంగా అణచివేతకు గురి అవుతున్న దృశ్యాలను వీక్షిస్తే వెంకటేశ్వరుని పాద సన్నిధి అందుకు భిన్నం కాదు. ఇక్కడ వేధింపులు శిఖరాగ్ర స్థాయిలో ఉన్నాయనేందుకు అనేక నిదర్శనాలు దర్శనమిస్తాయి.

ఐదు సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్న ఓ కార్మికురాలు అన్నదాన సత్రం దగ్గర ఊడుస్తుంటే కరెంట్ షాక్ కొట్టి పడిపోతే పట్టించుకున్న నాధుడే లేడు. ఆమె నాలుక నల్లగా మారి, చేయి చచ్చుపడిపోగా, నెల రోజులపాటు 15వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వైద్యం

చేయించుకుని బాగు చేయించుకుంది ఆ మహిళ. నెల రోజులు డ్యూటీ లేక జీతం లేదు. మరల వచ్చి అన్నదాన సత్రంలో పని చేస్తుంటే కాలికి దెబ్బ తగిలింది. అప్పుడు కూడ ఎటువంటి వైద్యం లేదు.

ఇదంతా ఒక ఎత్తు అయితే ఈ మహిళలతో పని చేయించుకునే సూపర్ వైజర్స్ తో, కాంట్రాక్టర్లతో వీళ్ళు పడే బాధలు మరో ఎత్తు.

పని ఇచ్చే సేట్ కోరికలు తీర్చాలి. వాడి వెకిలి చేష్టలను భరించాలి. పాన్ పరాగ్ లు, డబ్బు లంచంగా ఇచ్చుకోవాలి. వాడు సెల్ ఫోన్ లో బూతు బొమ్మలు చూపిస్తే వాటిని చూసి వాడి పైశాచికత్వానికి వంత పలకాలి. వాటిలో ఏ ఒక్కటి చేయకపోయినా మరుసటిరోజు డ్యూటీ ఉండదు.

రాత్రిపూట మరుగుదొడ్లు శుభ్రం చేస్తున్న ఒక మహిళా కార్మికురాలి వెనకు నుండి సేట్ వచ్చి నా కోరిక తీర్చుకుంటే నేను ఉండలేను అని ఆమెను గట్టిగా పట్టుకొని ఊపిరి ఆడనీయలేదు. ఆమె కేకలు వేస్తూ అరవగా తోటి మహిళలు వచ్చి విడిపించారు.

సేట్ చేసే అరాచకాలకు అంతేలేదు:

కడుపు నొప్పి వచ్చి డ్యూటీకి రాలేదంటే? కడుపు నొప్పా లేక ఎవడితోనైనా పోయావా? అని అంటాడు. నెలకొకసారి ఇంటికి వెళ్ళి భర్తను, బిడ్డలను చూసి వస్తాను. లీవ్ ఇవ్వమంటే మీ డ్యూటీ ఎవడు చేస్తాడు? నీ బదులు మనిషిని పెట్టి పొమ్మంటాడు.

ఇంటి దగ్గర బంధువులు, చావు అయినా లీవ్ ఇవ్వడు. పై పెచ్చు మీకు జీతం ఇచ్చిన రోజే మీ వాళ్ళు చస్తారా? అని వ్యంగ్య మాటలు అంటాడు. "70రూ॥ల కూలి కోసం నా మెట్ల మీద పడిగాపులు కాస్తున్నారే మీరు? మా కోరికలు తీర్చలేరా?" అని బండబూతులు తిట్టడం. ఇలా ఒక రోజు కాదు ప్రతి రోజు ఇంతే. ఇవన్నీ మామూలే.

'జీతాలు ఇచ్చినపుడే లీవ్ లు కావాలి. మీరు లీవ్ పెడితే మేము ఆ డ్యూటీ చేయాలా?' అంటాడు. డబల్ డ్యూటీ చేయించుకుంటారు. కానీ జీతం ఇవ్వరు. 5 డబల్ డ్యూటీలు చేస్తే కేవలం 2 డ్యూటీలకే జీతం ఇస్తాడు.

రాత్రి 12 నుండి 4.30గం॥ల వరకు చేయిస్తాడు. వళ్ళు బాగోలేక నాలుగు రోజుల తర్వాత వస్తే డ్యూటీ లేదంటాడు. అంతేకాదు మరీ పిచ్చి పిచ్చిగా మాట్లాడతాడు.

ఈ మహిళలు ఇన్ని బాధలు పడుతూ ఈ వృత్తిని ఎందుకు చేస్తున్నట్లు? అసలు వీరు ఆ వృత్తిలోకి ఎందుకు వచ్చినట్లు?

మెజార్టీ మహిళలు పారిశుధ్య కార్మికులుగా ఉన్నారు. వీరందరు జిల్లాలోని అన్ని మండలాల నుండే కాక కృష్ణ, విజయవాడ, కడప, కర్నూల్, నెల్లూరు, బెంగళూర్, రాయచోటి నుండి వచ్చి చేరిన వారు ఉన్నారు. వీరెవరు స్థానికుల కాకపోవడం గమనించదగ్గ విషయం. ప్రపంచీకరణ ఫలితాల వలన గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయం, చేతిపనులు పూర్తి స్థాయిలో దెబ్బతిన్నాయి. కూలీ కూడా దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడింది. రోజు గడవడం కష్టమైపోయింది. అలాంటి పరిస్థితులలోనే కుటుంబ పోషణ నెత్తిన పడటంతో పొట్ట చేత పట్టుకొని వచ్చిన బడుగు, బలహీన దళిత మహిళలు వీరు. గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం సైతం వీరి వలసలను ఆపలేకపోయింది. కనీసం కన్నవారికి, కట్టుకున్న వారికి, కడుపున పుట్టినవారికి కడుపు నిండా తిండి పెట్టాలన్న ఒకే ఒక ఆశతో 20 ఏళ్ళ మహిళల నుండి 50 ఏళ్ళమహిళ వరకు కాంట్రాక్టు కార్మికురాలిగా చేరారు. దేవుని సన్నిధిలో అయితే రక్షణ ఉంటుందని ఏదో ఒక రోజు ఆ ఏడుకొండల వాడే పర్మినెంట్ చేయకపోతాడా అనే ఆశతో సంసారాలను వదిలి ఒంటరిగా వచ్చి అరకొర షెల్టర్లతో ఆశ్రయం పొందుతున్నారు. అంతే తప్ప వీరు కార్మికులుగా ఏ హక్కులు లేక బతుకుతున్నారు. అంతేకాదు రోజూ వేలాదిమందికి అన్నదానం చేసే వీరికి అక్కడ భోజనం చేసే అర్హతలేదు.

వంటవాళ్ళుగా పనిచేసే కార్మికులకు పనిదగ్గర రోజూ ఎవరికో ఒకరికి ఏదో ఒక ప్రమాదం జరుగుతుంది. కాని వారికి ఉచిత వైద్యం లేదు. కనీసం వైద్యం చేయించుకునే సమయంలో వారికి జీతంతో కూడిన సెలవు కూడా లేదు.

మరుగు దొడ్లు పరిశుభ్రత కొరకు పాటుపడే మహిళలకు వారు నివాసం ఉండే రూం దగ్గర ఒక్క మరుగుదొడ్డి కూడా లేదు. ఒక గదిలో 60మందికి పైగా ఉంటారు. ఫ్యాన్ ఉండదు. మంచినీటి కొళాయి ఉండదు. రాత్రులు సైతం మలమూత్రాలకు దూరంగా ఉన్న సులభ కాంప్లెక్స్ కు వెళ్ళాలి. ఈ గదిలో ఉండే బాత్ రూమ్ కూడా వీరికి పడుకునే గదే. అంతేకాదు వీరి సామానుకు భద్రత ఉండదు. వీరు నివాసముండే ప్రదేశం పశువుల కొట్టం కంటే ఎక్కువ, నివాస గృహం కంటే తక్కువ.

వీరి కాంట్రాక్టు మూడు నెలలు మాత్రమే. ఈ మూడు నెలలకు జాబ్ కార్డు ఇస్తాడు. జాబ్ లో ఉన్న మూడునెలలపాటు సేట్ కు అణకువగా ఉంటే మరల మూడు నెలలకు జాబ్ కార్డు ఇస్తాడు. అలాకాకుండా ఏమాత్రం అతన్ని ఎదిరించినా, మాట వినకపోయినా కార్డు, డ్యూటీ చొక్కాలాగి పెట్టుకుంటాడు. మరల వాడి కాళ్ళా వేళ్ళాపడి పాన్ పరాగ్ లు, గుట్కాలు ఇచ్చి వాడిని మంచి చేసుకుని డ్యూటీ వేయించుకోవాలి. రాత్రి డ్యూటీలో పది నిమిషాలు కన్ను మూసినా మస్టర్ కొట్టివేసి రెండవ రోజు డ్యూటీ వెయ్యడు. యాసిడ్ లో సోప్ ఆయిల్, బ్లీచింగ్ కలిపి ఇస్తాడు. చేతులకు, కాళ్ళకు రక్షణ ఏమీ ఇవ్వడు. పై పెచ్చు కళ్ళకు యాసిడ్ పొగకొట్టి కళ్ళు మందుతాయి.

మరొక విషయం ఏమిటంటే? వయస్సులో ఉన్న ఆడవాళ్ళకు మాత్రమే డ్యూటీ వేస్తాడు. వయస్సు మళ్ళిన వారికి డ్యూటీ వెయ్యడు. వాళ్ళు డ్యూటీ వేస్తాడని రోజుల తరబడి ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు. డబల్ డ్యూటీలు చేసిన వారికి అధనపు జీతం ఇవ్వడు. ఇచ్చినా కొంచమే ఇస్తాడు. నెల పొడవునా డ్యూటీనే. వారంతపు సెలవులు వుండవు. నెలంతా డ్యూటీ చేస్తే 2100రూ॥లు రావల్సి ఉండగా 1500నుండి 1800మాత్రమే ఇస్తాడు. ఇదేమిటంటే ఏదో ఒక కారణం చెప్పి

తప్పించుకుంటాడు. ఈ రోజు డ్యూటీ వేయకపోతే రేపు 100రూ॥లు లంచం ఇస్తేనే డ్యూటీ వేస్తాడు. ఆ రోజు కూలీ 70 మాత్రమే. 70రూ॥ల కూలీకి 100రూ॥లు లంచం ఇవ్వాలి. వీలు కాకపోయినా ఇబ్బందులు పడుతూనే లంచం ఇచ్చి డ్యూటీలు చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఇవాళ కాకపోయినా ఏదో ఒక రోజు పర్మినెంట్ చేస్తారు కదా అన్న ఆశ ఈ పేద మహిళలను వెన్నాడుతుంటుంది. 3 నెలలు నుండి డ్యూటీలు లేక మూడు నెలల ముందు డ్యూటీ జీతం కోసం మహిళలు సేట్ చుట్టూ తిరుగుతుంటారు. వీరి బ్రతుకులు దినదినగండం నూరేళ్ళ ఆయుష్షు అన్నట్లు ఉంది.

వీరి బాధలకు, జరిగిన అన్యాయాన్ని ఎవరికి చెప్పుకోవాలా? ఏం చేస్తే కరెక్టు న్యాయం జరుగుతుందో దిక్కు తోచక, ఆ ఏడుకొండల వాడికే మొరపెట్టుకుంటున్నారు. ఎందుకంటే అన్ని విధాలుగా ప్రయత్నించి అలసిపోయారు. మొదట టిటిడి యాజమాన్యంతో మొరపెట్టుకుంటున్నప్పుడు టిటిడి యాజమాన్య వైఖరి ఇలా ఉంది.

కాంట్రాక్టు కార్మికులుగా పనిచేస్తున్న ఈ దళిత పేద మహిళలు వారికి జరిగిన అన్యాయం గురించి టిటిడి యాజమాన్యానికి రిపోర్టు చేయబోతే మాకు కాంట్రాక్టు కార్మికులుకు ఎటువంటి సంబంధం లేదు. మేము కాంట్రాక్టర్లకు పని ఇచ్చేస్తాం. వాళ్ళు చేయిస్తారు. అంతేగాని వాళ్ళ విషయాల్లో మేము తలదూర్చకూడదు అని తెగేసి చెబుతున్నారు. అవసరం మేరకైన టిటిడి వారి జోక్యం లేకపోవడం వలన మహిళలకు రక్షణ కరువైంది. కాంట్రాక్టర్ల ఆగడాలు ఎక్కువైనాయి. తమ కింద పనిచేసే క్రింది స్థాయి కార్మికుల పట్ల టిటిడి పాలకమండలికి చిన్న చూపు అనటంలో హాస్యాస్పదం కాదు.

పోలీసుల పాత్ర:

ఒక కాంట్రాక్ట్ కార్మికురాలిగా టిటిడి యాజమాన్యం పట్టించుకోకపోయినా సగటు పౌరురాలిగా తనకు జరిగిన అన్యాయాన్ని పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేద్దామని వెళ్ళిన మహిళలను కొంటర్ కేసులు పెడతామని పోలీసులు చెప్పటంతో మహిళలు హతాశులు అవుతున్నారు.

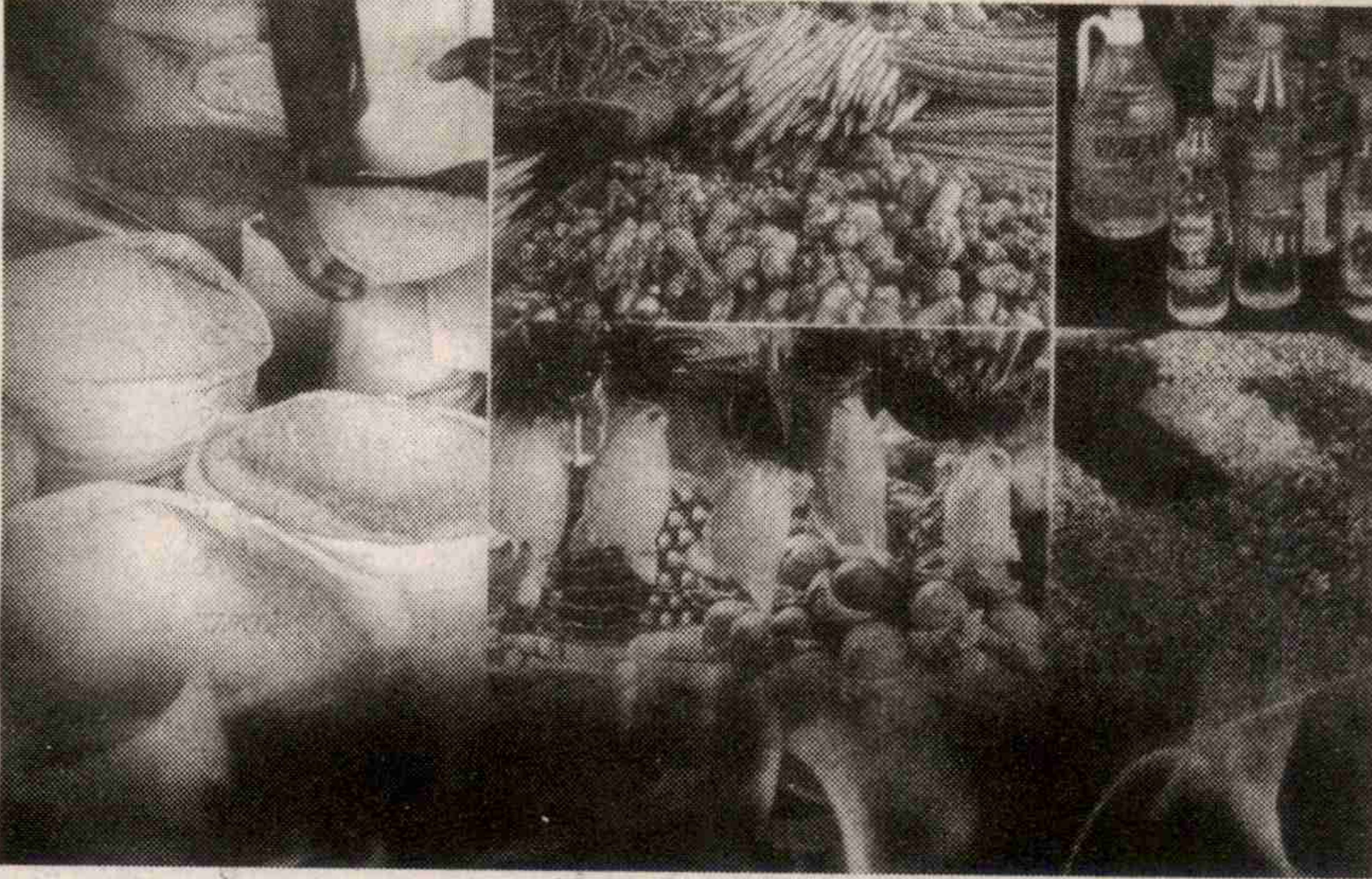
ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో తనను వేధించాడని ఫిర్యాదు చేసిన రాధను సేట్ దుర్భాషలాడితే రాధ చెప్పుతో కొట్టిందని తిరిగి ఆమెపైనే తప్పుడు కేసు బనాయించటం జరిగింది. ఈ వాస్తవ సంఘటన చూసాక ఇక ఏ మహిళ ధైర్యంగా ఫిర్యాదు చేయగలుగుతుంది. మహిళలకు ధైర్యం కలిగించే దిశగా పోలీసుల వైఖరి ఉండాలే కాని ఫిర్యాదు చేయబోయిన మహిళలను బెదర గొట్టటం సరైంది కాదు.

సుప్రీం కోర్ట్ ఏం చెబుతుందంటే?:

నిర్ణీత పని, నిర్ణీత సమయంలో చేయించుకోవటానికి కాంట్రాక్టు పద్ధతిని వాడుకుంటారు. నిరంతరంగా వర్క్ నేచర్ కలిగి ఉన్న పనిలో నిరంతరంగా పని చేయగల పర్మినెంట్ వర్కర్స్ ను నియమించుకొని వారికి అన్ని సౌకర్యాలను కల్పించాలని సుప్రీం కోర్టు ఆదేశాలు. కాని ఇటీవల వచ్చిన జెట్ సోర్సింగ్ పద్ధతిని చివరకు పారిశుధ్య కార్మికులకు కూడా వర్తింప చేసి తక్కువ పని చేసే తక్కువ జాతి వారిగా చూస్తున్నారు. పదిమంది కంటే ఎక్కువగా పనిచేసే మహిళలు ఉన్న చోట మహిళలపై జరిగే వేధింపులను అరికట్టడానికి ఫిర్యాదుల కమిటీని (మహిళా సెల్)ను వేయాలని సుప్రీంకోర్టు గైడ్ లైన్స్ ఇచ్చిఉన్నది. కానీ వేలాదిగా మహిళా కార్మికులు పనిచేస్తున్న టిటిడిలో మహిళా సెల్ ఏర్పాటు చేయాలి అన్న ధ్యాసే ఎవరికి లేకపోవటం బాధాకర విషయం. ఇప్పటికైనా టిటిడి యాజమాన్యం వీరికి రక్షణ కల్పించే దిశగా వ్యవహరించాలని మహిళా సంఘాలు, శ్రామిక మహిళా వేదికలు కోరుకుంటున్నాయి.

అమెరికా పౌష్టిక పథకంతో పెరుగుతున్న ధరలు

- జి.మమత

ఇటీవలి వెర్రిమొద్ది చేష్టలు తెలుసుకోవాలని మీకుందా? మన “ఘనమైన మిత్రుడు” బుష్ చెప్పిందేమిటో మీరు విన్నారు? ‘మనం, అంటే భారతీయులం అత్యుత్తమ పౌష్టికాహారం కోసం డిమాండు చేస్తున్నామట. దానితో ధరలు కాస్తా పెరిగి పోయాయట. చమురు విషయంలోనూ ఇదే జరిగిందని ఆయనగారి ఉవాచ. ‘ఈ వ్యాఖ్యలలో తప్పేమీ లేదు’ అని అణు ఒప్పందం గురించి మన స్నేహితునితో చర్చలు జరుపుతున్న ఉన్నతాధికారి ఒకరు బుష్ను వెనకేసుకొచ్చారు. ప్రపంచంలోనే పవర్ ఫుల్ మనిషిగా ఉన్న మన స్నేహితుడు ఎన్నడూ తప్పు చేయడు. కనుక బుష్ను మనం ఏమీ అనకూడదు. జార్జి గురించి మనకందరికీ బాగా తెలుసు. ఆయన మాటల్లోనే చెప్పాలంటే, ‘తప్పుగా అంచనా వేయరాదు’ (ఇది ముద్రారాక్షసం కాదు. ఆయన ఈ మాటలనే వాడాడు. బుష్జంకు ఇదొక మంచి ఉదాహరణ).

రాజుగారు ఎన్నడూ తప్పుచేయడన్న విషయాన్ని మనం గుర్తుంచుకోవాలి. ఆయనను తప్పుపట్టేవారికి పుట్టగతులుండవు. వారి జ్ఞాన వాక్కులను సమర్థిస్తూ ఆయనగారి అంతేవాసులందరూ రంగంలోకి దిగారు. మన దేశంలో ఆయన ప్రతినిధైన మహారాజశ్రీ మల్ ఫోర్డ్ గార్లు ఒక ప్రకటన విడుదల చేస్తూ, ‘సహకారాన్ని పెంచటానికి ఇది తగిన సమయం కనుక శత్రుపూరితమైన రాజకీయ వ్యాఖ్యలు సత్ఫలితాలను ఇవ్వబోవని’ చెప్పుకొచ్చారు. విదేశీయులతో వాదనలు నాకెంత మాత్రం ఇష్టం లేదని ప్రధాని మనోహన్ సింగ్ తేల్చేశారు. మౌనేన కలహం నాస్తి! ‘ప్రజల’ కోసం పాటుపడే ప్రసారమాధ్యమం కూడా ఏమీ తక్కువ తినలేదు. వెర్రిత్తినట్లు మాట్లాడబోకండంటూ రాజకీయ నాయకులకు అది సలహా ఇచ్చింది. బుష్ మాటల్లో దానికేమీ తప్పు కనపడలేదు. ఇదే మాట జనానికి కూడా చెప్పదలచుకున్నది.

మన ఆలోచనలు మారాలని, మిగిలిన ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకోవటాన్ని నేర్చుకోవాలని సుద్దులు చెప్పింది. ఈ సందర్భంలోనే మనం కొన్ని వాస్తవాలను పరిశీలించాల్సి వుంది.

ఒక భారతీయుడు ఉపయోగించే ఆహార పదార్థాలకన్నా (గోధుమ, బియ్యం, రైస్, బార్లీవంటివి) ఒక అమెరికన్ ఉపయోగించే ఆహార పదార్థాలు ఐదురెట్లు ఎక్కువ. భారతదేశంలో సగటున ప్రతి ఒకరు ఏడాదికి 156 కిలోలు వినియోగిస్తుండగా, అమెరికన్ పౌరుడు సగటున 1,046 కిలోలను వినియోగిస్తున్నాడు.

పాల వాడకం విషయానికి వస్తే ప్రతి అమెరికన్ ఏడాదికి 78 కిలోలు ఉపయోగిస్తుండగా, భారతీయులు 36 కిలోలు, చైనీయులు 11 కిలోలు వినియోగిస్తున్నారు.

వనస్పతి వినియోగం అమెరికాలో తలసరి సగటు ఏడాదికి 41 కిలోలు ఉండగా భారతదేశంలో 11 కిలోలుగా ఉన్నది.

ఎద్దు మాంసం తలసరి సగటు వినియోగం ఏడాదికి అమెరికాలో 42.6 కిలోలు కాగా, భారతదేశంలో 1.6 కిలోలు, చైనాలో 5.9 కిలోలు.

అమెరికాలో తలసరి కోడిమాంసం వినియోగం ఏడాదికి 45.4 కిలోలు కాగా భారతదేశంలో 1.9 కిలోలు.

మన సౌభాగ్యం గురించి ప్రపంచవ్యాప్త గుర్తింపు వచ్చినందుకు

మనకు చాలా సంతోషమే. పైన తెల్పిన లెక్కల ప్రకారం చూస్తే మనం తక్కువగా తినటమే కాదు, మనలో చాలామంది పస్తులుంటున్నారు. 1991లో భారతదేశంలో ఆహార ధాన్యాల తలసరి సగటు అందుబాటు రోజుకు 531 గ్రాములు. 2005 నాటికి ఇది 437 గ్రాములకు పడిపోయింది. అంటే పదేళ్ళ క్రితంతో పోల్చుకుంటే సగటు భారతీయుడు తీసుకునే ఆహారం సగటున రోజుకు 100 గ్రాములు తగ్గిపోయిందన్న మాట. మన దేశంలో 5.70 కోట్లమంది పిల్లలు పౌష్టికాహార లోపంతో బాధపడుతున్నారు. ప్రపంచం మొత్తంమీద పౌష్టికాహార లోపంతో బాధపడే పిల్లల్లో మూడోవంతు మంది మన దేశంలోనే ఉన్నారు. భారతదేశంలో ప్రతి రెండవ బిడ్డ పౌష్టికాహార లోపంతో బాధపడుతున్నది. దాదాపు 56 శాతం స్త్రీలు, మూడేళ్లు దాటని 79 శాతం పిల్లలు రక్తహీనతతో బాధపడుతున్నారు. ఆకలి బాధల విషయానికి వస్తే 118 దేశాల జాబితాలో భారతదేశం 94వ స్థానంలో ఉన్నది. ఇథియోపియా 93వ స్థానంలోనూ, పాకిస్తాన్

88వ స్థానంలోనూ, చైనా 47వ స్థానంలోనూ ఉన్నది. బంగ్లాదేశ్ ను మినహాయితే ఇరుగుపొరుగు దేశాలు మనకన్నా మంచి స్థితిలోనే ఉన్నాయి.

మన దేశంలో ధాన్యోత్పత్తి తక్కువగా ఉండటంవల్ల ఇలాంటి దుస్థితి సంభవించలేదు. దేశంలో వ్యవసాయానికి యోగ్యమైన భూమి 18.40 కోట్ల హెక్టార్లు ఉన్నది. అదేవిధంగా ఏటా 9 కోట్ల టన్నుల పాలు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి (ప్రపంచంలోనే ఇది ఎక్కువ). 15 కోట్ల టన్నుల పండ్లు, కూరగాయలు (రెండవస్థానం), 48.50 కోట్ల పశువులు (మొదటి స్థానం), 20.40 కోట్ల టన్నుల ధాన్యం (మూడవ స్థానం), 63 లక్షల టన్నుల చేపలు (మూడవ స్థానం), 48.90 కోట్ల కోళ్ళు, 452 కోట్ల గ్రుడ్లు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. ధాన్యోత్పత్తిలో స్వావలంబనను సాధించినట్లు మనం ప్రకటించుకున్నాం. అంటే, మన దేశ ప్రజలందరికీ నరిపోను ఆహారాన్ని మనమే పండించుకుంటున్నామన్న మాట. పరిస్థితి ఇలా ఉన్నప్పటికీ ధరల పెరుగుదలకు మనమే కారణమని చెబుతున్నారు. ఇలా ఎందుకు జరుగుతున్నది? అమెరికా దాని అంతేవాసులు తమ తప్పిదాలను వర్ధమాన దేశాలపై నెట్టాలని చూస్తున్నారు. ఆహార ధాన్యాలను ఇథియోపియా ఉత్పత్తికి ధాన్యాన్ని వాడటంతో అంతర్జాతీయంగా దాని ధర పెరిగింది. ఇంధనం తయారీకిగాను మొక్కజొన్న, గోధుమ, సన్ ప్లవర్, రేప్ సీడ్ తదితర ధాన్యాలను సంపన్న దేశాలు వినియోగిస్తున్నాయి. అమెరికా విదేశాంగ విధానంలో భాగంగా రూపుదిద్దుకున్న ఆర్థిక వ్యూహాన్ని అనుసరించే ఆహార ధాన్యం నుంచి ఇంధనాన్ని తయారు చేయాలన్న పాపిష్టి ఆలోచన పుట్టుకు వచ్చింది. బయో ఫ్యూయెల్స్ వాడకం పెరుగుతున్న కొద్దీ ఆహార పదార్థాల వినియోగంలో మార్పు వచ్చింది. 2020 నాటికి ఏడాదికి 40 కోట్ల టన్నుల ధాన్యాన్ని ఇంధనం కోసం వినియోగించనున్నట్లు ఒక అంచనా. అంటే ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉత్పత్తి అయ్యే వరి ధాన్యంతో ఇది సమానం. ఇదంతా వాహనాల కోసమే.

చమురు ధరల పెరుగుదలకు కూడా మనమే కారణమని నిందిస్తున్నారు. దీనికి సంబంధించి గణాంక వివరాలను చూద్దాం. భారతదేశంలో ప్రతి 1,000 మందికి 7 కార్లు ఉన్నాయి. ఐరోపాలో ఈ సంఖ్య 514 గానూ, అమెరికాలో 940గానూ ఉన్నది. అమెరికాలో తలసరి ఇంధన వాడకం 13,000 కిలోవాట్స్. కాగా ప్రపంచ సగటు 2,429 కిలోవాట్స్. బయో ఫ్యూయెల్స్ ను కలపటంవల్ల వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ఈ సందర్భంగా ఒక్కసారి చరిత్రను గమనంలోకి తీసుకోవాలి. పూర్వం తమ వస్త్ర పరిశ్రమకు అవసరమైన రంగుల కోసం బ్రిటిష్ వారు ధాన్యానికి బదులు నీలిమందును పండించ వలసిందిగా భారతీయ రైతులను బలవంతం చేశారు. తత్ఫలితంగా వ్యవసాయం దెబ్బతిని కరువు కాటకాలు సంభవించాయి. లక్షలమంది ప్రజలు మృత్యువాత పడ్డారు. ఈనాటి సామ్రాజ్యవాద దశలో ఇదే పరిస్థితి పునరావృతం కానున్నది. ఈ దుస్థితిని నివారించటానికి మనం కూడా మనవంతు కృషి చేయాలి.

☆ ☆ ☆

మన ఇంటి నుంచి

కార్న్ హాల్యా

హాల్యా పొడర్ (షాపుల్లో దొరుకుతుంది. లేదా కార్న్ ఫ్లోర్):	1 కప్పు
పంచదార	2 కప్పులు
నీళ్ళు	6 ,,
ఆరెంజ్ కలర్ (సరిపడా)	1/2 స్పూన్
నెయ్యి లేదా దాల్చ	3 స్పూన్లు
కాజు (జీడిపప్పు)	5,6 పలుకులు

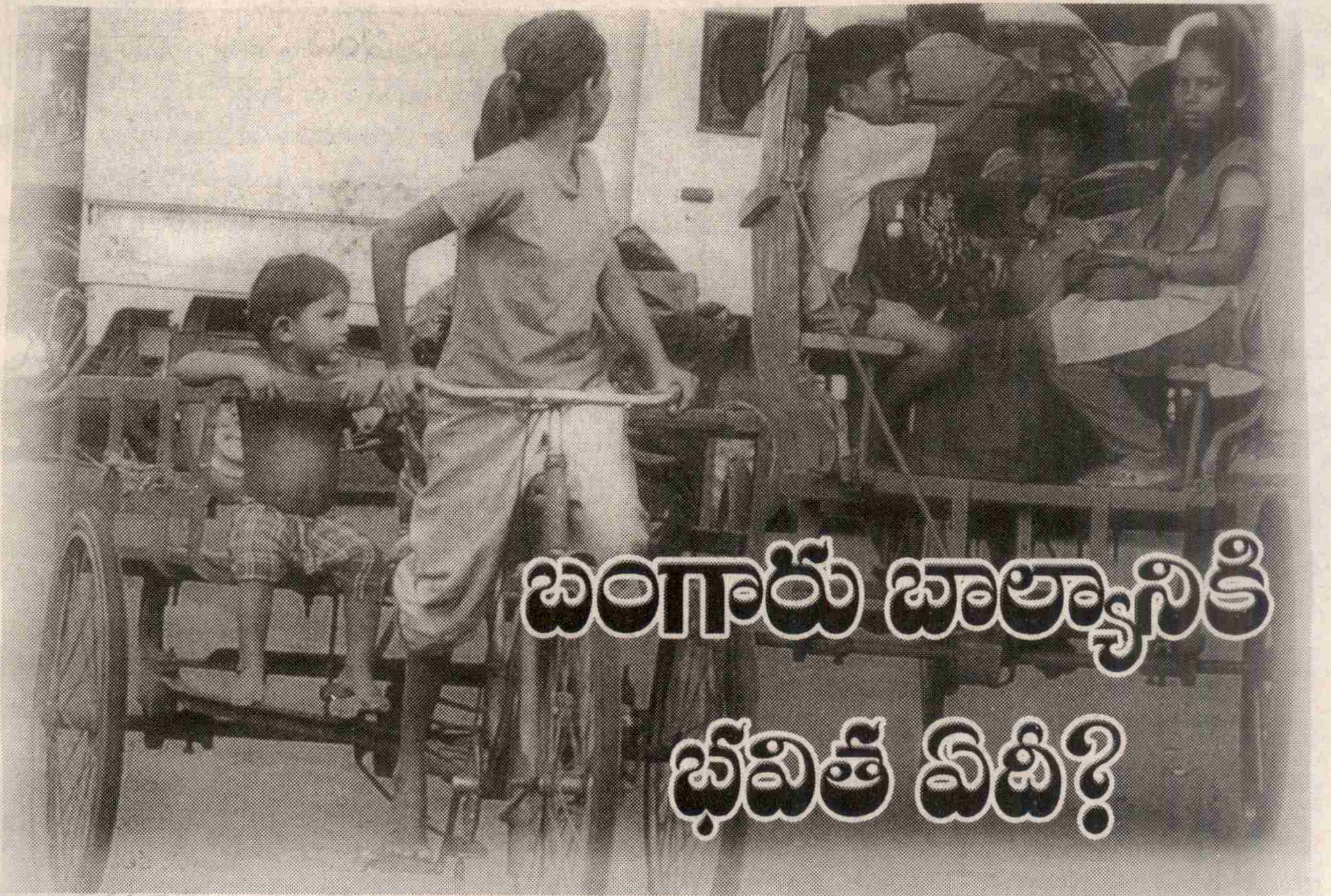
తయారు చేయు విధానం: పొయ్యిమీద బాండీ పెట్టి పంచదార పోసి దానిలో 1 కప్పు నీళ్ళుపోసి బాగా ఉడకనివ్వాలి. ఇది పాకం వచ్చేదాకా ఉడికించాలి. (పాకాన్ని నీటిలో వేస్తే కొద్దిగా దగ్గరకి ఉండకట్టాలి) పాకం వచ్చాక ఒక గిన్నెలో 5 కప్పుల నీళ్ళుపోసి నీళ్ళలో హాల్యా పొడర్, ఆరెంజ్ కలర్ వేసి ఉండలు లేకుండా బాగా కలిపి పాకంలో పోయాలి. అలా పోసాక అది దగ్గర పడే వరకూ కలుపుతూనే ఉండా లేకపోతే అడుగుంటుంది. అలా కలుపుతూ బాగా దగ్గర పడాలి. అప్పుడు నెయ్యివేసి కలిపి జీడిపప్పు కూడా వేసి అన్ని కలిసేలా కలిపి దాన్ని ముందుగా ఒక పళ్ళానికి నెయ్యి రాసిపెట్టుకున్న పళ్ళెంలో పోసి ఆపళ్ళాన్ని చల్లటి నీళ్ళల్లో పెట్టి బిగిసే దాకా వుంచాలి. ఈ తరువాత ముక్కలుగా కోసుకోవాలి. అలా కోసిన ముక్కల్ని ఫ్రిజ్ లో పెట్టుకుంటే ఎన్ని రోజులైనా తాజాగా ఉంటాయి.

బొప్పాయి హాల్యా

పచ్చి బొప్పాయి తురుము	1 కప్పు
పాలు	2 కప్పులు
పంచదార	1కప్పు
నెయ్యి	2 స్పూన్లు
ఆరెంజ్ కలర్	కొద్దిగా
జీడిపప్పు, కిస్ మిస్	2 స్పూన్లు

తయారు చేయు విధానం: ముందుగా బాండీలో నెయ్యి వేసి బొప్పాయి తురుము వేసి నీరు ఇంకి పోయేదాకా వేపాలి. తరువాత పాలుపోసి దగ్గర పడేదాకా ఉడికించాలి. అప్పుడు పంచదార, ఆరెంజ్ కలర్ వేసి గట్టి పడేవరకు ఉంచాలి. కాజు, కిస్ మిస్ వేసి బాగా కలిపి గిన్నెలో తీసుకోవాలి. ఇలా చేసిన హాల్యా రెండు రోజులు ఉంటుంది.

- నాగమణి

బంగారు బాల్యానికి భవిత్ వీటి?

-కె. పుణ్యవతి యాదవ్
కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం

బాల్యం ఒక అందమైన స్వప్నం. మధురానుభూతి. బాల్య స్మృతుల్ని స్మరించుకోని వారుండరు. అలాంటి బాల్యం ఇప్పుడు బిచ్చమెత్తుకుంటోంది. కార్ఖానాల్లో శ్రమశక్తిని అమ్ముకుంటోంది. పాలుకారే పసిడి మొగ్గల బాల్యం నేరగాళ్ళ చేతుల్లో పడి జేబుదొంగలుగా మారిపోతోంది. చిల్లర నేరగాళ్ళ సరసన చేరుతోంది. మారకద్రవ్యాలు అమ్మేవాళ్ళుగానో, జూదరులుగానో, జులాయివాళ్ళుగానో, నేరగాళ్ళుగానో బాలలు మారిపోతున్నారు. భావి భారత పౌరులను అందించాల్సిన సమాజం తమ స్వప్రయోజనాల కోసం వారి బంగారు భవిష్యత్తును చిదిమేస్తోంది.

దేశ భవిష్యత్ సోపానాలుగా మారాల్సిన భావిపౌరుల బంగారు బాల్యం జానెడు పొట్టకోసం బతుకు సమిధలుగా మారుతున్నది. వెలుతురు పువ్వు కావల్సిన బాల్యం వాడిన మొగ్గవుతుంది. నేటి ప్రపంచంలో కోట్లాది బాలలకు కూడా, గుడ్డా కరువై మన మహా భారతావనికి సవాలుగా మిగిలిపోతున్నారు. తల్లి ఒడిలో గారాలు పోతూ గోరు ముద్దలు తిన్నాల్సిన వయస్సులో బాలలు ఆకాశమే తండ్రిగా, నేలే తల్లి ఒడిగా ఎక్కడ పడితే అక్కడ అనాథలై చెత్తకుప్పల్లా భారంగా బ్రతుకుతున్నారు. ఇలాంటి అధ్వాన్న బ్రతుకులు బ్రతుకుతున్న ఈ బాలల దుర్భర జీవితానికి కారణం ఎవరు? వీళ్ళిలా ఫుట్ పాతల్ మీద నిరాశ్రయులై బ్రతుకుతుంటే ప్రభుత్వం వెచ్చిస్తున్న కోట్లాది బాల నిధులు ఏమైపోతున్నాయి? చట్టాలు, శాసనాలు ఏం చేస్తున్నాయి?

మన రాష్ట్రంలోనే మూడు శాతానికి పైగా అనాథ బాలలున్నారని ఒక నివేదిక వెల్లడిస్తోంది. ఈ అనాథ బాలల వల్ల అనేక సామాజిక సమస్యలు ఉత్పన్నమై ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయని సామాజిక శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం. పేదరికం, నిరుద్యోగం, నిరక్షరాస్యత, సామాజిక నిరాదరణ, రాజకీయ, ఆర్థిక వ్యవస్థల తీరు, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల అంతరాలు ఈ బాలల్ని దుర్భర పరిస్థితిలోకి నెడుతున్నాయి. బ్రతుకు పోరాటంలో ఎదురయ్యే ఆట, పోటులను చిరుప్రాయంలోనే వీళ్ళు అనుభవిస్తున్నారు. ఆకలికి ఓర్చుకోలేక ఎవరు ఏ పనిచెబితే ఆ పని చేస్తూ కట్టు బానిసలుగా కాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు. పిల్లలు వీధి న వడతానికి, బాలకార్మికులుగా, బాల నేరస్తులుగా తయారు కావటానికి మనదేశానికి సంబంధించినంత వరకు రాజకీయ, ఆర్థిక సామాజిక కారణాలేనని చెప్పవచ్చు. ప్రభుత్వ సంక్షేమ విధానాల అమలులోని లోపాల వల్ల గ్రామాల్లో బ్రతుకు తెరువు కరువై ప్రజలు నగరాలకు వలస వస్తున్నారు. ఆ కారణంగా సామాజిక జీవితం అస్తవ్యస్తమవుతోంది. కుటుంబ వ్యవస్థ చెదిరిపోతున్నది. నగరాలకు వలస వచ్చిన చోట మురికి వాడలు ఏర్పడుతున్నాయి. దేశం మొత్తం మీద మురికి వాడల్లో నివసిస్తున్న జనాభా ఆరు కోట్లకు మించుతున్నది. కనీస అవసరాలు తీరని, కనీస వసతుల్లేని పరిస్థితుల్లో పిల్లల కష్టమీద ఆధారపడటమో

లేదా పిల్లల్ని గాలికి వదిలేయటమే చేస్తున్నారు. ఇలా కన్నవాళ్ళకు బరువై సమాజానికి పట్టని బాలలంతా చెల్లాచెదురైపోయి వీధుల్లో, కార్టానాల్లో ఎక్కడ బడితే అక్కడ వేయి పనుల్లో వివిధ రూపాల్లో అగుపిస్తున్నారు. ఇలాంటి దురదృష్టవంతులు తమలాంటి వాళ్ళతో కలిసి అదే బాటన నడుస్తున్నారు.

చట్టాలపై ప్రభుత్వానికి గౌరవం లేదా?

ప్రభుత్వం తను చేసిన చట్టాలనే అమలు చేయటంలేదు. పిల్లల హక్కులకు సంబంధించిన అనేక చట్టాలు బేఖాతరవుతున్నాయి. అందుకు సంబంధించిన విషయాలను పరిశీలిస్తే 2002 నవంబర్లో విద్యా హక్కును ప్రభుత్వం 93 వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా చట్టబద్ధం చేసింది. 6 నుంచి 14 ఏళ్ళ వయస్సు గలవారికి ఇది వర్తిస్తుంది. దీని ప్రకారం 2005 వరకు పిల్లలంతా బడిలో వుండాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుంది. ఇది కాక రాజ్యాంగం అమలులోకి వచ్చిన 10 ఏళ్ళలోపు పిల్లలకు నిర్బంధ విద్య అమలుకావల్సి వుంది. రాజ్యాంగంలోని 39 (ఎఫ్) ప్రకారం పిల్లలకు ఆరోగ్యవంతమైన, స్వేచ్ఛాయుతమైన, గౌరవప్రదమైన వాతావరణంలో పెరిగేందుకు అవకాశాలను, సౌకర్యాలను ప్రభుత్వం కల్పించాల్సి వుంది. బాల్యాన్ని, యువ్వనాన్ని దోపిడీకి, నైతిక, భౌతిక నిర్లక్ష్యానికి గురికాకుండా చూడాలి.

క్షణక్షణం భయం, భయంగా చెదిరే కలలతో కడుపులో ఆకలి బరువుతో అవమానాన్ని, చింపిరి బట్టల్ని, పోలీసుల రౌద్రాన్ని కూడా భరిస్తున్నారు. వజ్రాల్లాంటిబాలలు బొగ్గులై రగిలిపోతున్నారు. బుద్ధి

బలం ఉండి మొద్దుల్లా బతుకుతూ నేరస్తులుగా, కార్మికులుగా, బిచ్చగాళ్ళుగా తయారౌతున్నారు. ఈ వ్యవస్థ వాళ్ళని పూటకో వేషం వేయిస్తూ దినదిన గండం నూరేళ్ళాయుష్షుగా బ్రతకనీయకుండా, చావనీయకుండా వేటాడుతోంది. మన దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా బాలల పరిస్థితులు దాదాపు ఒకేలా కనిపిస్తుంటాయి.

ప్రపంచ జనాభాలోనే మూడో వంతు బాలబాలికలు తగిన ఆరోగ్య పరిరక్షణ లేక ప్రతి ఏడాది 3 కోట్ల మంది శిశువులు అనేక వ్యాధులతో మరణిస్తున్నారు. పుష్టికరమైన ఆరోగ్యం లేనందువల్ల మరణించేవారి సంఖ్య కూడా కోట్లలోనే వుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా శిశుమరణాల సంఖ్య కూడా ఎక్కువగానే వుంది. 2005 యూనిసెఫ్ నివేదిక ప్రకారం పుట్టిన ప్రతీ వేయిమందికి మొజాంబిక్ దేశంలో 297 మంది, జపాన్లో 6 గురు, మన దేశంలో 144 మంది మరణిస్తున్నారు. ఇలా మృత్యువు పాలయ్యే పిల్లల్ని కాపాడటానికి ప్రపంచ దేశాలన్నింటికి ఏడాదికి 2 వేల కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు అవుతున్నాయి. ఇది ప్రపంచ దేశాల పది రోజుల సైనిక వ్యయంతో సమానం. మానవ వినాశనానికి ఉపయోగించే అణ్వాయుధాలపై వేల కోట్లు ఖర్చు చేసే ఈ ప్రభుత్వాలు మానవ జాతి భవిష్యత్తు అయిన శిశువును మరణించకుండా శ్రద్ధ చూపడం లేదు. మూడు శతాబ్దాల క్రితం ఐక్యరాజ్య సమితి బాలల హక్కులను రూపొందించినప్పటికీ, యూనిసెఫ్, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థలు ఎంత కృషి జరిపినప్పటికీ జూలై-సెప్టెంబర్ 2008

ఆయా దేశాల ప్రభుత్వాలు భాద్యతారహితంగా వ్యవహరించడంవల్ల ప్రపంచ బాలల స్థితిగతులు దారుణంగానే వుంటున్నాయి. మన దేశంలో కూడా కేంద్రప్రభుత్వం రూపొందించిన బాలల పథకంలో పిల్లల ఆరోగ్యం, పౌష్టికాహారం సరఫరా, సామాజిక న్యాయం, ఉచిత నిర్బంధ విద్య, ప్రత్యేక కులాలు, తెగలు, బలహీన వర్గాల పిల్లలకు ప్రత్యేక సహాయం, పిల్లలందరూ ప్రయోజకులైన పౌరులుగా తీర్చిదిద్దడంలో శ్రద్ధ, బాల కార్మిక నిరోధక చట్టాలు చేయటం మొదలగు అంశాలుగా వున్నాయి.

ప్రపంచ బాల కార్మికులలో 25 శాతం ఆసియా ఖండంలోని పిల్లలే. అందులో 33.3 శాతం భారతదేశంలోనే ఉన్నారు. మన జాతీయోత్పత్తిలో 20 శాతం బాల కార్మికుల శ్రమ ఫలితమే. బాల కార్మికుల శక్తి సామర్థ్యాలను పీల్చి పిప్పి చేసే పారిశ్రామిక వేత్తలు కనీస సదుపాయాలు కల్పించాలి. పిల్లలకు తక్కువ వేతనమిచ్చి ఎక్కువ పనిచేయించుకున్నా, కొట్టినా, తిట్టినా అడగటానికి వారికి ట్రేడ్ యూనియన్లు ఉండకపోవడం యజమానులకు లాభదాయకంగా వుంది. బాల కార్మికుల సంక్షేమ విషయంపై 1979లో గురుపాద స్వామి కమిటీ చేసిన సిఫార్సులు మనదేశంలో ఇప్పటికీ అమలుకు నోచుకోలేదు. మొత్తం మీద బాలల దురవస్థ ఇలా వుంటే ఆడపిల్ల పరిస్థితి మరి దారుణంగా వుంది. గర్భస్థ శిశువులుగా ఉన్నప్పడే నిర్ధారణ చేయగలిగిన శాస్త్ర విజ్ఞానం వల్ల పుట్టక ముందే తల్లి పొట్టలోనే గిట్టిపోయే ఆడపిల్లలెందరో?

ప్రపంచమంతటా పసిపిల్లలపై పెద్దల పైశాచికత్వం నానాటికీ పెరుగుతున్నదే కానీ తగ్గటం లేదు. అమెరికాలో 2007 లో 30 లక్షల మంది బాలలు పలు రకాల పీడనలకు గురయ్యారు. బ్రెజిల్లో విచ్చల విడిగా తిరుగాడే హంతకుల చేతుల్లో ప్రతినెలా వందకు పైగా పిల్లలు ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. మన దేశంలో 2007లో దేశవ్యాప్తంగా 10 వేల మంది స్త్రీలు మానభంగానికి గురికాగా అందులో 25 శాతం 12 సంవత్సరాలలోపు ఆడపిల్లలే. ఆఫ్రికాలోని మొజాంబిక్లో సాగుతున్న అంతర్యుద్ధం చేసే గెరిల్లాలు 15 ఏళ్ళలోపు పిల్లల్ని 20 వేల మందిని సైనికులుగా మార్చారు. బొమ్మలతో ఆడుకోవాల్సిన వయస్సులో మృత్యువుతో పోరాడే ఆ పిల్లల గురించి విన్నప్పుడు కళ్ళు చెమర్చక మానవు.

నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు, బాలలే మానవజాతికి భవిష్యత్తు. వాళ్ళ జీవితం, ఆరోగ్యం, విద్య, వారి బాగు మున్నగు వాటిలో పెద్దల హక్కుల కంటే పిల్లల హక్కులకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత వుండాలి. పిల్లల పట్ల సానుభూతి, మానవతా దృక్పథం, కారుణ్య దృష్టి అత్యవసరం. పిల్లల్ని హింసించడం, అధికారంతో దౌర్జన్యం ప్రదర్శించడం, పిల్లల్ని కొనడం, అమ్మడం, ఆడపిల్లల్ని పుట్టక ముందే చంపడం, ఈ క్రూరత్వం ఇకనైనా నశించిపోవాలి. పిల్లల్ని శారీరక, మానసిక సమస్యల్లో చిక్కుకోకుండా, శ్రద్ధ, ప్రేమానురాగాలతో ఈ ప్రపంచం సంరక్షించుకోవల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంద్ది.

సంఘసంస్కర్త హేమలతా లవణం

వకుళాభరణం లలిత..

హేమలతా లవణం ఒక వ్యక్తి కాదు, ఒక సంస్థ. 'నా జీవితమంతా నేను, నావాళ్ళే కాదు, నాకుకాని వాళ్ళూ నా వాళ్ళయ్యారు. ఈనాటికీ వాళ్ళు నావాళ్ళే' అని ధీమాతో తన జీవితాన్ని గూర్చి చెప్పుకోగల సత్తా ఆమెకే ఉంది. అందుకే ఆమె జీవిత చరిత్ర "అమృతంగమయ". దీనికి -మృత్యువు లేదు.

హేమలత లవణం జీవితం సమాజానికి అంకితమైనది. ఆమె ప్రముఖ మహిళా ఉద్యమ నేతగా గుర్తింపు పొందారు. అంతకంటే ఎక్కువగా కరుడు కట్టిన నేరస్థ జాతిగా ముద్ర పొందిన అంతరాష్ట్రీయ నేరస్థులకు సహాయసహకారాలు అందించడమేకాదు, వారందరిచేత అమ్మగా పిలిపించుకున్నారు. సంస్కరణోద్యమంలో ఎంత ఎత్తుకు ఎదిగారంటే అంచనావేయటానికి వీలేదు.

హేమలతా, లవణం యిరువురూ చంబల్ వ్యాలీలోని బందిపోట్లలో మానసిక పరివర్తన తెచ్చేందుకు వినోబా భావే చేసిన పాదయాత్రలో పాల్గొన్నారు. ఆ పాదయాత్రలో ప్రేరణ పొంది, నేరస్థులను ముఖ్యంగా న్యాయవ్యవస్థ, నీతానగరం, కప్పరాళ్ళతిప్ప సెటిల్మెంట్లలో జీవిస్తున్న నేరస్థులను గౌరవించి

ఆత్మగౌరవంతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో జీవించ గల మనుష్యులుగా తీర్చిదిద్దారు. వారు ప్రధాన జీవనస్రవంతికి రావడానికి ఆదంవతులు యిరువురూ చేసిన కృషి అమోఘం. ఎన్నో చీకటి రాత్రులు వాళ్ళ కోసం ఆరు

బైట రాళ్ళలో పడుకున్నారు. "సంస్కార్" అనే సంస్థను స్థాపించారు. హేమలత స్వావర్ణపురం వెళ్ళినపుడు యిటీవలి కాలంలో ఎదురైన ప్రశ్న ఏమిటంటే, "మా పిల్లలకు, మనుమలకు ఓ ఇంగ్లీషు మీడియం విద్యాలయం స్థాపించి చదువుచెప్పించడని." యిదే మాజీ నేరస్థ కుటుంబాల నుండి వచ్చిన సామూహిక అభ్యర్థన. ఇటీవలి చారిత్రక క్రమంలో వచ్చిన కొత్త పోకడలు, తరతరాలుగా వస్తున్న నేర మనస్తత్వంలోని కొత్త తపన, సాంప్రదాయక నేరప్రవృత్తిని ఛేదించే సంకల్పం, సాధారణ జనజీవన స్రవంతిలో కలవాలన్న అంతర్దీనమైన వాంఛ, కనీస మానవహక్కులకోసం ఆరాటం, పోరాటం, 'మేమూ మనుష్యులమే' అన్న మాటలో ఎంతటి బాధ, అర్థం ఇమిడి ఉందో ఊహించుకో వచ్చు. "మాకు జీవనోపాధికల్పించండి, మాకూ గౌరవంగా బతకాలనే ఉంది" అన్నప్పుడు తల్లి హృదయం స్పందించకుండా ఎట్లుంటుంది.

అందులోనూ నేరస్థజాతులకోసం జరిపిన ఉద్యమంలో వాళ్ళజీవితాలు కరుణకు, వెలుతురుకు దూరం. నిలకడ, నిజాయితీ వారిజీవితాల్లో మచ్చుకైనారేవు. వాళ్ళ జీవితాల్లో మోసం, హింసచోటు చేసుకున్నాయేకానీ, దయ, కరుణ లేవు. భార్యలపై కోపంతో ఇల్లంతా

తవ్వగిన్నెలను గుండ్రాయితో అణగొట్టి తాగి పడుకుంటాడు భర్త. ఇంట్లో వుంటే ఒక బాధ. జైల్లో వుంటే మరో బాధ. సుఖం లేని జీవితాలు. 'దురంత పద్మవ్యాహం వల్ల కానిది రవ్వంత అనురాగం వల్ల అవుతుంది' అన్నట్లు హేమలతా లవణం అనురాగమే నేరస్థులను మనుష్యులుగా మార్చింది. నేరస్థుడు ఎప్పుడూ పుట్టుకతో నేరస్థుడు కాదు. సమాజమూ, దేశమే అతణ్ణి నేరస్థునిగా మలచింది. అతణ్ణి మానవునిగా తీర్చిదిద్దడమే తమ సంఘసంస్కరణలో ప్రధానోద్దేశమన్నారు హేమలతగారు.

1985వ సంవత్సరం కుముద్బెన్ జోషి (ఆనాటి అంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు) ఆహ్వానంతో నిజామాబాద్ జిల్లాలో అడుగు పెట్టిన హేమలత గోపూరి గ్రామంలోని ఒక చిన్న బాలికను జోగినిగా చేస్తే, వాళ్ళగుడిసెకు వెళ్ళారు. ఒక డెబ్బై ఎనబై ఏళ్ళవృద్ధుడు దగ్గుతూ కూర్చోని ఉన్నాడు. "తాతా! ఈ లక్ష్మీకి రెండోపట్టం చెయ్యొద్దు" అన్నారు హేమలత. బక్కచిక్కిన అతని చేయి వణికింది. వెంటనే ఆ వృద్ధుడు, ఆ ఎముకల పోగు ఒకప్రశ్న వేశాడు. "నాకు ఇంత ముద్ద అన్నం ఎవరు పెడతారమ్మా?" అదీ ప్రశ్న. ఆ ప్రశ్న హేమలతను పూరిగుడిసెలో నుంచి బయటకు నెట్టింది. ఈ జోగినీ దురాచారం, ఈ బసివి దురాచారం కృశించి, నశించి పోయేదాకా నాతోటి సోదరీమణులకు ఆర్థిక సాంఘిక గౌరవం ఇచ్చేదాకా శ్రమించాలని గట్టి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ నిర్ణయమే 'చెల్లి నిలయం' సంస్థాపన, ఆ నిర్ణయమే నిజామాబాద్ జిల్లాలోని జోగినీ వ్యవస్థను రూపుమాపడం, అదే పోతరాజు వ్యవస్థ నిర్మూలనకు నాంది పల్కడం. అదే "ఎవరు చేశారమ్మ నిన్నిలా" అనే కవితను సృష్టించడానికి మూలకారణం. జోగినీలలో ధైర్యాన్ని నింపారు. వారికో సందేశం యిచ్చారు.

"నీ బ్రతుకు నీహక్కు! నీ మనువు నీహక్కు!"
నీ మనస్సు నీ సొత్తు! నీతోడు నీసొత్తు!
ఎవరకుందీ హక్కు నిను యాడవమనను!

దొరల స్వార్థన్నంత గాండ్రించు పులిలా!
ఎదురైన మోసాన్ని తాండ్రించు తరుణిలా!

ఎవరెదురు నిల్చినా రుద్రమూర్తిలా!

నిప్పులే చెరుగమ్మ చెల్లెలా!" అని గేయం వ్రాశారు. 'నీ బాంబన్ దొరా', 'నీ కాలొక్కా', 'నీ పెంట తింటా'నంటూ కళ్ళాల్లో బిచ్చమెత్తుకునే జోగినులు, భూస్వాముల శవయాత్రలో నృత్యం చేస్తూ, అవమానాలను భరించిన జోగినులు, ఈనాడు ఆత్మగౌరవంతో, ఆత్మాభిమానంతో బతుకుతున్నారు. అందుకే హేమలత అమ్మ, లవణం నాన్న, కార్యకర్తలు

అన్నట్టు, జోగినులు 'చెల్లెళ్ళు'. చెల్లి నిలయం వారి పుట్టిల్లు అయింది. అందుకే వేలు, లక్షల కోట్ల మందిలో హేమలత ఉన్నారు. దురాచారాల ఊబిలో దించబడి దారిద్ర్యాన్ని, అజ్ఞానాన్ని, దీనత్వాన్నే ఆస్థిగా పెంచుకున్న అమాయక జీవితాలకు తోడై నిలిచారు. మూఢవిశ్వాసాలతో, అజ్ఞానపు అంధకారంలో మగ్గుతూ జ్ఞానదీపాన్ని చూడలేని ఎంతో మందికి వెలుగు దివ్య అయ్యారు హేమలత గారు. హేమలతా లవణానికి అటువంటి శక్తి తండ్రి గుఱ్ఱం జాషువా నుంచి లభించిందా? ప్రముఖ నాస్తిక వాది, సంఘ సంస్కర్త గోరా నుంచి లభించిందా? జీవిత అనుభవాల నుంచి సంక్రమించిందా? ఎన్ని అవార్డులు అందుకున్నా, ఎన్ని పురస్కారాలు లభించినా, అవన్నీ కాదు. హేమలతా లవణం మానవతా మూర్తి. దివిసీమలో జరిగిన ఉప్పెనలో శవాల మధ్య జీవించగల శక్తి, కులరహిత సమాజం మానవుల మధ్య ఐక్యత, సఖ్యత, సహజీవనం అనే విత్తనాలను ఈ మానవ క్షేత్రంలో నాటుదామన్న ప్రయత్నంతో, యాత్ర చేసి రాజమహేంద్రవరంలో అడుగు పెట్టగానే ఆమెకు కన్పించిన దృశ్యం కందుకూరి వీరేశలింగం సంస్కరణ ఉద్యమం.

“ఛాందస వాదం ఉరిమినా
సంఘం తరిమినా
వీడని ఆ దీక్ష
ఆగని ఆ ఉద్యమం, ఒక్క మనిషి నడిపినట్లే,

ఈ సంస్కరణ ఉద్యమమంతా ఒక్క చేత్తో నిర్వహించారు హేమలతా లవణం గారు. ఆమెకు మాత్రం దేశంపై ఉన్న ప్రేమ అటువంటిది.

“ఇది నా జన్మభూమి
ఇది నా మాతృభూమి

దీని బాగు నా బాగు

దీని ఓగు నా ఓగు” అన్న కవితతో కంఠం కలిపి, తనువు చాలించినా తనకు మృత్యువు లేదని లోకానికి చాటి చెప్పిన నా సోదరి హేమలతా లవణం చిరస్మరణీయురాలు.

మేము ఒంటరిగా లేం

సుధాకిరణ్. బి.

ఇది ఏ సమాజంలోను కానరాని వివక్ష...
నూర్యోదయం ఆమెకు నిషిద్ధం...
ఎందుకంటే ఎవరికి ఎదురైనా దుశ్శకునమే మరి...!
వండుగలు, వబ్బాలకు చాలా దూరం...
ముత్తైదువ కాదుగదా...
మల్లెల గురించి మాట్లాడ కూడదు... పసుపు, పారాజీలు ఆశించకూడదు...
ఎందుకంటే ఆమె ఒంటరి మహిళ....
ఒంటరి మహిళంటే అందరికీ ప్రత్యేకమైన కుతూహలం...
ఆమె జీవితంలో తాము ఏదో చేయాల (పొందాల)నే ... దూరాశ...
అందరూ ఆమెకి సహాయం పేరుతో చుట్టూ తిరిగేవారే...
తిరగబడి ప్రశ్నిస్తే....
కాకుల్లా పొడుస్తారు...
రాబందుల్లా పీక్కుతంటారు....
ఒంటరిగా ఉన్న మహిళను సానుభూతితో ఎందుకు ఆర్థం చేసుకోరు!!
ఎందుకు వారికి చేయూత ఇచ్చే దిశలో ఆలోచించరా!!
ఇవన్నీ పరిష్కారం దొరికే ప్రశ్నలే...
అందుకే వారందరూ ఐదవ దగ్గరికి వచ్చారు..
సమాజంలో ఆమె ఇప్పటి వరకు ఒంటరే! ఇప్పుడు కాదు....!! విలక్షణ పోరాటాలే మహిళా సమస్యల పరిష్కారానికి మార్గాలంటున్న ఐదవ నాయకత్వంలో ఇంటిపనివారు సాధించుకున్న విజయం విదితమే.. ఇప్పుడు రోజు రోజుకు పెరుగుతున్న ఒంటరి మహిళా సమస్యలపై పోరాటానికి శ్రీకారం చుట్టింది. అందుకే ఒంటరి మహిళలు ప్రస్తుతం ఐదవ నాయకత్వంలో జట్టు కట్టి

తాము ఒంటరిగా లేమంటున్నారు. అంతే కాదు తమ సమస్యల పరిష్కారం తమ చేతుల్లోనే ఉందని చేయి చేయి కలిపి నినదిస్తున్నారు... తమ బాధలు తమలోనే పూడ్చివేసి తాము జీవచ్ఛవాలుగా ఎందుకు మిగలాలని ప్రశ్నిస్తున్నారు. గుంటూరు జిల్లా సదస్సులో తాము ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను వివరించారు.

పొన్నూరు పట్టణానికి చెందిన సుభద్ర భర్త వివాహేతర సబంధాన్ని వివాహబంధంగా మార్చుకున్నాడు. నిస్సిగ్గుగా సుభద్రని, ఇద్దరి బిడ్డల్ని గాలికి వదిలేశాడు. సుభద్ర మాట్లాడుతూ ‘ఉండటానికి ఇల్లు లేదు. పుట్టింటి వారు అంతంత మాత్రమే... కేసు పెట్టినా ఇంత వరకు అతీ గతీ లేదు. అదేమంటే ‘ఆడది సరిగా ఉంటే మగాడెందుకు దారితప్పుతాడు అంటారు’ ఒళ్లు కొవ్వెక్కి వాళ్ళు అలా చేస్తే దానికి కూడా ఆడదాన్నే కారణం అంటే ఎట్లా...’ నా ఇద్దరి బిడ్డలతో నేను పల్లెల ముద్దలు చేసి అమ్ముకుంటున్నాను. పిల్లల కోసం అన్నీ ఓర్చుకోవాలంటారు. నేను ఎన్ని ఓర్చుకున్నా వాడు నన్ను వదిలేసి వెళ్ళిపోయాడో ఒక్కరూ ఆలోచించరే!

నంబూరుకు చెందిన చిన్నమ్మాయి మాట్లాడుతూ ‘నా భర్త చనిపోయాడు. నాకు చదువు లేదు. ఇద్దరు పిల్లలు. ఎం చేయాలో, ఎలా బ్రతకాలో దిక్కుతోచని పరిస్థితి.. నా కర్మ ఇలా కాలితే ఎవర్ని నిందించను... అందుకే గుండెను బండరాయి చేసుకున్నాను. ఈడ నుండి రోజుకి 25 కి.మీ దూరంలో ఉన్న చౌడవరంలో కొండరాళ్ళు మోసే పనికి వెళతాను. ఏ రోజు పని మానుకుంటే ఆరోజు పస్తుండాల్సిందే.. ఈరోజు కూలి పోయినా బెంగలేదు. ఎందుకంటే నాలాంటివాళ్ళందరం ఒక్కటైతే ఏదైనా సాధిస్తాం.

గుంటూరు నగరానికి చెందిన ఫాతిమాన్ నిండా 35 సంవత్సరాలు లేవు. నిండునూరేళ్ళ కష్టాల జీవితాన్ని అనుభవిస్తోంది. తనకు తెలీకుండానే తలాక్ చెప్పిన భర్త ఎక్కువ

- మిగతా 35వ పేజీలో

బాధిత మహిళలకు చేయిత ఏది?

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవానికి సరిగ్గా వందేళ్ళు నిండాయి. ఏ హక్కుల సాధన కోసం తమ ప్రాణాలు త్యజప్రాయంగా వదిలారో ఆ హక్కులు మాత్రం మహిళలకు అందని ఫలాలుగానే మిగిలాయి. అంతర్జాతీయంగా మానవహక్కుల దినం పేరిట మహిళల మీద జరుగుతున్న హింసకు వ్యతిరేకంగా కార్యక్రమాలు చేయాలని ఐక్యరాజ్యసమితి పిలుపిచ్చింది. చట్టసభల్లో మహిళలకు రక్షణ కల్పించే చట్టాలు ఎన్ని చేసినప్పటికీ వాటి అమలులో ఏ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధి చూపడంలేదు. ఇప్పటికీ 33% రిజర్వేషన్ బిల్లు, లైంగికవేధింపుల బిల్లు చట్టరూపంలోకి రావడంలేదు. చట్టాల అమలుకు అదే విధంగా బిల్లులు చట్టరూపంలో మారడం కోసం 'ఐదవ' ఇతర మహిళా సంఘాలు పోరాటాలు చేస్తునే ఉన్నారు.

అభివృద్ధిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడి ఉన్నప్పటికీ గృహహింసలో మాత్రం భారతదేశంలోనే మన రాష్ట్రం మొదటి స్థానంలో ఉంది. అన్ని రంగాలలో మహిళలు పురుషులకన్నా ఎక్కువ విజయాలు సాధించినప్పటికీ నిత్యం వేధింపుల పర్యం కొనసాగుతూనే ఉంది. డాక్టర్, లెక్చరర్, వ్యవసాయకూలి, సాధారణ గృహిణి, పసివాడని పసిమొగ్గలైన ఆడపిల్లలతో సహా అందరూ ఈ హింసను తట్టుకోలేక అసహాయంగా తమ ప్రాణాలను త్యజప్రాయంగా వదిలివేస్తున్నారు.

ఐదవ, వివిధ మహిళా సంఘాలు చేసిన పోరాట ఫలితం 2005 గృహహింస చట్టాన్ని పార్లమెంట్ ఆమోదించింది. ఈ చట్టం ప్రకారం ప్రతి మండలానికి ఒక రక్షణాధికారిని నియమించాలి. తగినంత బడ్జెట్ కేటాయించాలి. స్త్రీలకు ఈచట్టం గురించి విశ్వాసం కలిగేలా ప్రచారం ఉండాలి. కాని వాస్తవానికి అమలులో ప్రభుత్వానికి నిజాయితీ లేదు. ఈ చట్టం దుర్వినియోగం అవుతుందని దీన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించిన పురుషపుంగవులు చాలా మందే వున్నారు. జిల్లా మొత్తానికి జిల్లా స్త్రీ శిశు సంక్షేమ శాఖ అధికారినే రక్షణాధికారిగా నియమించి చేతులు దులుపుకుంది. ఈ చట్టం ద్వారా మహిళలు తాము అనుభవిస్తున్న గృహహింసను ఎదుర్కోవడానికి 'ఐదవ' మహిళల్లో చైతన్యం పెంచడంతోపాటు భాధిత మహిళలకు న్యాయం జరిగేందుకు అన్ని జిల్లా కేంద్రాలలో 'లీగల్ సెల్' ఏర్పాటు చేసి పనిచేస్తుంది. గుంటూరు నగరంలో ఐదవ జిల్లా కార్యాలయంలో లీగల్ సెల్ విశేషాలు....

లీగల్ సెల్ వద్దకు వచ్చే కేసులు చూస్తుంటే మనం ఆటవిక యుగంలో ఉన్నామా అనిపిస్తోంది. ఎన్ని రకాలుగా స్త్రీలు హింసకు గురవుతున్నా కొన్ని ఉదాహరణలు....

భాగ్యలక్ష్మిని ఐదు నెలల క్రితం అన్ని లాంఛనాలతో ఘనంగా పెండ్లిచేసి అత్తవారింటికి పంపారు. ఆమె అత్తవారింట్లో 'రెండు' రోజులు మాత్రమే ఉంది. 'కత్తెర' వచ్చిందని పుట్టింటిలో దిగబెట్టారు. రోజులు గడుస్తున్నా భాగ్యలక్ష్మిని అత్తింటివారు తీసుకు వెళ్ళలేదు. రోజులు నెలలుగా మారాయి. అయినా భాగ్యలక్ష్మిని

అత్తింటివారు తీసుకెళ్ళలేదు. ఇదేంటని ప్రశ్నించిన భాగ్యలక్ష్మి తల్లి దండ్రులకు తిరస్కారాలే సమాధానాలయ్యాయి. తమ బిడ్డకు జరిగిన అన్యాయాన్ని ఆ ఊరి పెద్ద మనుషుల ముందు పెట్టారు. వారి ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి. కేసు మన దగ్గరకి వచ్చింది. ఎందుకు వద్దన్నారు అన్నది మాపరిశీలనలో తేలింది. 'అమ్మాయి నల్లగా ఉందని భర్తగారు తీసుకువెళ్ళలేదు'. ఎస్.పి.కి ఫిర్యాదు చేశాము. మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ ద్వారా ఫ్యామిలి కౌన్సిలింగ్ సెంటర్ కి పంపాము.

గవర్నమెంట్ టీచర్ గా పనిచేస్తున్న మంజులది మరో రకం సమస్య. రెండు సంవత్సరాల క్రితం ప్రయివేటు ఉద్యోగి అయిన శ్రీనివాస్ తో వివాహం అయ్యింది. వారి సంతోషం మూడు నెలల ముచ్చటే అయ్యింది. వేధింపుల పర్యం మొదలైంది. భార్య జీతం నచ్చిందిగానీ ఆమె తన కన్నా ఎక్కువ హోదాలో ఉండటం ఆమె భర్తకి నచ్చలేదు. ఉద్యోగం మానేయమని ఆమె ఆస్తులన్నీ తన పేర రాయించుకురమ్మని పుట్టింటికి పంపాడు. కేసు నడుస్తుంది.

రజనీది విచిత్రమైన కేసు. పాపం ఇద్దరు పిల్లల తల్లైన ఆమె ఏడు సంవత్సరాలనుండి మానవ రూపంలో ఉన్న జంతువుతో కలసి బ్రతుకుతుంది. మన దగ్గరకు వచ్చిన ఈమె గుండెలు బద్దలయ్యే నిజాలు చెప్పింది. హోం గార్డు అయిన భర్త రజనీ ఎవరితో మాట్లాడినా అక్రమ సంబంధం అంటగట్టేవాడు. చివరకు టాయిలెట్ కు వెళ్ళాలన్నా అతడి అనుమతి తీసుకోవాల్సిందే. లేదంటే భర్త వచ్చేవరకు అలా ఉండాల్సిందే. ఆఫీసుకి వెళుతూ బయట తాళం పెట్టి వెళతాడు. స్కూలు బస్ వచ్చేసమయానికి ఇంటికి వచ్చి తాళం తీసి వెళతాడు. మళ్ళీ రాత్రికి ఇంటికి రాగానే పిల్లల్ని కూర్చోపెట్టుకుని తల్లి శీలానికి శల్య పరిక్షలు పిల్లల జవాబుల్లో వెతుక్కుంటాడు. ఎంత దయనీయం అంటే తండ్రి ఇంటిలోకి పూర్తిగా రాకుండానే పిల్లలు 'నాన్నా ఈరోజు అమ్మ ఎవరితో మాట్లాడలేదు' అంటూ అరుస్తారు. నానాటికి అతని శాడిజన్ని భరించలేని రజనీ కేసు లీగల్ సెల్ ముందుకొచ్చింది. మన చొరవతో అతనిపై కేసు నమోదు చేశారు. ప్రస్తుతం అతను మానసిక వైద్యుని పర్యవేక్షణలో ఉన్నాడు.

చాలా కేసులు ఇంటి నాలుగోడల మధ్యనలిగిపోతాయి. లేదా అమ్మాయిలు శవాలుగా మారిపోతారు. మన చొరవతోనో, లీగల్ సెల్ గురించి తెలిసిన వారు చెప్పడంతోనో మన దగ్గరకు వచ్చినవి కొన్నే. హింసను కూడా మానవ హక్కులలో భాగంగా పరిగణించాలి. మహిళా చట్టాల రూపకల్పనలో మహిళల భాగస్వామ్యం పెరగాలి. దీనికి పాలకులు చిత్తశుద్ధితో కృషి చేయాలి. ఈ హక్కులు సాధించేవరకు 'ఐదవ' విశ్రమించదు.

కె.పద్మ, అడ్వకేటు

లీగల్ సెల్ కన్వీనర్

గుంటూరు.

‘రాధమ్మా! పిల్లలు బావున్నారా! ఆ మధ్య పిల్లాడికి జ్వరం వచ్చిందని తెలిసింది! తగ్గిందా?’ పలకరించింది ఇందిర. రాధమ్మ నాలుగిళ్లలో పాచిపని చేసుకుంటూ పిల్లలను సాకుతోంది.

‘అవునమ్మా... చంటోడికి రోజిడిసి రోజు జ్వరం వచ్చిందమ్మా... గవర్నమెంటు ఆన్పత్రికి తీసుకెళితే... ఎల్లినప్పుడల్లా... ఏయో నాలుగు బిల్లిలియ్యడం... సూదిమందు పొడవడం. పదిహేను రోజులు ఏదిచ్చాడనుకో. ఇప్పుడు కొద్దిగా తగ్గుముకం పట్టినా పిల్లాడు నీరసంగానే వున్నాడమ్మా...’ ఇందిర మాటల్లోని ఆప్యాయతకు కరిగిపోయిన రాధమ్మ సమాధానం చెప్పింది.

‘అంత జరిగినా నేను గుర్తుకు రాలేదా రాధమ్మా! ఒక్కసారి కనబడి పిల్లాడి సంగతి చెప్తే నాకు చేతనైన సాయం చేసేదాన్ని కదా...’ చిరుకోపాన్ని ప్రదర్శించింది ఇందిర.

‘అమ్మా... ఎప్పుడు ఏదొచ్చినా మీకాడికేగడమ్మా వచ్చేది. నాకే సిగ్గునిపిచ్చి రాలేదు...’ కొంగుతో మూతి కప్పుకుంటూ అంది రాధమ్మ.

‘ఈసారి ఇలా చేస్తే... ఒప్పుకునేది లేదు. బాగా గుర్తుంచుకో. అన్నట్టు నీకు ఓ విషయం చెప్పాలి.... నీలాగా ఇళ్లలో పనిచేసుకునే వాళ్లకోసం ఒక పెడుతున్నాం. నువ్వు చేరరాదూ...’ ఆనక్తిగా రాధమ్మ మొహంలోకి చూస్తూ అడిగింది ఇందిర.

‘అందులో చేరితే ఏందమ్మా లాబం?!’

‘ఏంటా... నువ్వు పని చేసే దగ్గర.... అంటే యజమానులతో ఏదైనా సమస్య వస్తే... ఈ సంఘంలో వున్నవాళ్లంతా కలిసి పరిష్కారం అయ్యే వరకు పోట్లాడతారు. ఇంకా గంటసేపు పనికి ఇంత జీతం ఇమ్మని అడుగుతాం. ఎక్కువ పని చేయించుకుంటే ఎక్కువ డబ్బులు ఇమ్మని అడుగుతాం. వారానికి ఒకరోజు సెలవు ఇవ్వమంటాం. అక్కడ ఎవడైనా పిచ్చి వేషాలేస్తే... సంఘంలో వున్నవాళ్లంతా వచ్చి నిలేస్తారు. బుద్ధిచెప్తారు. వాడిక రెండో సారి అలాంటి పని చెయ్యడం. మరి నువ్వు చేరొచ్చకదా సంఘంలో.... ఏవంటావు!’ రాధమ్మనే చూస్తూ నెమ్మదిగా వివరించింది ఇందిర.

అంతా బానేవున్నట్టున్నా... ఎందుకో ‘చేరతాను’ అని మాత్రం చెప్పలేకపోయింది రాధమ్మ. మొహమాటంగా... ‘ఏవో అమ్మా! నువ్వు చెప్పిందంతా మంచిగానే వుందికానీ... మళ్లీ సంగంలో చేరితే యజమానులు ఊరుకుంటారా అమ్మా... పనిలోంచి తీసేయరూ...’ అంది మూతి తిప్పుతూ...

తర్వాత ఇందిర ఎంత నచ్చచెప్పినా రాధమ్మ సంఘంలో చేరలేదుకాక చేరలేదు. తనకు తెలిసొచ్చినప్పుడే చేరుతుందిలే అన్నట్టు ఇందిరకూడా మెదలకుండా ఇంటికి వెళ్లిపోయింది.

+++

తర్వాత కొద్దిరోజులకు.... రాధమ్మ, పిల్లలతోపాటు కంగారుగా పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి “ఇందిరమ్మా! ఆరోజు నువ్వు చెప్తే ఏందో అనుకున్నాగానీ.... నువ్వే నన్ను ఈ గోల నుంచి బైట పడేయాలమ్మా...” అంటూ గుమ్మంలోనే కూలబడి ఏడ్చేసింది. పిల్లలు బిక్కమొహం వేసుకుని చూస్తుండిపోయారు.

విషయం ఏంటో తెలియక ఇందిర కూడా అంతే కాంగారుగా... ‘ఏవైంది! అసలు సంగతేంటో చెప్పు రాధమ్మా!’ అడిగింది.

“మరే.. ఇందిరమ్మా... నేను నేను... సాంబశివరావుగారింట్లో పని చేస్తా కదా. ఆరు... నిన్న రాత్రి ఏ అబాండం ఏశారో తెల్సా అమ్మా... నేను ఆరింట్లో డబ్బు కొట్టేశానంట. అదీ పదివేల రూపాయలంట. చెప్పండమ్మా... నేను అట్లాంటిదాన్నా అమ్మా... మీకు తెలీదు నేనెట్లాంటిదాన్నో. మీరు ఇంటి తాళాలు కూడా కిటికీలో పెట్టెల్లేవారు. నేను ఒక్కడాన్నే వచ్చి గిన్నెలు కడిగి ఎల్లిపోయేదాన్ని. ఒకేల పిల్లలున్నా నా పని చేసుకెళ్లేదాన్ని.. ఏనాడైనా ఇది పోయింది అది పోయింది అని అన్నారా... చెప్పండమ్మా... నేను కూడా లేకపోతే కాళ్లు దొక్కలో పెట్టుకున్నానై నా వడుకుంటానేగానీ... అట్లాంటి దొంగపనులు చేయనమ్మా...

పైగా పోలీసు కేసు కూడా పెట్టారమ్మా... పోలీసుస్టేషన్ గుమ్మం ఎక్కడం ఇదే మొదటిసారిమ్మా. ఆణ్ణంచి రాంగానే పాణం ఇడుద్దామనుకున్నా... పిల్లల మొకాలు చూసి ఆగిపోయా. నా మొగుడున్నా లేనట్టేనని తెల్సుగా. తాగి తందనాలాడు తుంటాడు. నామూలంగా ఈళ్లు అనాదలవడం ఇష్టంలేక ఇంకా ఈ కట్టెలో పాణం వుండమ్మా” వెక్కిళ్ల మధ్య ముక్కు చీదుతూ తన గోడు వెళ్లబోసుకుంది రాధమ్మ.

- కె. అంజన

తను ఎలాంటిదో ఇందిరకు బాగా తెల్సు. డబ్బుకు పేదదైనా గొప్ప నిజాయితీపరురాలు. అలాంటి రాధమ్మ డబ్బు తీసిందంటే నమ్మబుద్ధికాలేదు ఇందిరకు. అన్నిటికంటే ముందు అసలు ఇంత జరిగాక ప్రాణాలు తీసుకోబోయాననడం ఇందిరను మరింత బాధపెట్టింది. వెంటనే ధైర్యం నూరిపోయకపోతే ప్రాణాలు తీసుకున్నా ఆశ్చర్యం లేదనిపించింది. అందుకే ... “నువ్వు అలాంటి పిచ్చి ఆలోచనలు చేశావంటే ఊరుకునేదిలేదు. అసలు పిల్లలకు రాత్రి నుంచి ఏమైనా వండిపెట్టావా లేదా! నాకు తెలిసి నువ్వు ఆ పని చేసుండవు. రాత్రినుంచి ముగ్గురూ పస్తులుండివుంటారు. ఇదిగో ఇప్పుడే అన్నం, కూర చేశాను. ముగ్గురూ ఎంగిలిపడండి అంటూ అన్నం వడ్డించి తినేవరకు దగ్గరే కూర్చుంది. ముగ్గురూ కాస్త ఎంగిలిపడ్డాక...

‘ఇదిగో రాధమ్మా! మేం వున్నాం కదా. నువ్వు బాధపడకు. ఇదిగో ఈ కార్డు ఏంటనుకున్నావు! పనివారల సంఘం కార్డు. దీన్ని రేపు పొద్దుటపూట పోలీసుస్టేషన్కి వెళ్లేటప్పుడు వెంట తీసుకెళ్లు.

జూలై-సెప్టెంబర్ 2008

పోలీసులకు ... నువ్వు ఈ సంఘంలో సభ్యురాలినని చెప్పు. నీ వెనకే మేమూ వచ్చి మాట్లాడతాం. నువ్వేం కంగారుపడకు...." అని ధైర్యం చెప్పి కార్డు ఇచ్చి పంపింది ఇందిర.

+++

మరునాడు పనివారల సంఘ నాయకులు, కార్యకర్తలను తీసుకొని ఇందిర పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్లింది. అప్పటికే అక్కడ బయటకూర్చుని వుంది రాధమ్మ ఏడుస్తూ. ఎస్ఐ స్టేషన్ లోపల ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్నాడు. అందుకని ఇందిరవాళ్లు బయటే కూర్చున్నారు. ఓ పదిపదిహేను నిమిషాలకు లోపలివాళ్లు వెళ్లిపోయారు. వారిని చూచి రాధమ్మ మరింత పెద్దగా దీర్ఘాలు పెడుతూ...

"అమ్మా! ఈసార్ ఇంట్లోనేనమ్మా నేను పనిచేసేది. ఆరేనమ్మా...నామీద దొంగ అన్న నెపం ఏసింది..." అంటూ పెద్దగా అరిచేసింది.

"ష్టే...ఏంటి ఇదేమన్నా నీకొంపనుకున్నావా! పోలీస్ స్టేషన్. నోర్మాసుకుని కూర్చో..." బయట కావలా కాస్తున్న కానిస్టేబుల్ గుర్తుమన్నాడు.

ఇందిరవాళ్లు రాధమ్మకు సర్దిచెప్పి లోపలికెళ్లారు. ఎస్ఐతో కేసు చెప్తుండగానే...

"మేడమ్! కేసు కొట్టేశారు. రాధమ్మను తీసుకెళ్లొచ్చు..." అన్నాడు నవ్వుతూ.

"అదేంటి! నిన్నేమో దొంగంటూ కేసు పెట్టారు. ఇవాళేమో కేసు కొట్టేశాం తీసుకెళ్లమంటున్నారు. అసలు వాస్తవం ఏంటి?!" అన్నారు.

"ఏం లేదండీ. రాధమ్మ దగ్గరున్న గుర్తింపు కార్డు చూశాం. ఎలాంటివాళ్లకు మీ సంఘంలో సభ్యత్వం ఇస్తారో తెలుసు కనుక.... అనుమానం వచ్చి యజమానిని పిలిపించి మాట్లాడితే... మొదట నాన్నాడు. తర్వాత బెదిరిస్తే... అసలు విషయం కక్కాడు...." అంటుండగానే....

"ఏమని!" అడిగారు ఇందిరవాళ్లు ఆతురతగా.

"ఏమనా! రాధమ్మ వాళ్ల ఇంట్లో పని మానేస్తానందంట. వాళ్లేమో ఇద్దరూ ఉద్యోగస్తులు. పిల్లలు చిన్నవాళ్లు. ఈవిడ మానేస్తే..అంతా ఇబ్బందవుతుందని... మానేయకుండా ఇదిగో ఇలా దొంగతనం మోపారు. అప్పుడు ఆ డబ్బు కట్టేదాకా వాళ్ల ఇంట్లోనే పనిచేస్తుందన్న ఆలోచనతోనే అలా చేశారు. మందలించి పంపామనుకోండి. మీరిక రాధమ్మను తీసుకెళ్లొచ్చు" అన్నాడు ఎస్ఐ.

తేలికపాడిన హృదయాలతో ప్రశాంతంగా నవ్వుతూ వచ్చి .. విషయం చెప్పారు రాధమ్మకు. అంతే...ఒక్కసారిగా ఇందిర కాళ్లమీద పడిపోయి..."అమ్మో! నాకు ఇప్పుడు తెల్సిందమ్మా! సంగం బలం ఏంటో! అప్పుడు మీరడిగితే కాదన్నాను. ఇప్పుడు చెప్తున్నానమ్మా. నేనూ... సంఘంలో చేరతాను..." అంది ధారాపాతంగా కారుతున్న ఆనందభాష్యాలను తుడుచుకుంటూ.

*

32వ పేజీ తరువాయి

కట్నం తీసుకుని వేరే పెళ్లి చేసుకున్నాడు. ముగ్గురు పిల్లలతో ... బ్రతుకే దారి లేక న్యాయం కోసం పోలీస్ స్టేషన్ కి వెళ్ళాను. 'కౌన్సిలింగ్ కు పంపి పోలీసులు చేతులు దులుపుకున్నారు. న్యాయం జరగలేదు. కోర్టుకు వెళ్ళాను. జడ్జిగారు మనిషికి 200రూ॥ల లెక్కన నా ఇద్దరి పిల్లలకి నాకు కలిపి 600రూ॥లు ఇవ్వాలని తీర్పు ఇచ్చారు. ఒక్క నెల కూడా మేము ఆ డబ్బు కళ్ళ చూడలేదు.

వడ్డపూడికి చెందిన లక్ష్మి మాట్లాడుతూ.. నా భర్త చనిపోయి 10 సంవత్సరాలు అయ్యింది. నాకు ప్రభుత్వం వైపు నుండి ఎలాంటి సహాయం ఇప్పటివరకూ అందలేదు. 5వ తరగతి చదివే నా బిడ్డను చదువు మాన్పించి నాతో పాటు పూట గడవటానికి కూలికి తీసుకు వెళుతున్నాను. బిడ్డను చదివించుకోవాలని నాకు మాత్రం ఉండదా! సాయం చేయమని ప్రభుత్వ అధికారులను అడిగితే మీరు ఉండే భూమి రేట్లు ఆకాశాన్నంటుతుంటే మీకు మేం ఏం సాయం చేయాలంటున్నారు.

పాతగుంటూరు కి చెందిన కోటేశ్వరి మాట్లాడుతూ అన్ని తెలిసే పెండ్లి చేసుకున్నాడు. ఇప్పుడు నా అవిటి కాలు అడ్డంగా కనిపిస్తుంది. మెల్లకన్ను భరించలేకపోతున్నాడు. నన్ను వదిలేశాడు. మతిస్థిమితం లేని బిడ్డతో నేను ఎట్లా బ్రతకాలి...!!

తాడేపల్లికి చెందిన వెంకటేశ్వరమ్మ మాట్లాడుతూ ఆర్థిక సమస్యలంటూ మూడవ పెళ్లి అతనికి ఇచ్చి చేశారు. ముగ్గురు పిల్లలు ఇప్పుడు అతడు నన్ను వదిలేసి వెళ్లిపోయాడు. మానాలుగు పొట్టలు గడవడానికి నేను పాచి పనులు చేస్తున్నాను.

శారదాకాలనీకి చెందిన ఈశ్వరి మాట్లాడుతూ తాను ఆర్టిస్ట్ అని, భర్తకి ఎంత సర్వీసు చేసినా సంతృప్తి అనేదే ఉండేది కాదని, ఇంటికి వేరేవాళ్లని తెచ్చుకుని వారి పనులు కూడా తననే చేయమనే వాదని, ఆఖరికి కాన్పుకు కూడా తానే అప్పుచేసి పురుడు పోసుకున్నానని ఇలాంటి వ్యక్తితో కలసి ఉండటం అవసరమా అనిపించి బయటకు వచ్చానన్నారు.

మంగళగిరికి చెందిన పద్మావతిది ఇంకా విచిత్రమైన సమస్య.. భర్త సరిగా చూడడు. మానసికంగా, శారీరకంగా హింసలు పెడతాడు. భర్త తండ్రి కొడుకుకి వత్తాసు పలుకుతాడు. పైగా తన కోర్కె తీర్చమని కోడల్ని కొరివిలా పీక్కుతింటున్నాడు. దీన్ని మౌనంగా చూస్తూ అత్త ఓర్చుకోమంటుంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పద్మావతి వారితో కలిసి జీవించడం సాధ్యమా!! అందుకే వేరుగా వచ్చేసింది... ఇలాంటి మహిళలు సంతోషంగా జీవించే హక్కు ఈసమాజంలో లేదా!! వారు చేసిన పాపం ఏంటి!! అభ్యుదయ కాముకులందరూ ఆలోచించి సమస్య పరిష్కారానికి ముందుకు రావాల్సిన అవసరముంది.

ఒంటరి మహిళలను ఆదుకోని ప్రభుత్వ పథకాలు మరియు మహిళా శిశు సంక్షేమ శాఖ కార్యనిర్వహణాధికారి ఏమంటున్నారు!!

1. బాధిత మహిళలకు రక్షణ కల్పించడంతోపాటు, మహిళా శిశు ప్రగతి ప్రాంగణంలో నివాస వసతి కల్పిస్తున్నాము.

2. వ్యవసాయ కుటుంబానికి చెందిన బాధిత మహిళలు ఒక టీమ్ గా కౌలు దారు వ్యవసాయం చేసుకుంటే వారికి బ్యాంకుల నుండి లోన్లు ఇప్పిస్తామంటున్నారు.

3. నేషనల్ ఫ్యామిలీ బెనిఫిట్ స్కీం ద్వారా భర్త చనిపోతే 5000రూ॥లు 4సంవత్సరాలలో బాధిత మహిళకు అందిస్తామంటున్నారు. (గతంలో 10,000రూ॥ ఉండేది)

ఒంటరి మహిళల సమస్యలపై జాతీయ కమిషన్ నిర్ధిష్టంగా సహాయ పథకాలు లేవు.

*

తాను చికిత్స ఉంటూ వెలుగునిస్తుంది

- శాంతి

ఈ రోజు మీడియా అనేది చాలా కీలకమై వుంది. రాజకీయంగా, సామాజికంగా ప్రజల మనోభావాలపై ప్రభావం చూపే సాధనాల్లో దీని పాత్ర అద్వితీయం. ఈ అద్వితీయ కృషి వెనుక మహిళల శ్రమ ఎంతో వుంది. గతంలో వీరి శాతం చాలా తక్కువగా ఉండేది. నేడు గణనీయంగా పెరిగింది. ప్రింట్ మీడియాతోపాటు ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా బాగా పెరిగాక వీరి శాతం గణనీయంగా పెరిగింది. ప్రింట్ మీడియాలో కన్నా ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా యాజమాన్యాలకు వీరి అవసరం ఎక్కువ. ఎందుకంటే వాణిజ్యపరంగా మహిళలను ఆకర్షణగా వాడుకోవడమే. నేటి యువత ఉన్నత చదువులు చదివి అన్ని రంగాల్లో ప్రవేశించే చైతన్యం ఇటీవల బాగా పెరిగింది. ఇదికూడా మరో కారణం. అయితే సమాజంలో భాగంగానే మీడియాలో స్త్రీ పురుషునితో పాటే శ్రమదోషిడికీ గురవుతున్నది ఒక కోణమైతే, మరో కోణం కనీస వసతులకు, లింగవివక్షకూ, లైంగిక వేధింపులకూ, ఆర్థిక అసమానతలకు గురవుతోంది. ఒక వైపు సైన్సు ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది, స్త్రీలు పురుషులతో సమంగా అన్ని రంగాల్లో ముందుకు వస్తున్నారన్న వార్తలు రాస్తున్న ఈ మీడియాలోనూ ఇలాంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి అంటే ఆశ్చర్యపోనక్కరలేదు. ఇది ముమ్మాటికీ నిజం. అది ఎంత నిజమంటే అసెంబ్లీలోని విలేకరుల లాబీలో మహిళలకు మరుగు దొడ్డి లేనంత నిజం. వీటన్నింటిపై ఆయా విభాగాల్లో పనిచేస్తున్న మహిళలు ఏమంటున్నారో వారి మాటల్లోనే.....

కనీస వసతులు లేవు...

నేను ఈ రంగానికి వచ్చి 22 ఏళ్లు దాటింది. పేరు చెప్పను. ముందుగానే చెబుతున్నా. మాకుండే ఇబ్బందులు మాకుంటాయి. నేనొక ప్రముఖ దిన పత్రికలో పనిచేస్తున్నా. ఇక్కడ వెయ్యిమంది మహిళా ఉద్యోగులు ఉంటే నిబంధనల ప్రకారం క్రెచ్ పెట్టాలి. అలా పెట్టాల్సి వస్తుందని మా యాజమాన్యం ఆ సంఖ్య పూర్తికాకుండానే మహిళల రిక్రూట్మెంట్ నిలిపివేసింది. సీనియారిటీ బేస్ గా పురుషులతో సమానంగా మహిళలకు పదోన్నతులు కల్పించడం లేదు. ఉన్నత స్థానాలన్నింటిలో 99.9 శాతం పురుషులతో నింపబడుతున్నాయి. మా ఆఫీసులోని ప్రతి విభాగానికీ ఇన్ ఛార్జ్ పురుషుడే. ఎంత అనుభవమున్నా మహిళల పట్ల తేలికభావమే. యాజమాన్యానికి మమ్మల్ని పంపించేస్తే ఆ స్థానంలో మరో ముగ్గురు అబ్బాయిలను రిక్రూట్ చేసుకుని రాత్రి డ్యూటీలు చేయించుకోవచ్చని ఆశ. మాతో ఇప్పటికీ రాత్రి ఒంటిగంట వరకూ డ్యూటీలు

చేయించుకుంటున్నారు. యాజమాన్యం మాత్రం మమ్మల్ని ఇంటి వద్ద దింపే భాద్యతను తీసుకోవడం లేదు. మా భర్తలు గానీ, ఆఫీసులో పనిచేసే తోటి ఉద్యోగుల సాయంతో ఇళ్ళకు చేరుతున్నాం. ఇంత శ్రమ చేయించుకుంటూ ఆ మాత్రం సౌకర్యం కల్పిస్తే వారికి నష్టం ఏపాటిదో అర్థం కావటం లేదు. మహిళలు జన్మతః ఇచ్చిన పని పూర్తయ్యేవరకూ వదిలిపెట్టరు. ఆ కారణంతోనే కొన్ని బాధ్యతలను తీసుకోకపోయినా మహిళలను ఇప్పటికీ అరకొరగా రిక్రూట్ చేసుకుంటున్నారు. ఇన్ ఛార్జ్ వారి పనులు కూడా మహిళలకే పురమాయించడం జరుగుతుంది. చేయమంటే మీరెందుకమ్మా అన్నింటిలో మేమున్నామంటూ వస్తారు? హాయిగా ఇంట్లో ఉండి మొగుడూ పిల్లల్ని చూసుకోక మాతో సమానంగా పనిచేయలేరు గానీ ఉద్యోగాలు కావాలి, ఊళ్ళేలాల్ ఇలాంటి కామెంట్స్ రోజుకెన్నో చేస్తుంటారు. అన్నీ మౌనంగానే భరిస్తున్నాం. ఎదురుతిరిగామో పనిలో పనికిరామని పైకి మా మీద చెడుగా రిపోర్టు వెళ్ళిపోతుంది.

దెస్సులకే పరిమితం చేస్తున్నారు....

నేను బిజినెస్ రిపోర్టింగ్ చేస్తున్నాను. నా పేరు ఉదయిని (అసలు పేరు కాదు) బిజినెస్ రిపోర్టు చాలా హాయిగా ఉంటుంది. రాజకీయ రిపోర్టింగ్ కు మమ్మల్ని వేయరు. అబ్బాయిల్నే వేస్తారు. ఎవరైనా రాజకీయ నాయకుడు ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వనన్నా, అతని నుంచి విషయం రాబట్టాలన్నా అప్పుడు అమ్మాయిల్ని ఆకర్షణగా యాజమాన్యాలు ఉపయోగిస్తాయి. ఇది ఒక రకంగా లైంగిక వివక్షే. అప్పుడు పనిచేయగల సత్తా ఉన్న అమ్మాయిలు రెగ్యులర్ గా రాజకీయ రిపోర్టింగ్ కు ఎందుకు పనిచేయలేరు? ఇది నాకు నేను వెయ్యిసార్లు వేసుకున్న ప్రశ్న. ప్రసూతి సెలవుల విషయంలో ఒక్కో దాన్లో ఒక్కో రకంగా, ఒక్కొక్కరికీ ఒక్కో రకంగా అమలు చేస్తున్నారు. పర్మినెంట్ వారికి ఇఎస్ ఐ సౌకర్యం ఉంటుంది. కొత్తగా చేరిన వారికి ఇన్ని సంవత్సరాలైతేనే ఇస్తామని, కాంట్రాక్టు వారికి అసలు అమలు చేయమని కొన్ని యాజమాన్యాలు ఖరాఖండిగా చెబుతున్నారు. ప్రసూతి సెలవుల అమలు గురించి వార్తలు, వ్యాసాలు రాసేది మేము. అవి మాకు వర్తించవు. పారిశ్రామిక రంగంలో ప్రముఖులైనా వేళ్ళమీద లెక్కపెట్టే మహిళల గురించి పెద్ద పెద్దగా వేసే ఈ యాజమాన్యాలు మీడియాలో పనిచేసే మహిళలను ప్రముఖులు కానివ్వరా? మేనేజ్మెంట్ రంగంలో ఒక్క మహిళ లేదు దాదాపు పురుషులే.

ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాలో లైంగిక వివక్ష ఎక్కువ.....

నా పేరు సుజిత (అసలు పేరు కాదు). నేను ఇటీవల ఒక న్యూస్ ఛానల్ కు అప్లికేషన్ పెట్టుకున్నా. వివాహం అయినందువల్ల నన్ను ఇంటర్వ్యూకు పిలవలేదు. మరొక ఛానల్ కు పెడితే ఇంటర్వ్యూకు పిలిచి రాత్రిపిమ్మ చీస్తేనే ఇస్తామన్నారు. సాధ్యం కాదంటే మరి ఎందుకమ్మా ఎగేసుకుంటూ వచ్చేస్తారు? అంటూ చాలా కఠినంగా మాట్లాడారు. నాకు చాలా బాధ కలిగింది. ఎక్కువగా ఛానల్స్ లో యువతులు, వివాహం కానివారికి, విడాకులు తీసుకున్న వారికే ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. గతంలో ఒక ప్రముఖ న్యూస్ ఛానల్ లో రిపోర్టింగ్ చేసాను. అక్కడ పనిచేసినప్పుడు రాజకీయ బీట్స్ కు మమ్మల్ని అస్సలు వేసేవారు కాదు. మహిళలకు సంబంధించినవి అభిప్రాయ సేకరణకు మాత్రమే మమ్మల్ని ఉపయోగించేవారు. ఇక్కడ మేకప్ మేన్ దగ్గర నుండి చైర్మన్, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్స్ వరకూ ఛానల్స్ లో అమ్మాయిలు లింగవివక్షతకు గురవుతున్నారు. చెప్పుకుంటే పరువు పోతుందని బయటకు చెప్పుకోలేం. ఇక్కడ ఒక వయస్సు వరకే చేయగలం. వివాహం చేసుకోవాలన్నా, గర్భవతులు అయినా ఉద్యోగం మోసుకోవాల్సిందే. మాకు ఉద్యోగ భద్రత లేదు. నేను గతంలో ప్రజాశక్తిలో కొంత కాలం పనిచేసాను. అక్కడ పనిచేయబట్టి నాకు అసెంబ్లీ కవరేజ్ చేసే అవకాశం లభించింది. ఆ పత్రికలో చేయబట్టి నాకా అవకాశం వచ్చింది. లేకపోతే నా జీవితంలో అసెంబ్లీ కవరేజ్ చేయగలిగేదాన్ని కాదేమో. యాజమాన్యాల గురించి ఇంతలా చెప్పుకుంటున్నా అసలు ప్రభుత్వం మా మీద వివక్ష చూపుతోంది. అసెంబ్లీ విలేకరుల లాబీకి ఒకటే బాత్రూమ్ ఉంది. అదీ పురుషులకు కేటాయించబడింది. మహిళా రిపోర్టర్లు మహా వస్తే ఐదుగురు వస్తే గొప్ప. నేను తప్ప మిగిలిన వారంతా పద్దులు పాస్ అయ్యేటప్పుడు, ఏదన్నా విషయం సాగదీస్తుంటేనో పంపిస్తారు. లేకపోతే ఆ ఛాన్స్ కూడా రాదు. మేము బాత్రూమ్ కు వెళ్ళాలంటే పార్టీ కార్యాలయాలకు వెళ్ళాల్సిందే. ఇప్పటికీ ఇదే పరిస్థితి. ఈ పత్రికలో ఈ విషయం చూసినా ప్రత్యేకంగా ఇప్పటికైనా మహిళలకు ప్రత్యేక బాత్రూమ్ ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశిస్తున్నా.

ప్రత్యేకత దూరం చేస్తోంది; జర్నలిజం ప్రొఫెసర్

ప్రింట్ మీడియాలో ఏంటి...నేడు ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ఏంటి ప్రత్యేక పేజీలు, ప్రత్యేక కార్యక్రమాల పేరుతో మహిళల సమస్యలపై ఎక్స్ పోజ్ చేయటం వల్లే మహిళలకు మంచికన్నా చెడే ఎక్కువ జరుగుతుంది. మహిళలు సమాజంలో భాగం. వారేమీ ప్రత్యేకం కాదు. వారిని అందరినీ కలిసేలా చేయాలి. వారి సమస్యలు అందరి సమస్యలుగా ఉండాలి తప్ప వారి సమస్యలు వారే చదువుకున్నా, తెలుసుకున్నా ఉపయోగం లేదు. నేను చాలాసార్లు ఈ పేజీలు ఎంత మంది చదువుతున్నారని అడిగితే అబ్బాయిల్లో ఒక్కరు కూడా చదవటం లేదని తేలింది. అంతేకాదు ఆ పేజీ చూడనుకూడా చూడమని చెప్పిన శాత్రువు ఎక్కువ. మరి మనం చెబుతున్న సమస్యలు మన జీవితంలో భాగస్వాములైన వారూ తెలుసుకోకుండా సాధికారత సాధ్యంకాదు.

రాజకీయంగా చూసినా ప్రత్యేకమైన అంశాన్ని ఒక మహిళా నేత మాట్లాడితే లోపలి పేజీల్లో పెడతారు. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా అయితే చివరిలో చెబుతారు. అదే అంశాన్ని పురుషుడు చెప్పాడనుకోండి దాన్ని మొదటి పేజీలో వేస్తారు. ఎందుకీ వివక్ష? మనం 33 శాతం రిజర్వేషన్ కోసం పోరాడుతున్నాం. కానీ వున్న మహిళా నేతలకు ప్రాధాన్యత ఎలా ఉందో చూడండి. వీటన్నింటిలో సమూలంగా మార్పు రావాలి. ఒక మహిళా పోలీసు ఆఫీసర్ని ఇంటర్వ్యూ చేసారనుకోండి ఆమె మాటల్లో వంట చేస్తుందా? ఆమె ఏ కూర బాగా వండుతుంది? వాళ్ళాయనకు ఏ వంటంటే ఇష్టం? అది ఆమె ఎంత ఇష్టంగా చేస్తుంది? ఇవన్నీ ఆ ఇంటర్వ్యూలో ఎక్కువ భాగం చోటుచేసుకుంటున్నాయి. ఈ టైపు అంశాలకు పాఠకులకు ఆకర్షింప చేసి అసలు విషయాన్ని పక్కదారి పట్టిస్తున్నారు యాజమాన్యవర్గాలు. ఇవన్నీ పాఠకులకు ఏం ఉపయోగం. పాఠకులు వంట చేసుకుంటారు. ఆమె ఏం సాహసాలు చేసింది? ఆ సాహసాలు చేసినప్పుడు ఆమె ఎలాంటి ఇబ్బందులను ఎదుర్కొన్నది? అప్పుడు ఆమెకు అధికారులు, కుటుంబం ఎలా అండగా నిలబడ్డారు? ఇలా పనిచేస్తున్నప్పుడు ఆమె ఆత్మవిశ్వాసం ఎట్లా ఉంది? అనేవి ప్రస్ఫుటంగా రావాలి. అది పాఠకుణ్ణి చైతన్యవంతం చేస్తాయి. మరికొంతమందికి పోలీసాఫీసర్ని కావాలన్న స్ఫూర్తిని కల్గిస్తుంది. మొహం మెరవాలంటే ఏం చేయాలి? జుట్టు నిగనిగలాడాలంటే ఏంచేయాలి? చీర ఎలా కట్టుకోవాలి? మొహంలో వయస్సు కనబడకుండా ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి? వీటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం మీడియాలో ఇప్పుడు ప్రధానమైపోయింది. 80 శాతం మహిళలు దారిద్ర్యంతో తల్లడిల్లుతున్నారు. సమస్యలతో సతమతమవుతున్నారు. వారి సమస్యలను వెలుగులోకి తేవాలి. 20 శాతం కోసం పనిచేస్తే సమాజం ముందుకు పోదు.

హైకూలు..

అభ్యుదయం

మోడ్రన్ డ్రస్సులు

పబ్లో దాన్స్ లు!

అట్టహాసంగా అలంకరణలు

శాస్త్రోక్తంగా పెళ్ళిళ్లు!!

విరక్తి

వరుణుడికి విసుగొచ్చింది.

పాలకులు వాగ్దానాల్లో

జనాన్ని తడవడం చూసి!

అందుకే మొహం చాటేశాడేమో!!

సుధాకిరణ్.బి.

ఉద్యమాల బాటలో

జూన్ 17 పికెటింగ్లు

ప్రజాసంఘాల ఐక్య వేదిక ఆధ్వర్యంలో జూన్ 17 నుండి 23 వరకు రాష్ట్ర వ్యాపితంగా మున్సిపల్ పట్టణాలు, కార్పొరేషన్లు, మండల కార్యాలయాల వద్ద పికెటింగ్లు జరిగాయి.

కర్నూలులో

మొత్తం 80 పట్టణాలు, 200 మండలాలలో 24,370 మంది మహిళలు ఆందోళనలో పాల్గొన్నారు. డ్వాక్రా, ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ, పెన్షన్లు, స్థానిక సమస్యలు, మద్యం, గ్యాస్ సమస్య, ఇళ్ళ స్థలాలు, లోన్లు తదితర సమస్యలపై మహిళలు తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. ప్రభుత్వ ఆఫీసులు పని చేయనీయకుండా నిలుపుదల చేశారు.

అధికధరలపై:

నవంబరు 25న కేంద్ర కమిటీ పిలుపులపై పెరిగిన నిత్యావసరవస్తువుల ధరలు తగ్గించాలని, 15 రకాల నిత్యావసర వస్తువులను తక్కువ

ధరకు అందించాలని, ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను పటిష్టం చేయాలని డీలర్ల అక్రమాలను అరికట్టాలని కోరుతూ 22 జిల్లాల్లో కలెక్టర్ ఆఫీసులు, సివిల్ సరప్లై ఆఫీసుల వద్ద 30 కేంద్రాలలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ఆందోళనా కార్యక్రమాలు జరిగాయి.

మద్యంపై :-

మద్యం టెండర్లకు వ్యతిరేకంగాను, బెల్టుషాపులు రద్దు చేయాలని, మద్యం నియంత్రించాలని, బడి, గుడి, నివాస ప్రాంతాలలో షాపులకు అనుమతించరాదని, సమయపాలన పాటించాలని కోరుతూ జిల్లా కమిటీల ఆధ్వర్యంలో ఎక్సైజ్ ఆఫీసుల వద్ద ధర్నాలు జరిగాయి.

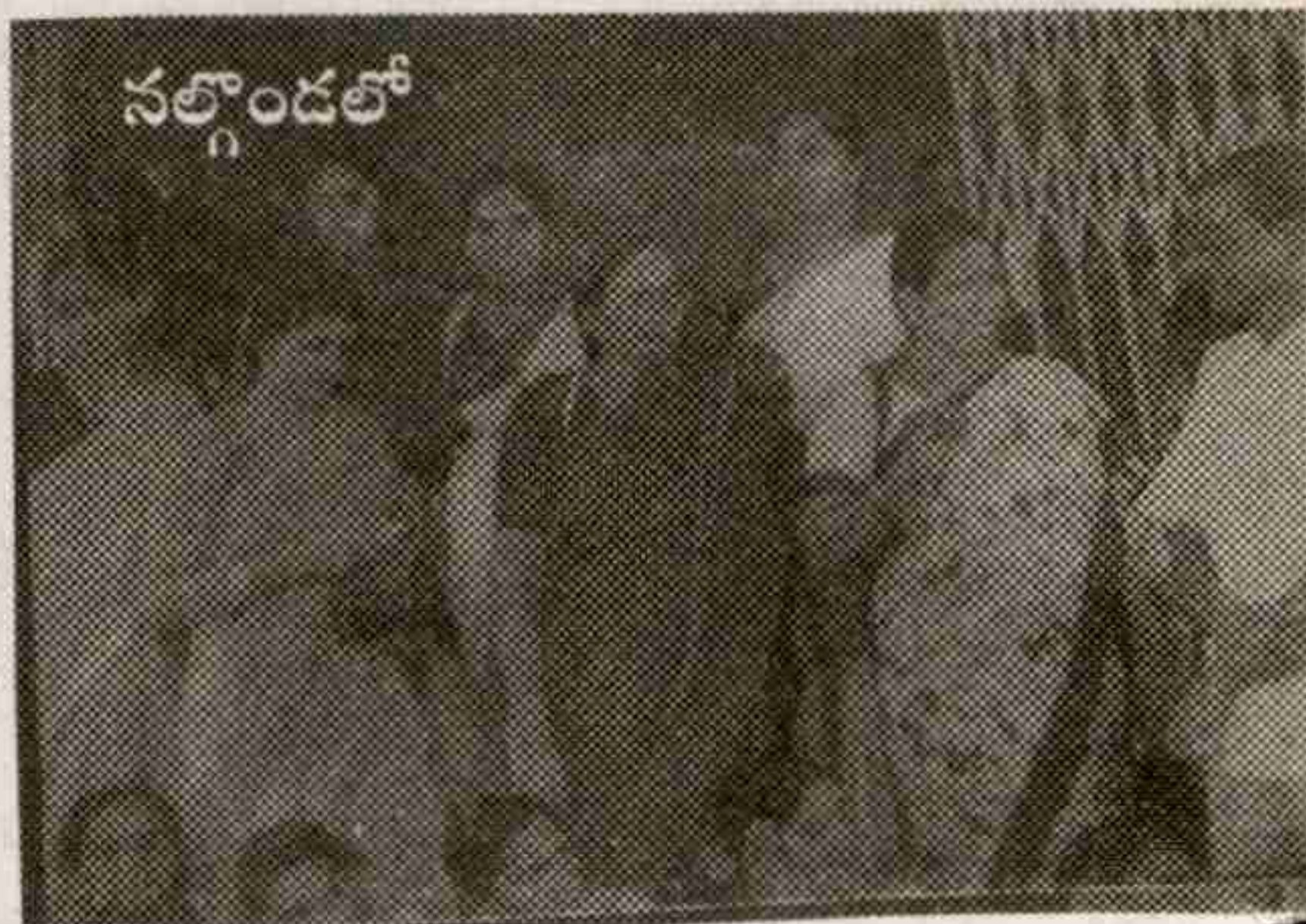

ప్రకాశం జిల్లాలో

ప్రభుత్వం రెవెన్యూ ఆదాయం కోసం నియమ నిబంధనలకు నీళ్లాదిలి షాపులకు పర్మిట్లు ఇవ్వటమే కాక సమయపాలన కూడా పాటించటంలేదు. 24 గంటలు మద్యం విక్రయాలు జరపవచ్చని సంకేతాలు యిచ్చింది. రాష్ట్రంలో మహిళలు పెరుగుతున్న మద్యం

విక్రయాలపై ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. నివాస ప్రాంతాలలో షాపులు పెట్టనీయకుండా అడ్డుకుంటున్నారు.

డ్వాక్రా సమస్యలపై:- రాష్ట్రంలో 7,08,315 డ్వాక్రా గ్రూపులలో 88,32,828 సభ్యులున్నారు. మహిళలు పొదుపు చేసిన మొత్తం 3,380 కోట్లు ఎన్నికల ముందు పావలావడ్డికి రుణాలు ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచినా యిప్పటికీ లక్షలాది గ్రూపులకు రుణాలు

నల్గొండలో

అందలేదు. ప్రభుత్వం కేవలం 214 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించింది. గ్రూపులన్నిటికీ పావలావడ్డికి రుణాలు యివ్వాలని, సబ్సిడీ లోన్లు, రివాల్వింగ్ ఫండ్, వృత్తి శిక్షణ, మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కల్పించాలని, బ్యాంక్ అకౌంట్ తెరవాలని, బలవంతంగా ఇన్సూరెన్స్ కట్టించొద్దని కోరుతూ నల్గొండ, వరంగల్, ఖమ్మం, హైదరాబాద్ జిల్లాలలో ధర్నాలు జరిగాయి.

ఐదవ హైదరాబాద్ నగర 11వ మహాసభలు

ఈ సందర్భంగా 28-4-2008వ తేదిన బాగ్లింగంపల్లిలోని విజ్ఞాన కేంద్రంలో భూణహత్యలను ఆపుదాం - బాలికలను సంరక్షిద్దాం' అనే అంశంపై సెమినార్ జరిగింది.

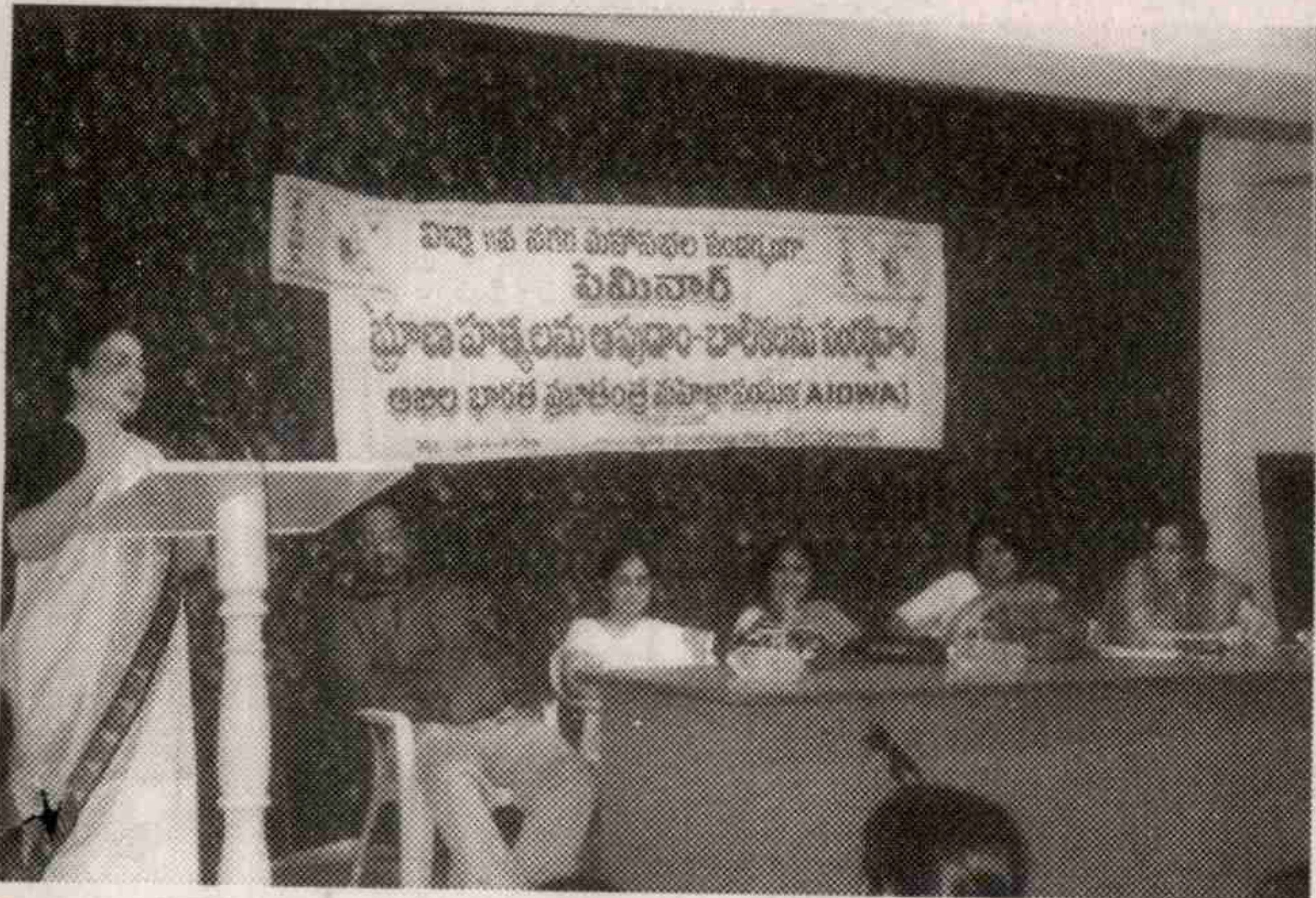
డా॥ బాలాంబ గారు మాట్లాడుతూ సమాజంలో ఆడపిల్లల నిష్పత్తి బాగా పడిపోతుంది. ఆడపిల్లలపై వివక్షత పోవాలని సమాజంలోని ప్రతి ఒక్కరిలోనూ మార్పు వచ్చినపుడే ఈ భూణ హత్యలను నివారించగలమని చెప్పారు. నిరక్షరాస్యత, వరకట్నం, సమాజంలో రూపుమాపాలని చెప్పారు. అన్ని కుటుంబాల్లో వరకట్నం తీసుకోము, ఇవ్వము అనే చైతన్యం రావాలని చెప్పారు.

ప్రముఖ రచయిత్రి శ్రీమతి ఓల్గా మాట్లాడుతూ సమాజంలో ఆడపిల్లలపై అనేక విధాలైన కట్టుబాట్లు, ఆంక్షలు విధిస్తున్నదని వాటిని ఎదిరించడానికి తగిన ధైర్యం ఆడపిల్లల్లో పెరగాలని చెప్పారు. ఆడపిల్లలు ఎందులోనూ తక్కువ కాదని పెద్ద పోరాటం చేయాల్సి ఉందని చెప్పారు. సమాజంలో ఆడపిల్లలకు భద్రత కరువైందని ఆందోళన చెందారు. పసిపిల్లలు సైతం హింసను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని చెప్పారు. ఆడపిల్లలు అక్రమ రవాణా, భద్రతలేని పరిస్థితులే భూణహత్యలకు దారితీస్తున్నాయి కనుక సమాజంలో ఆడపిల్లలకు సరైన రక్షణ కల్పించినపుడే వీటిని నివారించగలమని చెప్పారు.

శ్రీ నాగేశ్వర్ ఎంఎల్ఎసి గారు మాట్లాడుతూ దేశంలో పెద్ద ఎత్తున భూణ హత్యలు జరుగుతుండడంతో బాలికల నిష్పత్తి

పడిపోతుందని చెబుతూ సమాజంలో ఆడపిల్లల పట్ల దారుణమైన వివక్షత కొనసాగుతుందన్నారు. పంజాబ్, హర్యానా రాష్ట్రాల్లో 1000కు 800 మంది మాత్రమే బాలికలు ఉంటున్నారనీ అతి శంపన్న రాష్ట్రాలలో కూడా వివక్షత కొనసాగుతుందని, భూణహత్యలపై ప్రచారం జరుగుతున్నా ఢిల్లీ లాంటి చోట్ల ప్రభుత్వాలు పట్టించుకోవడంలేదని చెప్పారు. సమాజంలో మార్పు వచ్చినపుడే ఆడపిల్లలను రక్షించుకోగలమని చెప్పారు.

ఐదవ జాతీయ కార్యదర్శి శ్రీమతి కిరణ్ మోఘే మాట్లాడుతూ దేశంలో ఆడపిల్లల లింగనిష్పత్తి రోజు రోజుకు పడిపోతుండడం ఆందోళన కల్గిస్తుందని ప్రభుత్వాలు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొని లింగవరంగా గర్భ విచ్ఛిత్తిని ఆపడంలో విఫలమవుతున్నాయని చెప్పారు. 2001 నుండి 2005 వరకు జరిగిన జనాభా లెక్కల్లో 1000 మంది బాలురకు 878 మంది బాలికలు ఉన్నారని చెప్పారు. గర్భంలో ఆడపిల్ల వుందని తెలుసుకోడానికి డాక్టర్ల కారణం కనుక ప్రభుత్వం లింగ నిర్ధారణ చేసే డాక్టర్లను అపగ్రహింపుడే భూణహత్యలు ఆగుతాయని చెప్పారు. ఇది మానవత్వానికే సవాలని చెప్పారు. కల్పనాచావ్లా పుట్టిన హర్యానా రాష్ట్రంలోనే భూణ హత్యలు ఎక్కువగా ఉన్నాయనీ భూణ హత్యకు గురయితే కల్పనా చావ్లా లాంటి వారు వచ్చేవారు కాదని చెప్పారు.

సమాజంలో బాలికలకు, మహిళలకు రక్షణ కల్పించినపుడే భూణ హత్యలను ఆపగలమని చెప్పారు.

శ్రామిక నగర్‌లో రోడ్డు మరమ్మత్తు కోసం ఐదవ ధర్మా:

మల్కాజిగిరి సర్కిల్‌లోని శ్రామిక నగర్‌లో అధ్వాన్నంగా ఉన్న రోడ్లను వెంటనే బాగు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఐదవ రాస్తారోకో నిర్వహించింది. 129వ డివిజన్‌లో రోడ్లు, గుంటలుగా వుండటంతో వాహనదారులు, రోడ్డు ప్రమాదాలకు గురవుతున్నారు, చిన్న వర్షపు నీటికే రోడ్లంతా జలమయమై ఎక్కడ ఏ గుంట ఉందో తెలియక ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. అనేక దఫాలుగా రోడ్డు మరమ్మత్తుకు బడ్జెట్ మంజూరయినప్పటికీ అది కాంట్రాక్టర్ల జేబులు నింపుకోవడానికే సరిపోతుంది.

పైపైన వేసిన రోడ్లు చిన్నపాటి వర్షానికే కొట్టుకుపోయి మళ్ళీ యధాతథంగా మారుతున్నవి. ఐదవ తీసుకున్న కార్యక్రమానికి

స్థానికుల నుండి అధికారుల నుండి మంచి స్పందన వచ్చింది.

లక్ష్మిపై అత్యాచారానికి పాల్పడ్డ రాజేశంను కఠినంగా శిక్షించాలి:

కరీంనగర్ జిల్లా మల్లాపూర్ మండల కేంద్రానికి చెందిన లక్ష్మి, రజక వృత్తి చేసుకుంటూ జీవిస్తుంది. జూన్ నెల 25న రోజులాగే కూతురును తీసుకొని బట్టలు ఉతకడానికి చాకిరేవుకు వెళ్ళింది. వర్షం వచ్చే అవకాశం వుండటంతో తొందరగా కొన్ని బట్టలు ఉతికి కూతురుకిచ్చి ఇంటికి పంపింది.

మిగిలిన బట్టలు ఉతుకుతున్న లక్ష్మిపై అదే గ్రామానికి

చెందిన రాజేశం అనే యువకుడు చిత్తుగా తాగి అత్యాచారానికి ప్రయత్నించాడు. లక్ష్మి తీవ్రంగా ప్రతిఘటించినప్పటికీ తీవ్రంగా గాయపరిచి తన పైశాచిక ఆనందాన్ని తీర్చుకున్నాడు.

వెంటనే స్థానిక మహిళలను, మహిళా సంఘాలను, రజక సంఘాలను కలుపుకొని ఐదవ పోలీస్ స్టేషన్ ముందు ధర్మా నిర్వహించింది. రెండు రోజులపాటు నిర్వహించిన ఆందోళన ఫలితంగా నిందితుడిపై 307, 354, 377 సెక్షన్ల ప్రకారం కేసులు పెట్టడంజరిగింది. ఈ ఆందోళన కార్యక్రమంలో ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షురాలు కె. నాగరాణి, ఇతర నాయకులు దేవరాజు, గంగు రావు, లింగమ్మ, రాజేశ్వరి మొదలగు వారు నాయకత్వం వహించారు.

రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యురాలు సువర్ణపై దాడి:- నల్గొండ జిల్లా భువనగిరి డివిజన్ కార్యదర్శి ఎం. సువర్ణపై పబ్లిక్ నల్లా వేసేదగ్గర కాంగ్రెస్, టీఆర్ఎస్ గుండాలు తగాదా పెట్టుకుని సువర్ణపై దాడికి పాల్పడ్డారు. అర్ధరాత్రి ఇంటికి వచ్చి దుర్భాషలాడటమే కాకుండా కొట్టి అవమానపరిచారు. ఈ ఘటనపై వెంటనే రాష్ట్ర నాయకులు హైమావతి గారు మరియు జిల్లా కమిటీ సభ్యులు భువనగిరి వెళ్ళి పరామర్శించి పోలీస్ స్టేషన్‌లో ఎస్ఐని కలవటం జరిగింది. గత 15 రోజుల నుండి హాస్పటల్‌లో వైద్యం జరుగుతున్నది. రాష్ట్ర సెంటర్ నుండి హోం శాఖా మంత్రికి ఈ ఘటనపై చర్య తీసుకోవాలని మెమోరాండం ఇవ్వటమైనది. సంఘటనను ఖండిస్తూ భువనగిరి పట్టణంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో 450మందితో ప్రదర్శన, సభ జరిగింది.

అందాల పోటీలపై

“వనితా లోకం అందమైన చీరలో మహిళ” అనే పోటీలను ఆర్యవైశ్య సంఘం మహిళలకు నిర్వహిస్తున్నట్లు తెలిసి మంగళగిరి డివిజన్ కమిటీ నిర్వహకులను కలిసింది. మేము అందరమైన చీరలో అన్నాము గాని అందమైన మహిళలతో అనలేదుకదా అందులో తప్పేమిటని ప్రశ్నించారు. వారి అప్లికేషన్ ఫారమ్ చూస్తే ఎత్తు, బరువు, వయస్సు, వయస్సు 19నుండి 30సం॥లోపు వారు అయ్యుండాలని, ఇలాంటి ఫ్యాషన్ షోలలో మీరు ఇంతకు ముందు పాల్గొన్నారా?, వివాహమైనదా? అని మొదలగు ప్రశ్నలు ఇచ్చారు. ఐదవ డివిజన్ కమిటీ చర్చా వేదికను ఏర్పాటు చేసి పోటీలను ఆపకపోతే ఐదవగా అడ్డుకుంటామని హెచ్చరించటం జరిగింది.

మరుసటి రోజు పోటీల నిర్వహకులు అనివార్యకారణముల వల్ల పోటీలను నిలిపివేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. ఈ విధంగా ఐదవ డివిజన్ కమిటీ నిర్వహించిన చర్చా వేదిక చర్చనీయాంశమైంది.

ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థపై:

అనంతపురంలో చౌక దుకాణాలు సక్రమంగా నడపాలని 40 డివిజన్లలో సర్వే చేయడమైనది. నగరంలో మొత్తం 37,000కార్డులు ఉన్నాయి. 5వేలమందిలో సర్వే చేయడం జరిగింది. సర్వేలో వచ్చిన సమస్యలు కిరోసిన్ 2లేక 1రోజు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. బియ్యం

అనంతపురంలో

వారం రోజులు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. కొలతల్లోకూడా 20కెజీలకు 2కెజీలు తగ్గుతున్నాయి. కిరోసిన్ 6లీటర్లకు 5లీటర్లు మాత్రమే ఉంటుంది. చౌక దుకాణాలు కాలనీకి దూరంగా ఉండటం వల్ల పనులకు పోయి వచ్చి తీసుకుందామని అనుకున్నా ఒక పూట మాత్రమే దుకాణం తెరచి ఉండటం వల్ల రేషన్ తెచ్చుకోలేకపోతున్నాము. రూరల్ కాలనీలో ఒక్కరోజు మాత్రమే కిరోసిన్ ఇవ్వడం, ‘ఈ రోజుమాత్రమే కిరోసిన్ ఇస్తాను, ఇంకొక రోజు వస్తే ఇచ్చేది లేదు’ అని ఖరాకండిగా చెబుతున్నారని వాపోయారు. స్టోర్స్లో బియ్యం, కిరోసిన్ మాత్రమే కాకుండా కందిపప్పు, నూనె, చింతపండు, చక్కెర, గోధుమలు, బట్టల సబ్బులు ఇస్తే బాగుంటుంది అని చెప్పారు. కొంతమంది అన్ని సరుకులు ఇచ్చిన తూకాలు సరిగా లేకుంటే ఉపయోగం ఏముంది? బయట బజార్లో రేటు ఎక్కువగాఉందనే కదా మనం ఈ స్టోర్లో తెచ్చుకునేది అన్నారు. స్టోర్ నెల అంతా ఉంటే బాగుంటుందని చాలా మంది చెప్పారు. ‘పనులకు పోయేవాళ్ళము 1వ తేది డబ్బులు రావు. మాకు ఏమన్నా గౌరమెంట్ ఉద్యోగాలా నెలకు కరెక్టుగా వస్తాయా డబ్బులు’ అన్నారు.

జూలై-సెప్టెంబర్ 2008

నగరంలో చేసిన సర్వే అనంతరం వచ్చిన సమస్యలను అధికారుల దృష్టికి తీసుకువెళ్ళేందుకు కలెక్టర్ ఆఫీసు దగ్గర జరిగిన ధర్నాలో 350మంది పాల్గొన్నారు.

నల్గొండ డివిజన్లో సమభావన సంఘాలు డ్వాక్రా) సమస్యలపై జూలై1నుండి 7వ తేది వరకు 12 పంచాయతీలలో 300 సంఘాలను సర్వే చేయడం జరిగింది. మొత్తం 23 పంచాయతీలలో 785 గ్రూపులు ఉండగా పావలా వడ్డీ 50 సంఘాలకు మాత్రమే వచ్చింది. రికార్డులు వ్రాసుకోవటానికి పుస్తకాలను ప్రభుత్వం సరఫరా చేసేది.ఇప్పుడు 100రూ॥లు పెట్టి రికార్డులు కొనాల్సి వస్తున్నది. మ్యాచింగ్ గ్రాంటు కొద్దిమందికే అందింది. గ్రూపుకి మొత్తానికి లక్ష రూ॥లు మాత్రమే బ్యాంకులు రుణం యివ్వటం వలన ఒక్కో సభ్యునికి 6,7 వేల రూ॥లు కూడా రావటం లేదు. కోటి మంది మహిళలను లక్షాధికారులను చేస్తానన్న ప్రభుత్వం మాటలు నీటి మూటలుగా మారాయి. పైగా బ్యాంకులలో కుటుంబ సభ్యుల వ్యవసాయ రుణాలు తీసుకుంటే సంఘాలకు వచ్చిన లోన్లు వాటికింద జమ చేసుకుంటున్నారు. వృత్తి శిక్షణా కార్యక్రమాలు నిర్వహించటం లేదు. దీపం పథకం అమలు లేదు. ఇందిరమ్మ గృహ నిర్మాణంలో బ్రిడ్జి లోను ఏ సంఘానికి కూడా ఇవ్వలేదు. ముఖ్యంగా ఎస్.సి., ఎస్.టి., బిసి గ్రూపులు ప్రభుత్వం విధించిన ఎబిసిడి కేటగిరి వలన ఎక్కువగా నష్టపోతున్నారు.

పై డ్వాక్రా మహిళల సమస్యల పరిష్కరించాలని జూలై 9వ తేది నల్గొండ ఎంపిడిఓ కార్యాలయాన్ని 1000మంది మహిళలతో ముట్టడి చేయటం జరిగింది.

విశాఖ నగర కమిటీఅధ్వర్యంలో 6నెలలు దాటిన డ్వాక్రా గ్రూపులకు పావలా వడ్డీకి రుణాలు యివ్వాలని వృత్తి శిక్షణ,మార్కెటింగు సౌకర్యాలు కల్పించాలని గ్రేటర్విశాఖ కార్పొరేషన్ కార్యాలయం ఎదుట పికెటింగు జరిగింది.ప్రాజెక్టు డైరెక్టరు ,ఐదవ డిమాండ్లను పరిష్కరిస్తానని హామీ యిచ్చారు.

అణు ఒప్పందానికి వ్యతిరేకంగా:

దేశ ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న అధిక ధరలు, ఆహార సంక్షోభం వంటి సమస్యలను పట్టించుకోని యుపిఎ ప్రభుత్వం అమెరికాతో అణు ఒప్పందం చేసుకోవడానికి ఆత్మత పడుతుంది. పెరిగిన నిత్యావసర వస్తువుల ధరలతో సామాన్యులు బతకడం కష్టమవుతున్నా అవేమి పట్టించుకోక అణు ఒప్పందం మాత్రమే తమ ముందున్న తక్షణ కర్తవ్యం వలె మన్మోహన్ సింగ్ ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తుందని దీనిని వ్యతిరేకిస్తూ ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ రాష్ట్ర కమిటీల ఆధ్వర్యంలో ఆర్టిసి క్రాన్ రోడ్స్ నుండి కాగడాల ప్రదర్శన చేసి నిరసన తెలియజేయడమైనది.

బహిరంగ సభ వ్యవహార

61వ

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ
శుభాకాంక్షలు

స్వావలంబన

పల్లవి: ఈ భూమి నిలవాలి తన కాళ్ళపై
నా దేశమెదగాలి స్వయం శక్తితో
ఎన్నాళ్ళని సాగుతుంది.-ఎన్నేళ్ళని ఎదుగుతుంది
పరదేశపు అప్పులతో-పరతంత్రపు షరతులతో
ఈ దేశపు స్వామ్యం మన ప్రజాస్వామ్యం

॥ ఈ భూమి ॥

చరణం: కోట్ల కొలది రూపాయలు-వెచ్చించి ధారపోసి
సృష్టించిన మేధావుల-విజ్ఞానం పరులపాలు
అంతులేని అజ్ఞానమే-దేశానికి మిగిలిపోయే

॥ ఈ భూమి ॥

యంత్రాలను తెచ్చిపెట్టి-ఫ్యాక్టరీలు ఎన్నోకట్టి
మన శ్రమతో సృష్టించిన -సరుకులను మనకమ్మి
లాబాలను తరలించే విదేశాల గారడి
ఎంతకాలమెంతకాలం-ఇంకెంత కాలం

॥ ఈ భూమి ॥

పరదేశపు దాస్యానికి పలికినాము నాడు స్వస్తి
బహుళ జాతి సంపదలకు పలుకుదాము నేడు స్వస్తి

॥ ఈ భూమి ॥

- డా॥ గిరి

మహానుభావుడేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	Cmvo1A 124
పుస్తకం పేరు	అక్షరమాల
కాగితం	18123
మొదటి అడ్డు	yes
వెనుక అడ్డు	yes
మొత్తం పేజీలు	45
పెద్ద సైజు పేజీలు	No
ఖాళీ పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
కయారు చేసినది	sandhya /
పేజీలు విడదీసినది	sandhya
స్కాన్ చేసినది	sandhya
పరీక్ష చేసినది	AMRUTHA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైబ్రరీ చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	
తప్పులు	No
పరిస్థితి	good